

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

PODCA
INOVAȚIE ÎN ADMINISTRAȚIE

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

MANAGEMENTUL SITUAȚIILOR DE CRIZĂ ȘI AL SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ

Autori:
Niculae STAN și Neculai ENACHE

2013

Agenția Națională a Funcționarilor Publici

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare ” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

CUPRINS

CONTEXTUL FORMARII	4
OBIECTIVELE DE FORMARE	5
MANAGEMENTUL RISCULUI	6
CONTROLUL STRESULUI	14
COMUNICAREA PUBLICA IN SITUAȚII DE CRIZA	22
SISTEMUL NATIONAL DE MANAGEMENT AL SITUAȚIILOR DE URGENTA	31
Ce este?	31
Principiile managementului situațiilor de urgență	31
Acțiuni și măsuri pe durata situațiilor de urgență sau a stărilor potențial generatoare de situații de urgență	31
Compunerea Sistemului National	32
Comitetele pentru situații de urgență	32
Comitetele ministeriale, județene, ale municipiului București și locale	33
Fluxul informațional al S.N.M.S.U.	38
Inspectoratul General pentru Situații de Urgență	39
Serviciile publice comunitare profesionale pentru situații de urgență	40
Centre operative pentru situații de urgență	40
Comandantul acțiunii	42
Atribuțiile autorităților administrației și instituțiilor publice în domeniul situațiilor de urgență	43
Atribuții și obligații privind protecția civilă	49
DEZASTRELE ȘI PROTECȚIA ÎMPOTRIVA ACESTORA	55
Tipuri de risc specifice teritoriului național	55
Considerațiuni generale	55
Clasificarea dezastrelor	56
Riscuri naturale	57
Factorii care generează sursele de risc natural	57
Fenomene distructive de origine geologică	58
Cutremurele	58
Alunecările de teren	66
Fenomene meteorologice periculoase și inundațiile	68
Riscuri tehnologice	77
Avarii la construcții hidrotehnice	77
Accidentele chimice	79

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare ” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Transport și depozitare produse periculoase	79
Incendiile sau exploziile	88
Accidente majore pe căi de transport	89
Accidentele nucleare	91
Căderi de obiecte cosmice artificiale	92
Riscuri biologice	99
DECIZIA ȘI SPECIFICUL EI ÎN MANAGEMENTUL DEZASTRELOR	103
Strategii, metode și tehnici decizionale moderne	102
Strategii decizionale aplicabile în managementul situațiilor de urgență	105
Sistemul de management informațional pentru situații de urgență	107
Sistemul de management informațional pentru situații de urgență-Nivel național	109
Sistemul de management informațional pentru situații de urgență- Nivel județean	110
REFERINȚE/BIBLIOGRAFIE	113

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul "Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare" cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

I. CONTEXTUL FORMARII

Cursul se adresează prefecților și subprefecților și oferă informațiile de bază privind gestionarea situațiilor de criză sau de urgență și menținerea capabilităților de intervenție ale structurilor de intervenție profesionale și/sau voluntare pentru îndeplinirea misiunilor specifice.

Cursul se constituie într-o lucrare, care am dori să contribuie la dezvoltarea orizontului de acțiune în planificarea, organizarea și desfășurarea acțiunilor de intervenție, precum și pentru întocmirea documentelor specifice managementului situațiilor de criză și de urgență.

Timpul la dispoziție fiind scurt și numărul maximum de pagini al cursului fiind impus, în acesta nu au putut fi cuprinse toate datele și informațiile (considerate de autori necesare personalului căruia îi este destinat cursul) pentru perfecționarea deprinderilor necesare îndeplinirii cu succes a atribuțiilor în domeniul managementului crizei și al situațiilor de urgență. Ca urmare autorii au elaborat și un dicționar de termeni specifici managementului situațiilor de urgență, care cuprinde și alte date în sprijinul pregătirii în domeniu.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

II. OBIECTIVELE DE FORMARE

Obiectiv general

Pregătirea reprezentanților instituțiilor prefectului pentru creșterea capacității de decizie, a gradului de operativitate și a capacității de reacție și acțiune pentru gestionarea situațiilor de criză sau de urgență, din zona de competență.

Obiective specifice

1. Perfecționarea cunoștințelor privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență; structura, atribuții, fluxul informațional, principalele structuri și mecanisme ale managementului situațiilor de urgență și modalități de cooperare și colaborare, la nivel central și local.
2. Perfecționarea cunoștințelor privind principalele tipuri de dezastre care se manifestă pe teritoriul național, impactul acestora asupra comunităților, principalele măsuri de prevenire, protecție, intervenție și reabilitare, precum și a problematicii riscului și vulnerabilității în diferite situații.
3. Perfecționarea deprinderilor în exercitarea actului decizional și pentru comunicarea eficientă în diferite situații de urgență.
4. Aprofundarea cunoștințelor și perfecționarea deprinderilor în domeniul organizării, planificării, pregătirii și conducerii acțiunilor de intervenție în situații de urgență, pentru limitarea și înlăturarea urmărilor dezastrelor sau acțiunilor armate.
5. Perfecționarea deprinderilor pentru identificarea resurselor necesare organizării și operaționalizării sistemului propriu pentru managementul situațiilor de urgență, la nivelul județelor, municipiilor (orașelor) și comunelor;

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare ” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

III. CONTINUT

MANAGEMENTUL RISCULUI

Riscul este o dimensiune inerenta a tuturor activitatilor, indiferent de complexitatea acestora. De aceea, complexitatea unei activitati nu este intotdeauna o masura a gradului de risc potential. Sigur ca o activitatea complexa are asociate riscuri mai mari, in acelasi timp o activitate mai simpla poate avea riscuri cu impact mare.

Managementul riscului este un proces sistematic de cunoastere a factorilor potentiali ce ameninta securitatea unei organizatii, masurarea gradului de gravitate a acestora, reducerea efectelor prin preventie si protectie, transferul acelor efecte care nu pot fi gestionate de organizatia insasi la societatile /intreprinderile specializate.

Managerii timpurilor noastre isi desfasoara activitatea tot mai mult in conditii de incertitudine, adesea deciziile lor fiind luate in conditii de risc. Problema decizionala devine tot mai complexa, conducand la un numar mare de rezultate posibile in functie de fiecare strategie, rezultate care adesea sunt dependente de conditiile de mediu tot mai dinamice care scapa controlului decidentului. De aceea, managementul riscului are ca scop si maximizarea probabilitatii de succes a unei activitati prin diminuarea sanselor pentru evolutii neanticipate.

Problema riscului se pune in orice domeniu al activitatii, acesta avand consecinte ce nu pot fi intotdeauna prevazute sau anticipate din punct de vedere al consecintelor. Riscul apare din cauza necunoasterii actiunilor sau evenimentelor viitoare, aproape orice schimbare inducand un anumit risc. In afara situatiilor accidentale, riscul apare si din cauza modurilor defectuoase de a actiune ale celor implicati.

Exista doua concepii despre risc:

- a) Conceptia propusa de teoria decizionala;
- b) Conceptia manageriala a riscului.

Managerii au un comportament diferit al conceptului de risc in raport cu teoria decizionala, asumandu-si riscuri si exprimand preferinte in materie de risc, folosind anume tehnici si procedee neconventionale. Viziunea managerilor asupra riscului este diferita de cea existenta in teoria deciziei, ea fiind mai putin precisa. Actiunea factorilor de decizie se refera de obicei la:

- Masuri previzionale care determina reducerea consecintelor;
- Transformarea efectelor riscurilor, fapt ce determina cresterea costurilor (de exemplu, prima

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

de asigurare este ridicata pentru categoriile de risc natural).

Dictionarul explicativ al limbii române (DEX) definește riscul ca fiind “posibilitatea de a ajunge într-o primejdie, de a avea de înfruntat un necaz sau de suportat o pagubă, sau ca pe un pericol posibil”. Riscul reprezintă un pericol, un inconvenient posibil față de care omul, în mod conștient, încearcă să își creeze mijloace de atenuare a efectelor nedorite sau chiar să îl înlăture. De aici, termenul “a risca” are mai multe sensuri – a-și pune viața în pericol; a se expune unui pericol posibil; a participa la o acțiune nesigură; acționa la noroc; a cuteza, a îndrăzni, a se încumeta.

Riscul poate fi definit ca fiind gradul de expunere la un eveniment care poate să se întâmple în detrimentul sau în beneficiul unui proiect/organizației sau al unei activități a proiectului/organizației. El poate fi descris ca o combinație între probabilitatea ca riscul să apară și consecințele în termenii pierderii sau câștigului ca urmare a apariției riscului. În general, evenimentele favorabile sau consecințele lor sunt numite **oportunități**, iar cele nefavorabile sunt numite **riscuri**. Procesul de identificare și evaluare a riscului duce la transformarea necunoașterii și incertitudinilor în riscuri cunoscute, rezultând o activitate mai bună de management.

Conform ideilor de mai sus, riscul prezintă următoarele trăsături specifice:

- Riscul este un eveniment incert dar posibil, originea lui aflându-se în incertitudine;
- Riscul este un eveniment pagubitor (material sau moral);
- Efectele riscului, odată produse, nu mai pot fi înlăturate;
- Riscul apare în toate activitățile umane, în raporturile dintre oameni, în raporturile om-natură.

Riscul reprezintă asumarea mai mult sau mai puțin conștientă a rezultatelor unei alegeri făcute. Aceasta nu se referă la fragilitatea cunoștințelor decidenților, ci la probabilitatea de reușită/eseu a acțiunii realizate pe baza unei decizii oarecare.

Factorul timp este adiacent noțiunii de risc; câtă vreme riscul reprezintă o eventualitate, împlinirea sau neîmplinirea acestei eventualități marchează o distanță în timp față de momentul apariției ei.

Clasificarea riscurilor poate fi făcută conform unor criterii precum:

1. nivelul la care este localizat:
  - risc macroeconomic – afectează teritoriile mari (de exemplu, volatilitatea randamentelor tranzacțiilor internaționale, generată de factori asociați unei țări anume);
  - risc sectorial – un factor important care determină rentabilitatea unei organizații este sectorul în care aceasta își desfășoară activitatea;
  - risc microeconomic – se poate detalia după diverse criterii la nivel de organizație.
2. interpretare:
  - subiectiv – depinde de individ, formația și temperamentul său;

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

- obiectiv – inerent oricarei organizații caracterizate prin variația rezultatelor probabile și reprezintă o variabilă independentă de individ.
- 3. posibilitate de previziune:
  - riscuri previzibile – provocate de factori ce pot fi prevăzuți înainte de asumarea unor obligații. Efectele acestor categorii de riscuri pot fi diminuate sau chiar eliminate prin adoptarea din timp a măsurilor corespunzătoare.
  - riscuri imprevizibile – provocate de factori imprevizibili înainte de asumarea unor obligații. Eforturile pentru compensarea pagubelor provocate de aceste riscuri se amplifică, iar măsurile de prevenire capătă un caracter complex, fiind mai costisitoare.
- 4. originea fenomenului care le generează:
  - riscuri interne – generate de factori care acționează pe plan intern;
  - riscuri externe – rezultate din factori ca lipsa de lichiditate, nerentabilitate, faliment, majorarea impozitelor de către stat.
- 5. domeniul afectat:
  - riscuri sociale;
  - riscuri politice;
  - riscuri economice.
- 6. natura riscului:
  - risc pur, accidental, neintenționat, asigurabil (în cazul agenților economici). În general, riscul pur este consecința unor factori externi – naturali, psihosociali, tehnico-economi;
  - risc speculativ, în care posibilitatea este fie de a pierde, fie de a câștiga (în cazul agenților economici).
- 7. obiectivitatea și aria de răspândire a evenimentelor:
  - riscuri fundamentale – riscuri neprevizibile și se produc datorită unor evenimente mai presus de controlul subiectului, al căror efect se desfășoară pe arii mari, având consecințe asupra unui număr mare de persoane; aceste evenimente sunt naturale (cutremure, inundații), social-politice (revolte, războaie), fenomene economice (criza financiar-economică, procese de privatizare, restructurare).
  - riscuri nefundamentale – cele la care în procesul acțiunii, determină subiectul să acționeze după modele prestabilite.

Risk Management Standard a fost realizat și publicat în anul 2002 de către o echipă de specialiști ce provin din mari organizații de management al riscului din Marea Britanie (IRM – The Institute of Risk Management, AIRMIC – The Association of Insurance and Risk Managers, ALARM – The National Forum for Risk Management in the Public Sector). Activitățile de afaceri și deciziile sunt clasificate în mai multe moduri după cum urmează, pentru a identifica riscul într-o manieră metodică și pentru a asigura că au fost parcurse toate activitățile importante și riscurile ce deriva din aceste activități:

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

- Strategice – se refera la obiectivele strategice pe termen lung ale organizatiei. Acestea pot fi afectate de riscuri precum: disponibilitatea capitalului, politice, legale, reputatie si schimbari in mediul fizic;
- Operationale – acestea au in vedere probleme de zi cu zi cu care organizatia se confrunta pentru a-si indeplini obiectivele strategice;
- Financiare – se refera la managementul si controlul financiar si efectele unor factori externi referitor la piata financiara;
- De conformitate – se refera la probleme cum ar fi sanatatea si siguranta, mediul, protectia consumatorului, protejarea datelor si practici de angajare;
- Managementul cunostintelor – se refera la activitatile ce privesc resursele informationale, producerea, protejarea si comunicarea acestora.

Managementul riscului este o abordare structurata si formala, cuprinzand o serie de pasi de identificare, analiza si raspuns la riscul potential pentru a-l mentine la un nivel acceptabil.

Principalele procese de management al riscului sunt:

0. planificarea managementului riscului;
1. identificarea riscului;
2. analiza riscului;
3. planificarea raspunsului la risc;
4. monitorizarea implementarii;
5. controlul implementarii planificarii si a factorilor de risc.

- planificarea managementului riscului

Planificarea managementului riscului este procesul prin care se decide modul de abordare si de planificare a activitatilor de management al riscului. Inainte de initierea oricaror actiuni trebuie sa se evalueze existenta unui potential de risc.

0. identificarea riscului

Conditia de baza pentru buna functionare a sistemului de management al riscurilor o constituie corecta identificare a acestora. Daca riscurile sunt subevaluate, nivelul protectiei va fi insuficient pentru acoperirea pierderilor, iar daca vor fi supraevaluate, costul protectiei in exces va fi supradimensionat, cauzand pierderi.

Tehnici de culegere a informatiilor:

- Brainstormingul: este tehnica cea mai des folosita pentru identificarea riscului. Scopul metodei

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

este de a obține o listă cât mai completă a riscurilor, fără a emite evaluări. Important este numărul de idei obținute, astfel încât câteva reguli trebuie respectate, precum nici o idee nu se critică, toate ideile ‘trasnite’ sunt acceptate, se construiește pe ideile deja emise, toți participanții la ședința de brainstorming contribuie cu idei, pe rând. O persoană va conduce ‘recoltarea’ ideilor de la un grup de 8 – 10 persoane, preferabil experți în domeniile implicate în risc în discuție. După obținerea tuturor ideilor pe care grupul le poate emite, moderatorul ședinței de brainstorming, singur sau împreună cu una - două persoane din grup, va face sortarea ideilor și le va reține pe cele care răspund problemei.

- Tehnica Delphi: este o modalitate de a obține consensul experților asupra riscului. Experții sunt identificați dar participă la analiză anonim, fără a se întâlni între ei. Responsabilul cu identificarea riscului utilizează un chestionar prin care solicită idei despre cele mai importante riscuri. Riscurile astfel identificate sunt transmise apoi experților pentru analiză și comentarii. Consensul asupra principalelor riscuri poate fi obținut prin câteva iterații ale procesului.
- Interviul: riscurile pot fi identificate și prin interviuarea persoanelor cu experiență sau a experților din organizație. Responsabilul în identificarea riscurilor alege persoanele cele mai potrivite pe care le informează despre scopul interviului, furnizând informații despre structura activităților și ipotezele de lucru. Se folosește un chestionar care va fi aplicat tuturor celor interviuați. Preferabil, răspunsurile pot avea o scară de evaluare care, în final, să ofere imaginea riscurilor cu probabilitatea și impactul cel mai mare.
- Diagrama cauza-efect (‘os de peste’): riscurile odată identificate pot crea o falsă mulțumire care duce la găsirea de soluții aparent bune. Găsirea cauzelor riscurilor, detaliind cauzele în sub-cauze, va evidenția soluțiile, fiind necesară doar planificarea prevenirii sau soluționării.

1. analiza riscului

Analiza riscului este procesul de realizare a unei evaluări ce stabilește prioritatea riscurilor, în funcție de doi parametri: probabilitate de apariție și magnitudinea impactului, reieșind trei tipuri de risc (scăzut, moderat și mare).

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

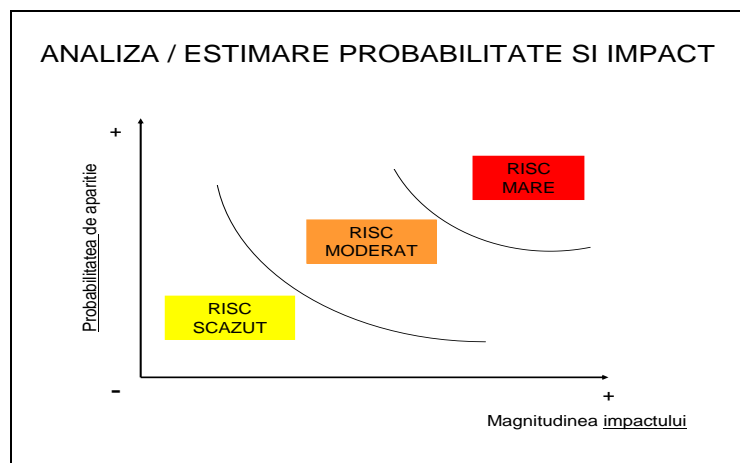
GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Tehnici de analiza:

- Simularea: aceasta tehnica utilizeaza un model al organizatiei care transleaza incertitudinile specificate pana la un anumit nivel de detaliere privind impactul potential la nivelul diverselor departamente si al organizatiei.
- Analiza SWOT: aceasta metoda pune in discutie punctele tari si slabe ale organizatiei si oportunitatile si amenintarile din contextul in care aceasta isi desfasoara activitatea. Daca punctele tari si slabe sunt usor de identificat si administrat, elementele din exteriorul organizatiei pot fi doar folosite (oportunitatile) sau receptionate (ori evitate), cu efecte de diverse magnitudini. Unele riscuri se regasesc in acest domeniu. In domeniul extern sunt clasificate influente care sunt clasificate ca sociale, tehnologice, economice, ecologice si politice. Orice analiza SWOT trebuie sa se finalizeze cu concluzii si recomandari ce constituie directii de actiune, regasite in planificare.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

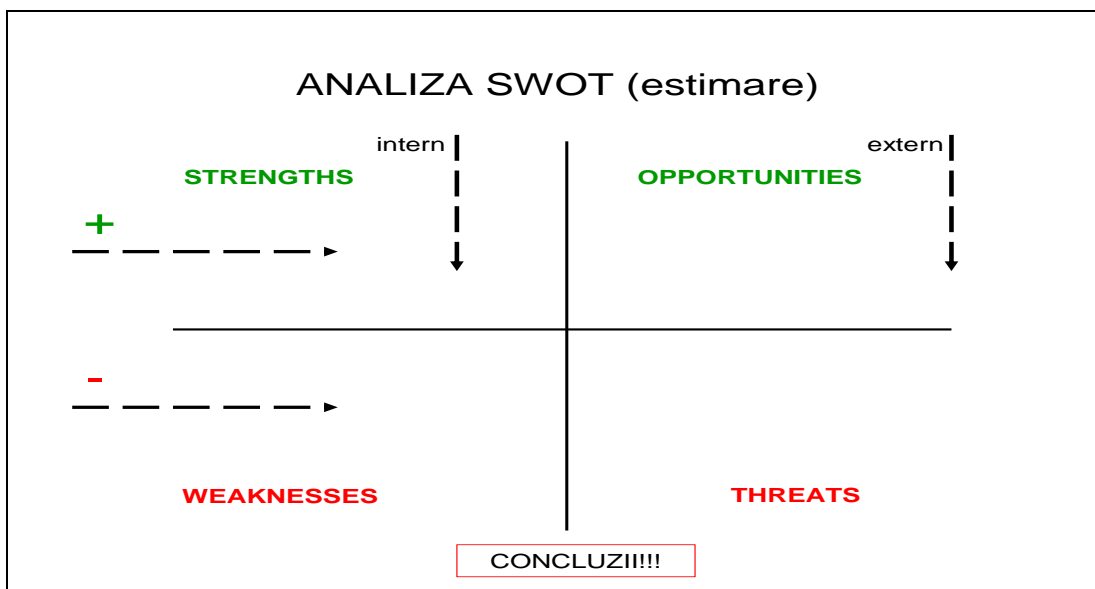
GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

2. planificarea raspunsului la risc

Planificarea raspunsului la risc este procesul de dezvoltare a opțiunilor și de hotărâre/decizie care să conducă la intensificarea oportunităților și reducerea amenințărilor asupra organizației, în acțiunea de prevenire sau diminuare a riscurilor. Acest proces include identificarea și atribuirea responsabilităților pentru fiecare răspuns la risc convenit și asigură ca riscurile identificate sunt alocate în mod corespunzător pentru răspuns. Planificarea trebuie să fie corelată cu nivelul de severitate a riscului, să fie realizată în timp, să fie realistă și să țină cont de context, acceptată de toate părțile implicate și să fie atribuită unui responsabil din cadrul organizației. Aceste caracteristici deriva din caracterul SMART al obiectivelor de prevenire (Specific, Masurabil, Adaptabil/Acceptat, Realist, Timp).

Planificarea trebuie să conțină planul de răspuns la risc, riscurile reziduale (riscuri ce rămân după ce au fost aplicate răspunsurile de evitare), riscurile secundare (riscuri ce apar ca rezultat al implementării răspunsurilor la risc), înțelegeri contractuale (responsabilitățile părților pentru anumite riscuri specifice), planuri de rezerva ('ce-ar fi dacă?') și resursele necesare.

În fapt, planificarea este evidențiată în proceduri de reacție a organizației în cazul apariției unui risc specific.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare ” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

PLANIFICARE, MONITORIZARE

	Activitati	01/ 05	02/ 05	03/ 05	04/ 05	Resp.	Res.	Obs.
1								
2								
3								
4								
	EVALUARE							

3. monitorizarea implementării

Monitorizarea și controlul riscului sunt ultimile două etape din managementul riscului care funcționează împreună deși sunt definite ca două etape distincte. Ele constituie procesul de urmărire a riscurilor identificate de monitorizare a riscurilor reziduale și de identificare a noilor riscuri, asigurând executia planurilor de risc și evaluarea eficacității lor în reducerea riscului. Monitorizarea și controlul riscurilor se desfășoară constant, deoarece contextul în care își desfășoară activitatea organizația se schimbă constant, nu întotdeauna în mod vizibil, amenințator, dar constant. Un proces corespunzător de monitorizare și control al riscului furnizează informația necesară pentru a evalua periodic nivelul de risc.

Scopul monitorizării și controlului riscului este de a determina dacă:

- răspunsurile la risc au fost implementate așa cum a fost planificat;
- acțiunile de răspuns la risc au eficacitatea așteptată sau dacă trebuie elaborate noi răspunsuri la risc ;
- ipotezele inițiale de risc sunt încă valide;
- expunerea la risc s-a schimbat față de starea anterioară;
- a apărut un nou semn de risc;
- sunt aplicate politici și proceduri adecvate ;

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare ” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

- riscurile identificate au aparut sau au aparut riscuri care nu fusesera identificate initial.

Controlul riscului poate implica strategii alternative, implementarea unui plan de rezerva, aplicarea de actiuni corective sau replanificarea planului de raspuns la risc. Responsabilul planului de management al riscului trebuie sa raporteze periodic conducatorului organizatiei despre eficacitatea planului de raspuns la risc, despre efectele neanticipate sau despre oricare alte corectii necesare.

4. controlul implementarii planificarii si a factorilor de risc

(vezi la punctul 4)

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul "Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare" cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

CONTROLUL STRESULUI

Stresul reprezintă o componentă normală a vieții noastre, fără stres nu putem exista. Stresul înseamnă reacția noastră la ceea ce se întâmplă în contextul în care existăm și funcționăm. Stimulii externi acționează asupra organelor noastre de simț, determină apariția de senzații, sentimente, gânduri și reacții. De exemplu, putem să ne simțim nervoși, iritați în cadrul unei întâlniri, sesizând ulterior că avem aceste sentimente doar pentru că în sala respectivă este foarte cald. În acest caz, este ușor să spunem că ceilalți persoane (sau subiectul în discuție, sau conferențiarul) ne stresează, când de fapt, reacția noastră a fost determinată de căldura mare.

Deoarece în limbajul cotidian, stresul este înțeles ca un cumul de factori care ne împiedică să funcționăm optim, vom folosi în continuare același înțeles. Totuși, să nu uităm că stresul este reacția noastră la factorii contextuali și din acest punct de vedere, noi suntem responsabili de răspuns și capabili de a-l modela și administra.

În încercarea de a clasifica factorii 'stresanți' pentru noi, autorii au propus câteva categorii: oamenii, banii (lipsa lor, dar și abundența), munca, distracția (lipsa ei), mintea (gândurile repetitive) și trupul (lipsa de activitate fizică).

Situațiile de criză sunt stresante prin ele însele, deoarece apar pe neașteptate și administrarea lor este dificilă, cu incertitudini referitor la pierderi și perioada de timp de rezolvare. Reacția exagerată la situația de criză poate duce la decizii pripite, crearea unui stres adițional celor din echipa în care funcționăm, utilizarea precară a resurselor disponibile, crearea unei comunicări disfuncționale verticale și orizontale cu factorii interesați în rezolvarea crizei.

Vă propunem în continuare câteva 'tamponuri de stres' și două metode de 'de-stresare'. Tamponurile de stres se adresează vieții noastre normale, adică se sugerează să le folosim în perioada vigila a celor 24 de ore, deoarece nu doar orele petrecute la program (în timpul crizei acest lucru ar putea însemna 24 de ore) ne stresează. De aceea, veți găsi tamponuri de stres ce se adresează categoriilor de factori stresanți descrise mai sus.

Metodele de de-stresare pot fi aplicate oricând, fie la serviciu, fie acasă, încurajându-vă să le folosiți cu echipa cu care lucrați sau cu familia. Înaintea unei decizii este bine să faceți 'relaxarea tibetană', deoarece conștiința se va îndrepta către corp și va reveni apoi la decizia în discuție mai clar și mai calm. Experiența a confirmat acest îndemn, adăugând că este vorba doar de 3-4 minute care asigură o decizie 'la rece'.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Oameni – Tampoane de stres

1. Ce tie nu-ti place...
2. Zambeste!
3. Dezvolta hobby-uri
4. Refa-te dupa divort/despartire
5. Permite-ti sa jlesti disparitia cuiva drag
6. Redu timpul petrecut la televizor – petrece mai mult timp cu cei dragi.
7. Fii ferm/asertiv:
  - Daca un cuplu din apropierea mea, la teatru sau la cinema, ar conversa cu voce tare, le-as spune ceva.
  - Chiar daca un agent de vanzari s-a straduit considerabil sa-mi arate o marfa care nu prea corespunde nevoii mele, tot zic „nu”.
  - Daca un lector faimos si respectat ar face o afirmatie pe care o consider incorecta, as impartasi punctul meu de vedere si asistentei.
  - Nu ma jenez sa telefonez la firme sau institutii.
  - Sunt deschis si onest in exprimarea sentimentelor mele.
  - Cand am parte de servicii slabe sau mancare proasta intr-un restaurant, reclam.
  - Daca un prieten ar imprumuta 5 RON de la mine si ar uita de ei, i-as aminti sa-mi returneze banii.
  - Cand cineva ma roaga sa fac ceva ce nu vreau sa fac, ii spun „nu”, avand grija sa protejiez relatia.
  - Consider ca este normal sa gresesti.
8. Fa treburile casnice mai amuzante
9. Bucura-te de mese impreuna cu colegii sau familia
10. Tine consilii de familie pentru a discuta diverse teme care intereseaza pe toti.
11. Rezolva constructiv comportamentul deranjant al copilului tau
12. Invata deprinderi eficiente de parinte
13. Lasa copiii sa ajute la treburile casnice
14. Planifica vacante in familie
15. De-streseaza-ti copilul
16. Cultiva o prietenie
17. Adopta regula lui 24 (explica-te, impaca-te, finalizeaza o discutie in maxim 24 de ore).

Bani – Tampoane de stres

18. Preia controlul cheltuielilor
19. Fa un plan de economii
20. Noteaza cheltuielile zilnice
21. Lasa banii in seama mintii – nu a inimii

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul "Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare" cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

22. Cere echilibrarea facturilor pe parcursul întregului an (ca la curentul electric).
23. Tine sub observație facturile telefonice
24. Alege relaxarea în locul distracției (care costă...)
25. Mărește controlul cheltuielilor prin împartirea conturilor personale („la vedere” și depozite)
26. Fii atent la drum (vremuri dificile)
27. Fa bricolaj pentru reducerea cheltuielilor
28. Fa cumpărături în mod inteligent (ce îți trebuie cu adevărat)
29. Lucrează cu creditorii pentru un nou plan de plăți (refinanțare - dacă este cazul)
30. Fa-ți un spațiu de lucru financiar
31. Fii cu plățile la zi
32. Pune necesitățile înaintea dorințelor
33. Micșorează datoriile pentru cardul de credit (sper că nu ai acest instrument financiar)
34. Caută-ți un consilier financiar pentru creditele contractate (dacă este cazul)
35. Evită dependența de cheltuieli
36. Amana-ți cheltuielile
37. Verifică-ți cumpărăturile alimentare
38. Mănâncă în oraș cu înțelepciune
39. Coboară din mașină – circula cu mijloacele de transport în comun
40. Nu te pierde pe piața medicală
41. Pune deoparte primele salariale

Munca – Tampoane de stres

42. Cultiva relațiile la 360° cu cei din jur. Nu este obligatoriu ca toți cei din jur să-ți fie prieteni dar este mai sigur să nu-ți fie dușmani.
43. Stabilește prioritățile pe termen scurt, mediu și lung. Folosește listele de priorități, agendele și alte instrumente de planificare.
44. Stabilește date tinta (și obiective SMART).
45. Relaxează-te scurt (pauze de 5 minute la ora; inspiră adânc; zâmbește; gândește pozitiv despre tine) – vezi câteva metode de relaxare la sfârșitul materialului.
46. Fa plimbări de câteva minute la fiecare ora de muncă.
47. Tine sedințe punctual și dacă este nevoie.
48. Tine sedințe în picioare
49. Renunță la conversații inutile la telefon
50. Rezolvă imediat (FIFO – First In, First Out)
51. Îngrijează-te mai târziu – Pune-ți grijile la cutie (Pot controla/Nu pot controla)
52. Fii ferm în abordarea sarcinilor

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare ” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

53. Fii pregătit pentru schimbări de carieră (dorite sau impuse)
54. Scoate maxim de profit din schimbarea slujbei
55. Recuperează-ți serile (fa o listă de sarcini pe a doua zi, pe priorități)
56. Taie poluarea de la serviciu (zgomote, lumina, temperatura, fum, mirosuri, etc.), cu acordul colegilor.
57. De-stresează-ți locul de muncă (împartășește ideile, speranțele, planurile colegilor și superiorilor).
58. Practica relaxarea tibetana (vezi în final)

Agrement – Tamponare de stres

- Găsește propria modalitate de agrement
- Planifică agrementul, preferabil pe termen lung.
- Ia vacanțe de un minut – bucură-te de:
  - Parfumul unei flori
  - Imaginea unei ape limpezi și răcoroase
  - Un răsărit sau un apus de soare
  - Miros de lemne arse
  - O plimbare pe lângă un izvor
  - O operă de artă
  - Mirosul unei prăjituri care se coace
  - Caldura soarelui
  - O briză răcoroasă
  - Linistea pădurii
  - Un curcubeu
  - Zapada proaspăt căzută
  - Culorile toamnei
  - Cântecul pasărilor
  - Și multe altele...
- Traiește mici evadări:
  - O baie caldă
  - Un pahar cu vin la lumina lămpărilor
  - Să stai, cu luminile stinse, în fața unui foc care trosnește în sobă/camin
  - Să asculți la casti un album favorit
  - Să privești oamenii
  - Să te uiti la vitrine
  - Să rasfoiești cărți prin librării
  - Să vizitezi expoziții de artizanat și tâlciocuri
  - Să trimiți scrisori

- Să tricotezi

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare ” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

- Sa faci aranjamente florale
- Sa urmaresti emisiuni educative la televizor
- Si multe altele...
- Alege programul TV cu grija (renunta la ,stiri’ si talk-show-uri!).
- Fa-ti prieteni noi, reinnoieste prietenii vechi
- Bulinele – pune buline adezive in locuri strategice in mediul tau inconjurator – telefon, fiset, oglinzi, bordul masinii, pentru a servi ca aducere aminte de a practica respiratia, zambetul, relaxarea, gandirea pozitiva, etc.
- Citeste reviste de agrement.
- Imparte treburile si distractia (repartizeaza treburile gospodariei intre membrii familiei, fiecare contribuind conform abilitatilor si disponibilitatii personale).

Minte – Tampoane de stres

- Gaseste sens si implinire:
  - De ce ma aflu aici?
  - Care este scopul existentei mele?
  - Exista oare o forta sau o putere care este prezenta in viata mea si in lume?
  - Ce este adevarul?
  - Clarifica-ti principiile morale, spirituale, politice.
- Fii multumita cu tine insuti
  - Tu singur te-ai lasat sa ajungi cea care esti acum si tot tu te poti schimba.
  - Identifica in mod clar si realist, in scris, ceea ce ai vrea sa schimbi.
  - Hotaraste cum sa folosesti punctele forte pe care le ai deja sau cum sa dezvolti unele noi.
  - Uita-te in jur la prieteni sau cunoscuti care au abilitati pe care ai vrea sa le obtii. Intreaba-i cum le-au deprins.
  - Intreaba-i pe cei apropiati ce vad la tine: atat partile bune cat si ,aspectele neplacute’. Cere-le sfaturi despre cum ai putea sa progrestezi si apoi roaga-i sa te sprijine in acest proces.
  - Dezvolta-ti inteligenta emotionala, prin cunoasterea mai buna a propriilor emotii si reactii si a celor din jur (training de I.E.).
- Mediteaza!
- Cauta inaltimile existentei – analizeaza acele momente pe care le-ai considerat ,experiente de varf’. Apoi planifica-le sa aiba loc, incluzand in viata ta aceiasi oameni, aceleasi evenimente sau locuri, la intervale regulate. Dorinta de a trai evenimente speciale le poate crea.
- Gaseste solitudinea pentru a gandi, a te ruga, a medita, pentru a scrie intr-un jurnal, a trai sentimente.
- Practica relaxarea.
- Citeste:

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

- Stabilește-ti ca obiectiv sa citești o carte pe saptamana sau pe luna, sau orice numar convenabil; apoi fa-o!
- Fa-ti timp sa citești.
- Cere-le prietenilor sa-ti recomande carti bune care sa fie pe gustul tau.
- Citeste pentru propria dezvoltare.
- Schimba-ti gandurile, identificand gandurile care iti induc deprimare, anxietate, stari neplacute si elimina-le. Noteaza gandurile!
- Calatoreste – este o metoda foarte buna de cunoastere.
- Discuta cu prietenii sau organizeaza un grup unde sa se discute despre chestiuni de actualitate, carti, calatorii, hobby-uri, piese de teatru, muzica, istorie, etc.
- Pactica yoga.
- Revezi metal ziua inainte de culcare, ce ai invatat, ce ai face altfel.
- Iesi din rutina.

Trup – Tampoane de stres

- Practica o activitate fizica – fitness, jocuri de echipa, urcatul scarilor la bloc, bodybuilding, box cu umbra, mersul pe jos, etc.
- Fa o plimbare vioaie dupa cina.
- Fii atent la alimentatie – verifica-ti analizele anual, mananca alimente naturale, elimina mancarea fast-food, mananca mai multe fructe si cruditati. Consulta un medic nutritionist! Ai auzit de „slow-food”?
- Bea 2 litri de apa pe zi.
- Lasa-te de fumat, complet.
- Redu cafeaua, ceaiul, alcoolul.
- Ai grija de picioarele tale, maseaza-le si relaxeaza-le.
- Dormi suficient pentru a te trezi odihnit. Daca somnul este suficient de lung dar nu este odihnitor - nu manca dupa ora 18:00, fa miscare fizica cu aproximativ o ora inainte de culcare, nu bea cafea sau ceai dupa-amiaza, golește vezica inainte de culcare, fa un dus scurt inainte de culcare, bea un pahar de lapte cald indulcit cu miere de albine.

RELAXAREA JACOBSON

1. alege un loc confortabil in care sa te intinzi. Scoate-ti pantofii, slabeste-ti cureaua sau imbracamintea stramta. Aseaza-te pe spate, cu bratele intinse pe langa tine, picioarele usor departate, ochii inchisi.
2. spune-ti: „Acum ma voi relaxa complet. Cand ma voi trezi, ma voi simti cu totul revigorat.”

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

3. concentreaza-te asupra talpilor, misca-ti degetele de la picioare, flexeaza gleznele. Apoi „da-i drumul”, elibereaza toata tensiunea si lasa-ti picioarele sa se odihneasca, moi si grele.
4. concentreaza-te asupra partii inferioare a picioarelor, asupra genunchilor si coapselor, pana la solduri. Imagineaza-ti ca se adancesc pur si simplu in podea, grele si relaxate.
5. acum concentreaza-te asupra mainilor. Misca-ti degetele si flexeaza incheieturile, apoi da drumul, relaxeaza-te.
6. concentreaza-te asupra antebratului, asupra cotului si partii superioare a bratului, pana la umeri. Imagineaza-ti cum toata tensiunea se topeste.
7. concentreaza-te asupra abdomenului. Elibereaza tensiunea si permite respiratiei sa curga mai lejer si mai profund.
8. concentreaza-te asupra stomacului si pieptului, pana la gat si ceafa. Continuand sa respiri din ce in ce mai profund, imagineaza-ti pur si simplu cum se scurge toata tensiunea si te relaxezi din ce in ce mai tare.
9. acum concentreaza-te asupra gatului, cefei si capului, simte-te moale si relaxat. Relaxeaza-ti muschii fetei. Coboara mandibula, departand buzele si dintii. Imagineaza-te total relaxat.
10. daca esti constient de existenta vreunui rest de tensiune in corp, indreapta-te mental catre zona respectiva si relaxeaza tensiunea.
11. ramai in aceasta stare complet relaxat, timp de 5-10 minute. Iti poti face o imagine a gandurilor placute, sau iti poti goli pur si simplu mintea, intrand intr-o stare de usoara somnolenta.
12. cand esti gata de trezire, spune-ti: „M-am relaxat profund. Acum sunt gata sa ma trezesc si sa ma simt total revigorat si relaxat.”
13. incepe sa te trezesti flexand gleznele, miscand degetele de la picioare. Apoi, misca degetele de la maini si scutura-ti usor incheieturile.
14. intoarce genunchiul drept, apoi genunchiul stang. Intoarce bratul drept, apoi bratul stang.
15. deschide ochii. Intinde-ti fiecare brat deasupra capului. Apoi ridica-te usor in sezut, in picioare si intinde-te din nou. Esti gata sa-ti reiei activitatile.

RELAXAREA TIBETANA

- *Stai drept* pe marginea unui scaun.
- *Zambeste*, bucura-te de senzatia placuta pe care o resimti.
- *Respira*: Inspira si expira lent, adanc, de patru-cinci ori si elibereaza-ti mintea de griji si gandurile de moment.
- *Ceafa si umeri*: Ridica umerii, incercand sa-ti atingi urechile. In acelasi timp, intinde bratele in fata.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Incordeaza-ti bratele si umerii si tine-i asa cinci secunde. Apoi relaxeaza-i...

Ridica umerii din nou. De data asta, intinde mainile in lateral. Incordeaza-ti bratele si umerii si tine-i asa cinci secunde. Apoi repaos... Roteste incet capul, de doua ori spre dreapta si apoi de doua ori spre stanga. Nu uita sa respiri in continuare! Repaos...

- *Spate*: Ridica bratele deasupra capului si prefa-te ca-ti folosesti mainile si bratele pentru a urca o scara. Continua incet si ritmic timp de 10 secunde. Apoi repaos...

Asezat pe scaun, cu fata inainte, intoarce incet si bland trunchiul spre dreapta, cat de mult poti, incercand sa prinzi spatarul scaunului, daca poti. Apoi intoace-l spre stanga. Repeta acest pas. Repaos...

- *Picioare*: Ridica piciorul drept la orizontala. Invarte laba piciorului in cerc de cinci ori. Repeta cu piciorul stang. Repeta acum intregul pas... Ridica ambele picioare la orizontala. Indoaie labele picioarelor inspre corp. Stai asa cinci secunde. Apoi repaos...

- *Respira*: Alege un loc placut si linistit in care sa calatoresti cu mintea. Inchide ochii. Elibereaza orice tensiune simti oriunde in corp. Aproximativ cinci minute, respira doar, lent si adanc.

- *Realitate*: Intoarce-te la activitatile tale inviorat si usurat. Foloseste aceasta pauza mentala si fizica de trei minute la cel mai mic semn de tensiune furisa.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

COMUNICAREA PUBLICA IN SITUAȚII DE CRIZA

Managementul crizei presupune o organizare foarte buna, insotita de o comunicare excelenta. Comunicarea ar trebui sa se desfasoare in cel puțin trei domenii principale:

1. comunicarea (informarea) interna, definite astfel pentru ca insumeaza activitatile destinate informarii publicului intern (angajatilor unei organizatii);
2. relatiile cu comunitatea, insumand activitatile desfasurate de o organizatie pentru a castiga bunavointa, increderea, sprijinul persoanelor fizice si juridice din contextul geografic al organizatiei respective;
3. relatiile cu mass-media (informarea publica), insumand activitatile de informare a opiniei publice prin intermediul presei. Acest domeniu nu este intotdeauna cel mai important dar este cel mai sensibil, deoarece o eroare savarsita in relatia cu presa are consecinte asupra unor publicuri mai largi decat contextul local.

Motivele pentru care merita sa acordati o atentie aparte relatiilor cu mass-media sunt:

- Sporirea reputatiei print-o informare corespunzatoare si influentarea unor publicuri-tinta. O acoperire mediatica pozitiva contribuie la succesul public al unei organizatii sau al unei persoane, ‘spunand vorbe bune despre fapte bune’.
- Presa (scrisa si audio-vizuala) reprezinta un canal important de comunicare cu publicuri largi si diverse, de formare si influentare a opiniilor, atitudinilor si comportamentelor.
- Presa poate conferi legitimitate activitatilor si scopurilor organizatiilor.
- Datorita bombardamentului informational, cunoasterea asteptarilor celor din mass-media si criteriilor lor de selectie si prelucrare poate face ca mesajele cu adevarat importante despre organizatie sa nu fie alterate prea mult.
- Cunoasterea si folosirea noilor tehnologii informationale poate duce la construirea unei imagini publice pozitive pentru organizatia dumneavoastra.
- Mass-media influentaza credintele, atitudinile, opiniile si comportamentul consumatorilor de presa.
- O buna acoperire mediatica reprezinta un element important in influentarea atitudinilor pozitive ale membrilor organizatiei, contribuind in acest fel la consolidarea moralului acestora.
- Nu trebuie neglijata utilitatea folosirii materialelor deja aparute in presa, prin multiplicare si difuzare fie catre publicul intern, fie catre cele externe.

Tehnicile folosite in relatiile publice pot fi clasificate dupa criterii variate:

- Tehnici scrise, concretizate in produse precum: comunicate de presa; articole de presa, newslettere, pliante, brosure, manuale (instructiuni); presa institutionala (periodice editate de organizatii); rapoarte anuale.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

- Tehnici verbale, utilizate în situații precum: comunicarea directă (fata-in-fata), discursuri, posturi telefonice speciale (hotline), audio-comunicate de presă, comunicarea interpersonală informală, etc.
- Tehnici vizuale utilizate în: aparițiile la televiziune, video-comunicatele de presă, clipuri și filme, televiziunea cu circuit închis, prezentările care utilizează imagini fotografice și video, afisare exterioară, afisarea simbolurilor vizuale ale organizației.

În practică, apare necesitatea combinării acestor tehnici, ceea ce face ca sistemul de clasificare prezentat mai sus să aibă mai ales un rol didactic. Eficiența acestor tehnici este sporită atunci când sunt utilizate în cadrul unei strategii coerente și asociate cu evenimente, instituții de relații publice și reprezentanți ai acestora.

O altă mențiune necesară se referă la publicurile țintă pe care vizează prin intermediul acestor tehnici. Tehnicile de relații publice nu produc rezultate prin ele însele, ci ca urmare a utilizării lor de către:

- Conducătorul (conducătorii) instituției;
- Specialistul (specialiștii) în relații publice ai organizației;
- Purtătorul de cuvânt;
- Structuri precum biroul de presă, centrul de presă, departamentul de relații publice;
- Membrii organizației care se bucură de o anumită notorietate în rândul opiniei publice;
- Membrii organizației în totalitatea lor și familiile acestora;
- Simpatizanți, clienți, potențiali membri, acționari, parteneri, etc.

Pentru ca un eveniment să intre în atenția presei, trebuie să îndeplinească zece trăsături utilizate de majoritatea mass-mediei:

- 1) Actualitatea. Un eveniment are mai mare valoare de informare dacă s-a produs recent.
- 2) Consecințele. Cu cât vor fi mai multe persoane afectate de un eveniment, cu atât acesta va avea o valoare mai mare pentru mass-media.
- 3) Proeminența. Atunci când într-un eveniment sunt implicate persoane sau organizații (instituții) bine-cunoscute opiniei publice, această implicare este de multe ori suficientă pentru a-i da valoare de știre.
- 4) Raritatea. Cu cât un eveniment se manifestă mai rar, cu atât valoarea lui de informare crește.
- 5) Proximitatea. Oamenii sunt mai interesați de faptele care se petrec în apropierea lor. În același timp, cu cât o comunitate este mai mare, cu atât proximitatea este mai puțin sesizabilă.
- 6) Conflictul. Oamenii sunt mai interesați de conflict decât de rutină.
- 7) Schimbarea. În unele cazuri, oamenii vor fi reticenti sau se vor opune schimbării unei situații dar în alte cazuri o acceptă sau chiar o doresc. Relatarea depinde de modul în care răspunde acestor așteptări.
- 8) Actiunea. O relatare despre oameni care desfășoară anumite acțiuni este mai interesantă decât una despre oameni care gândesc sau povestesc ceva.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare ” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

9) Concretetea. Referirile la lucruri, fapte, cifre și situații concrete trezesc mai mult interes decât considerațiile abstracte.

10) Profilul personalității. Oamenii vor să afle stiri despre alți oameni care sunt implicați în evenimente ieșite din sfera cotidianului.

Comunicatul de presa

Comunicatul de presa este o formă de difuzare în scris a informațiilor, destinată informării mass-mediei. El reprezintă o formă proactivă de difuzare a informației, în care inițiativa îi aparține posesorului acesteia. Pentru mass-media, *comunicatul de presa este o sursă de informații oficiale*.

Comunicatul de presa aduce la cunoștința mass-mediei producerea recentă a unui eveniment, instățește că va avea loc o acțiune în viitorul apropiat, aduce informații suplimentare despre ceva relatat deja în presa, etc.

Primind comunicatul de presa, reprezentanții mass-mediei pot:

- Sa-l arunce la cos;
- Sa preia comunicatul ca atare și să-l transforme într-o știre de presa;
- Sa utilizeze informația suplimentară cuprinsă în comunicat;
- Sa ia parte ei însăși la evenimentele anunțate în comunicat;
- Sa inițieze acțiuni proprii de cunoaștere aprofundată a evenimentelor relatate.

În funcție de specificul știrii pe care o difuzează, comunicatul de presa poate fi de mai multe categorii:

- Comunicate tip anunț, care fac cunoscute evenimente de tip ‘breaking news’: lucruri care tocmai s-au întâmplat, care sunt în desfășurare sau care urmează să se producă. De regulă comunicatele din această categorie sunt scurte;
- Comunicate de tipul ‘știri create’ care încearcă să mărească impactul unui anunț despre un eveniment anume: aducerea la cunoștința publică a faptului că, în legătură cu acest eveniment, instituția/organizația dumneavoastră pregătește o recepție, un simpozion, etc.
- Comunicate cu știri de ultimă oră, difuzate atunci când se produc evenimente neprevăzute, fie ele pozitive sau negative pentru instituție/organizație. De obicei, acest comunicat este urmat de cel puțin încă unul, difuzat uneori la un interval de câteva ore, pentru a aduce lamuriri suplimentare, cât mai complete și mai actuale, despre evenimentul respectiv. În situații neprevăzute, mai ales când este vorba de ceva nedorit, este bine să difuzați asemenea comunicate, pentru a prezenta la timp și cât mai complet poziția organizației dumneavoastră

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

in legatura cu ceea ce s-a intamplat. In caz contrar, jurnalistii vor gasi surse alternative de informare, surse care chiar si atunci cand sunt animate de intentii bune, din cauza faptului ca nu cunosc decat superficiala evolutiile faptelor, ii pot aduce prejudicii de imagine.

- Comunicate tip replica, atunci cand in presa apar (sau este posibil sa apara) afirmatii critice cu privire la institutia/organizatia dumneavoastra. Editorii pot publica diferite relatari crite primite de la alte organizatii sau simpli cetateni, uneori fara a solicita si opinia institutiei. In aceste cazuri se impune un comunicat de presa tip replica. Se recomanda ca specialistul in relatii publice a institutiei sa aiba o viziune proactiva si sa aiba deja pregatite cateva variante de replici.
- Comunicate de presa despre stiri neplacute, necesare in situatii pe care organizatia ar dori mai degraba sa nu le dezvaluie. Totusi, tacerea in astfel de imprejurari este mai daunatoare decat aducerea la cunostinta publica a propriului punct de vedere despre faptele respective. Acestea sunt ocaziile in care apar liderii de opinie, precum si falsii experti care pot face afirmatii in necunostinta de cauza despre functionare unei anumite organizatii; de asemenea, apar si sursele alternative, dornice de publicitate care prejudiciaza imaginea publica a institutiei/organizatiei. O mentiune speciala trebuie facuta despre comunicatele care relateaza accidente sau incidente in urma carora au rezultat morti sau raniti: numele acestora nu se dau publicitatii inainte de a va asigura ca membrii familiilor lor au fost deja anuntati.
- Alerte media care reprezinta o varietate de comunicate de presa prin care se anunta evenimente ce urmeaza sa se produca in viitorul foarte apropiat. O alerta media pastreaza forma unui comunicat de presa insa continutul este foarte succint, raspunzand la intrebarile: ‘cine este implicat?’, ‘ce se va intampla?’, ‘unde?’, ‘cand?’, ‘de ce se produce acel eveniment?’.

Structura unui comunicat de presa:

1. titlu
2. introducere
3. sa raspunda la urmatoarele intrebari: Cine? Ce? Unde? Cand? (introducere); De ce? Cum? (cuprins); detalii suplimentare (incheiere).
4. Pentru ca un eveniment sa intre in atentia presei trebuie sa indeplineasca zece trasaturi importante (vezi mai sus).

Comunicatul trebuie sa fie suficient de concis (de regula, nu trebuie sa depaseasca o pagina A4), detaliile care nu sunt neaparat necesare sa fie eliminate, se verifica ca data sa fie corecta, continutul sa fie coordonat cu ceilalti membri ai echipei de criza si aprobat de persoana responsabila si sa fie transmis celor mai potrivite organizatii media pentru a ajunge la publicurile tinta.

Comunicatul de presa se redacteaza in scris si se transmite prin fax, e-mail (din ce in ce mai des) sau (mai rar) prin posta clasica ori curier. Este

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

foarte important ca el sa fie transmis doar potentialilor interesati de continutul sau. Persoana de contact din institutie si datele acesteia se trec, pentru orice eventualitate, la sfarsitul mesajului, astfel incat destinatarul, daca are intrebari suplimentare, sa nu mai fie nevoit sa deruleze inca o data mesajul pana la inceput.

Interviul

Interviul nu este o tehnica de relatii publice exclusiv verbala. Este utilizat, intr-o proportie mai mare sau mai mica, de toate tipurile de mass-media. Ceea ce se spune in cadrul unui interviu constituie motivul principal pentru care este solicitat, fara ca ponderea cea mai mare in transmiterea semnificatiei mesajului va reveni neaparat cuvintelor rostite.

Daca comunicatul de presa este o tehnica proactiva de difuzare a informatiilor, in care initiativa ii apartine celui care le pune in practica, interviul poate fi considerat o tehnica reactiva, in care jurnalistul solicita o intrevvedere, iar interviuevatul raspunde intrebarelor acestuia.

In functie de specificul mass-mediei pentru care este acordat, interviul poate fi:

- Pentru presa scrisa;
- Pentru radio;
- Pentru televiziune.

Interviul pentru presa scrisa se poate desfasura fie sub forma unei discutii inregistrate pe reportofon, pe care apoi jurnalistul o prelucreaza pentru publicare, fie prin remiterea intrebarelor scrise, la care interviuevatul urmeaza sa raspunda tot in scris. Un interviu se poate desfasura si la telefon, lucru valabil pentru interviurile radio sa tv (cand pe ecran este prezentat o imagine a persoanei interviuevate).

In functie de pregatirile prealabile interviului, se considera ca exista trei tipuri de interviuri:

- Interviul spontan, in care nimic nu este pregatit dinainte, iar interviuevatul nu sti decat cel mult tema generala care urmeaza sa fie abordata;
- Interviul pregatit, in care toate intrebările si raspunsurile sunt pregatite in prealabil, de cele mai multe ori chiar in scris si in care atat jurnalistul cat si interviuevatul urmeaza cu mult strictete scenariul stabilit. Dispare spontaneitatea si naturalitatea, creindu-se o atmosfera artificiala;
- Interviu semi-spontan, in care jurnalistul si interviuevatul stabilesc in prealabil intrebările (tipurile de intrebări) care vor fi puse. Astfel, interviuevatul isi poate pregati in minte raspunsurile. Prin urmare, raspunsurile pot fi mai complete decat in

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

cazul interviurilor spontane și nu mai au apărut artificialele a interviurilor pregătite.

Pregătirea prealabilă cât mai temeinică este cheia succesului în orice interviu, dar mai ales în cazul celor pentru radio și televiziune. Specialiștii recomandă cel puțin o oră de pregătire înainte de a face față unei asemenea convorbiri. Uneori acest lucru nu este posibil, dar prestația ‘după ureche’, fără niste pregătiri minime, nu este sortită succesului. În orice caz, cel care urmează să acorde un interviu trebuie să fie conștient de faptul că jurnaliștii lucrează sub presiunea timpului și totodată au nevoie de o abordare a subiectelor care să-i atragă pe consumatorii de presă; prin urmare, dacă interviueatul va reuși să spună lucruri adevărate și pozitive despre instituție/organizație și implicarea în rezolvarea crizei, interviul are mari șanse de succes.

În acordarea unui interviu pot apărea momente despre care este bine să fii avertizat, precum:

- Întreruperi;
- Încercări de a vă ‘pune cuvinte în gură’, adică jurnaliștii formulează afirmații pe care ar dori să le auză de la interviueat și va încerca să-l determine să le aprobe;
- Denaturări ale adevărului sau interpretări incorecte ale faptelor;
- Trecuri la alte subiecte înainte ca interviueatul să fi spus ceea ce consideră important despre primul subiect;
- Solicitări de opinii și informații ‘neoficiale’;
- Salve de întrebări, uneori cu încărcătură ostilă, menite să facă presiune asupra ritmului răspunsurilor;
- Solicitarea insistentă a unui răspuns la o întrebare la care interviueatul nu poate răspunde;
- Acuzatii de acțiuni anti-cetățenesti, anti-electorat, etc.
- Întrebări despre o anumită nereușită din viața instituției/organizației;
- Întrebări din ce în ce mai detaliate și decurgând una din alta cu privire la un anumit subiect;
- Întrebări dure și complexe la care se solicită un răspuns instantaneu;
- Citări incorecte, precum și interpretări incorecte ale afirmațiilor făcute în timpul interviului;
- Solicitări de a răspunde sau de a comenta afirmații critice făcute de alte persoane în afara sau din interiorul organizației;
- Solicitarea de opinii personale despre anumite aspecte din activitatea instituției/organizației.

De aceea, atunci când vă pregătiți pentru un interviu, va trebui să aveți în vedere și unele detalii tehnice:

- Încrederea în sine: cel care acordă un interviu trebuie să aibă încredere în volumul și profunzimea cunoștințelor sale legate de subiectul interviului;
- Utilizarea exemplurilor și analogiilor: ilustrarea cu exemple a unor afirmații mai puțin accesibile cetățeanului obișnuit este un procedeu persuasiv recomandat celui care acordă un interviu. Analogiile sunt utile pentru a lămurii aspectele abstracte prin intermediul celor concrete, accesibile oricui;

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

- Informația de fond: în cele mai multe cazuri, înainte de interviul propriu-zis sau imediat după ce acesta s-a încheiat, este util să i se furnizeze jurnalistului un minim de informații despre instituție și subiect;
- Delimitarea publicului țintă al interviului. Trebuie să fii conștient de faptul că vei avea cel puțin trei publicuri țintă: adepți (oameni care sînt de acord fără rezerve cu poziția instituției/organizației dumneavoastră în legătură cu un anumit subiect), oponenți și nehotărâți. De cele mai multe ori, întrebările jurnalistului își au originea în comentariile negative formulate de grupul oponentilor, dar publicul nehotărât formează grupul majoritar caruia ar trebui să vă adresați: oameni care nu prea știu multe lucruri despre instituție sau despre subiectul abordat și pe care va trebui să-i convingeți prin mesajele pozitive pe care le-ați pregătit;
- Evitarea cuvintelor cu încărcătură negativă; de multe ori, aceste cuvinte se află în conținutul întrebărilor formulate de jurnalist, evitați să le preluați în răspunsuri;
- Formularea răspunsurilor: nu vă grabiți să răspundeți, ci oferiți-va o pauză de gândire în care să vă formulați ideile, chiar dacă aceasta este destul de mică;
- Conduita pe timpul unei dezbateri cu mai mulți invitați: fii conștient de faptul că sunteți reprezentantul instituției/organizației, așadar interveniți ori de câte ori este posibil, fără a-i lăsa pe ceilalți invitați să monopolizeze subiectul; faceți legături între afirmațiile celorlalți invitați și propriile dumneavoastră mesaje; nu abordați lucrurile dintr-un unghi personal, subiectiv; evitați sarcasmul; conversați direct cu ceilalți invitați, nu prin intermediul jurnalistului; dacă este nevoie să vă exprimați dezacordul, faceți-o în mod politic, dar cu fermitate;
- Se recomandă înainte de interviu să vă relaxați, respirând profund și rar, scuturând mainile pe lângă corp.

Înainte de acordarea interviului, este bine să se stabilească ‘regulile jocului’:

- Modalitatea de acordare a informațiilor (interviu în direct, înregistrat, etc.);
- Ziua, ora și locul unde urmează să aibă loc interviul;
- Durata interviului;
- Subiectul (subiectele) interviului, limitele acestuia, eventual și întrebările care vor fi adresate.
- Eventuala participare a altor persoane la interviu și identitatea acestora;
- Întrebările la care nu se va putea răspunde;
- Avertizarea jurnalistului de a nu se aventura în speculații tendentioase;
- Anunțarea jurnalistului că veți face și o înregistrare proprie a interviului (în cazul în care există posibilitatea de înregistrare).

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Tehnici utilizate pentru a raspunde la intrebari

Oricat ar fi de negativ, orice fapt poate fi relatat într-o maniera pozitiva, lucru neaparat necesar in activitati cu presa, cum sunt interviurile. Relatarile neplacute din mass-media sunt rezultatul raspunsurilor slabe, al greselilor de comunicare si al pregatirii insuficiente. Anticiparea intrebărilor care vor fi adresate de catre jurnalist nu constituie partea cea mai dificila in pregătirea unui interviu, ci formularea, exersarea si livrarea oportuna a raspunsurilor potrivite.

Jurnalistii pot utiliza diferite tehnici de formulare a intrebărilor. Necunoasterea lor va avea ca rezultat un raspuns inadecvat sau total nedorit. Iata cateva tehnici , cu exemple concrete de intrebări si raspunsuri. Ele pot fi utilizate si cu alte ocazii in care sunteti contactati de jurnalisti, nu numai in cadrul interviurilor.

Intrebări la care raspunsul trebuie sa confirme asertiunea jurnalistului:

- *Cat de mare este paguba...?*
- *Imi pare rau, dar nu sunt de acord cu ceea ce spuneti. De fapt, situatia se prezinta astfel...*

Intrebări cu ‘nada’:

- *Nu credeti ca institutia dumneavoastra este cam lacoma dupa fonduri europene?*
- *N-as spune asta, noi trebuie sa fim competitivi (se evita repetarea cuvântului ‘lacoma’)*

Solicitari de opinii personale:

- *Care este opinia dumneavoastra despre...?*
- *Nu cred ca este cazul sa vorbim despre opinia mea. Faptele sunt...*

Solicitari de a vorbi in numele altora:

- *de ce credeti ca guvernul a hotarat sa...?*
- *ma tem ca trebuie sa sa intrebati la guvern...*

Intrebări la care interviueatul nu stie raspunsul:

- *cat de mari sunt fondurile pentru...?*
- *din pacate, nu stiu cifra exacta, dar ma voi informa si va voi comunica in cel mai scurt timp...*

Intrebări la care nu se poate da un raspuns, din diferite motive:

- *ce ne puteti spune despre...?*
- *imi pare rau, nu va pot raspunde, deoarece informatia nu este de natura publica; cauza este in cercetarea justitiei..*

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Intrebări cu doua sau mai multe optiuni:

- *restructurarea institutiei dumneavoastra inseamna disponibilizare de personal sau consum suplimentar de fonduri?*
- *Obiectivul nostru este sa devenim o organizatie competitiva.*

Intrebări ostile dar care contin adevarul:

- *de ce nu v-ati respectat promisiunea facuta in campania electorala de a reduce cota TVA-ului?*
- *Este adevarat ca n-am putut reduce cota TVA-ului atat de repede pe cat ne-am fi dorit, dar am cazut de acord asupra unei noi date...*

Intrebări insistente:

- *Va intreb din nou: care ese conceptia acestei actiuni?*
- *Asa cum v-am mai spus, conceptia acestei actiuni este in curs de elaborare si va va fi comunicata cand va fi definitivata. Asadar, cu tot respectul, cred ca nu are rost sa insistati.*

Intrebări vagi sau cu final deschis:

- *ce puteti sa-mi spuneti despre institutia/organizatia dumneavoastra?*
- *Ce anume aspect va intereseaza?*

Intrebări ipotetice:

- *ce veti face daca nu veti ajunge la o intelege cu...?*
- *n-as vrea sa fac speculatii.*

Zvonuri:

- *Se spune ca...*
- *Este nepotrivit sa raspund unor zvonuri. Ma voi referi la aceasta problema daca si cand ea va aparea...*

Incerări de abordare amicala:

- *mi se pare ca trebuie sa fie tare greu cu toate problemele cu care se confrunta institutia dumneavoastra...*
- *cred ca nu asta este principala problema. Noi continuam sa ne indeplinim responsabilitatile. (atitudinea de autocompatimire creeaza impresia de slabiciune)*

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare ” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

SISTEMUL NATIONAL DE MANAGEMENT AL SITUATIILOR DE URGENTA

1. Ce este?

Este organizat de autoritățile administrației publice și se compune dintr-o rețea de organisme, organe și structuri abilitate în managementul situațiilor de urgență, constituite pe niveluri sau domenii de competență, care dispune de infrastructura și de resursele necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor.

Gestionarea crizelor și situațiilor de urgență la noi în țară în momentul de față constituie un domeniu de responsabilitate pentru o serie de structuri cu activitate continuă sau activate doar la nevoie, articulate coerent în ceea ce constituie Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență, abilitat și capabil să gestioneze situații de urgență generate de dezastre naturale sau antropice.

2. Principiile managementului situațiilor de urgență:

- Previziunea și prevenirea;
- Prioritatea protecției și salvării vieților oamenilor;
- Respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;
- Asumarea responsabilității gestionării situațiilor de urgență de către autoritățile administrației publice;
- Cooperarea la nivel național, regional și internațional cu organisme și organizații similare;
- Transparența activităților desfășurate pentru gestionarea situațiilor de urgență, astfel încât acestea să nu conducă la agravarea efectelor produse;
- Continuitatea și gradualitatea activităților de gestionare a situațiilor de urgență de la nivelul autorităților administrației publice locale până la nivelul autorităților administrației publice centrale, în funcție de amploarea și intensitatea acestora;
- Operativitatea, conlucrarea activă și subordonarea ierarhică a componentelor Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență.

3. Acțiuni și măsuri pe durata situațiilor de urgență sau a stărilor potențial generatoare de situații de urgență:

- Avertizarea populației, instituțiilor și agenților economici din zonele de pericol;
- Declararea stării de alertă în cazul iminenței amenințării sau producerii situației de urgență,
- Punerea în aplicare a măsurilor de prevenire și de protecție specifice tipurilor de risc, și după caz, hotărârea evacuării din zona afectată sau parțial afectată;
- Intervenția operativă cu forțe și mijloace special constituite, în funcție de situație, pentru limitarea și înlăturarea efectelor negative;
- Acordarea de ajutoare de urgență;
- Instituirea regimului stării de urgență conform Constituției;
- Solicitarea și acordarea de asistență internațională;
- Alte măsuri prevăzute de lege.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Pe timpul stării de alertă se pot dispune, cu respectarea prevederilor art.53 din Constituția României, măsuri pentru restrângerea unor drepturi și libertăți fundamentale referitoare, după caz, la libera circulație, inviolabilitatea domiciliului, interzicerea muncii forțate, dreptul de proprietate privată ori la protecția socială a muncii, aflată în strânsă relație de cauzalitate cu situația produsă și cu modalitățile specifice de gestionare a acesteia.

Măsurile de restrângere a exercitării unor drepturi sau al unor libertăți, trebuie să fie proporționale cu situațiile care le-au determinat și se aplică cu respectarea condițiilor și limitelor prevăzute de lege.

4. Compunerea Sistemului National:

- Comitete pentru situații de urgență;
- Inspectoratul General pentru Situații de Urgență;
- Servicii publice comunitare pentru situații de urgență;
- Centre operative pentru situații de urgență;
- Comandantul acțiunii.

4.1. Comitetele pentru situații de urgență

Comitetele pentru situații de urgență sunt organisme și structuri abilitate în managementul situațiilor de urgență, care potrivit legii, se constituie pe niveluri sau domenii de competență și fac parte din S.N.M.S.U.

Comitetele pentru situații de urgență sunt organisme interinstituționale de sprijin al managementului situațiilor de urgență.

Comitetele pentru situații de urgență sunt următoarele:

- Comitetul National pentru Situații de Urgență;
- Comitetele ministeriale și ale altor instituții publice centrale pentru situații de urgență;
- Comitetul Municipiului București pentru Situații de Urgență;
- Comitete județene pentru situații de urgență;
- Comitete locale pentru situații de urgență.

4.1.2. Comitetul National pentru Situații de Urgență (C.N.S.U.)

Se constituie și funcționează, potrivit legii, ca organism interministerial de management, sub conducerea nemijlocită a ministrului administrației și internelor și în coordonarea primului-ministru, în cadrul Sistemului National de Management al Situațiilor de Urgență.

4.1.2.1. Compunerea C.N.S.U.

- **presedinte** – ministrul administrației și internelor;
- **vicepresedinte** – un secretar de stat din Ministerul Administrației și Internelor;
- **membrii** – un secretar de stat de la fiecare ministru sau un adjunct al conducătorului fiecărei instituții publice centrale (conform anexei) și inspectorul general al Inspectoratului General pentru Situații de Urgență;
- **consultanți** – câte 1-2 experți și sau specialiști din fiecare ministru și instituție publică centrală prevăzute în anexa.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

4.1.2.2. *Ministerele și instituțiile publice centrale reprezentate în C.N.S.U*

1. Ministerul Administrației și Internelor;
2. Ministerul Apărării Naționale;
3. Ministerul Afacerilor Externe;
4. Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului;
5. Ministerul Economiei și Comerțului;
6. Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale;
7. Ministerul Mediului și Gospodării Apelor;
8. Ministerul Sănătății;
9. Ministerul Comunicațiilor și Tehnologia Informației;
10. Ministerul Educației și Cercetării;
11. Ministerul Finanțelor Publice;
12. Serviciul Român de Informații;
13. Serviciul de Telecomunicații Speciale;
14. Serviciul de Pază și Protecție;
15. Oficiul Central pentru Probleme Speciale;
16. Inspectoratul General pentru Situații de Urgență;
17. Administrația Națională a Rezervelor de Stat;
18. Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor;
19. Agenția Nucleară;
20. Comisia Națională pentru Controlul Activității Nucleare.

Componenta nominală a C.N.S.U. se aproba prin ordin al ministrului administrației și internelor pe baza propunerilor făcute de miniștri și conducătorii instituțiilor publice centrale care compun C.N.S.U.

În cazul reorganizării ministerelor și instituțiilor, ori eliberării din funcția de secretar de stat a reprezentanților în C.N.S.U. conducătorii acestora vor nominaliza un nou reprezentant în termen de 15 zile, calculat, după caz, de la data reorganizării sau de la data la care funcția de secretar de stat a devenit vacantă.

4.1.2.3. **Atribuțiile personalului din compunerea C.N.S.U.**

a) Presedintele – atribuții:

- Convoacă întrunirea C.N.S.U., stabilește ordinea de zi și conduce ședințele acestuia;
- Aprobă prin ordin planurile, regulamentele și măsurile adoptate;
- Semnează avizele, acordurile, imputernicirile, protocoalele de colaborare și proiectele de acte normative;
- Îl informează operativ pe primul-ministru și prezintă în ședințele de Guvern hotărârile și propunerile Comitetului Național.

b) Vicepresedintele – atribuții:

- Îndeplinește obligațiile de membru și în absența presedintelui, exercită atribuțiile acestuia.

c) Membrii – atribuții:

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

- Participa la sedintele C.N.S.U.
- Prezinta informari si puncte de vedere ale ministerelor sau institutiilor publice centrale pe care le reprezinta;
- Informeaza operativ ministri sau conducatorii institutiilor respective asupra problemelor dezbătute,concluziile rezultate,hotararile si masurile adoptate si urmaresc aplicarea acestora in domeniile de competenta;
- Mentin legatura permanenta cu centrele operative corespondente.

d)Consultantii – atributii:

- Participa la sedintele C.N.S.U.;
- Consiliaza membrii acestuia asupra problemelor operative,tehnice si de specialitate;
- Asigura documentarea tehnica de specialitate pentru tipurile de riscuri gestionate si sprijina S.T.P. In elaborarea documentelor de lucru pentru C.N.S.U.;
- Mentin legatura permanenta cu centrele operative corespondente,dupa declararea starii de alerta si pana la incetarea acesteia;

4.1.2.4. Functionarea C.N.S.U.

C.N.S.U.se intruneste in sedinte semestriale si ori de cate ori situatia o impune,in prezenta a doua treimi din numarul membrilor sai.

Sedintele C.N.S.U.sunt prezidate de presedinte sau,dupa caz,de primul-ministru.

Hotararile C.N.S.U.se adopta de regula prin consens.

Unele hotarari se adopta cu votul majoritatii simple a membrilor prezenti la sedinta.

La sedintele C.N.S.U.participa la invitatia presedintelui acestuia,representantii ai altor ministere si institutii publice centrale altele decat cele nominalizate,ai patronatelor sau ai altor agentii,precum si ai altor organizatii neguvernamentale care indeplinesc functii de sprijin in prevenirea si gestionarea situatiilor de urgenta.

Consultantii si invitatii nu au drept de vot.In cazuri justificate,consultantii pot exprima votul membrilor absenti daca au fost mandatati in acest sens de catre conducatorul ministerului sau al institutiei din care acestia fac parte.

4.1.2.5. Asigurarea materiala si financiara

Sedintele C.N.S.U.se desfasoara in spatii special amenajate si echipate prin grija M.A.I., la C.O.N. din I.G.S.U.

Sala de sedinte este echipata si dotata cu mobilier, aparatura si echipamente de comunicatii si informatica si cu echipamente de comunicatii speciale si de cooperare, precum si cu birotica necesara, corespunzatoare componentei C.N.S.U. si atributiilor acestuia.

Aparatura si echipamentele de comunicatii si informatica se conecteaza cu centrele operationale si cu centrele operative, precum si cu echipamentele prevazute la cabinetul primului-ministru.

Mijloacele de comunicatii si de informatica fac parte din sistemul de comunicatii, de preluare automata a datelor necesare functionarii S.N.M.S.U. și se asigura potrivit legii.

Comitetul national dispune de o sala multimedia proprie, destinata conferintelor de presa.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

4.1.3. Comitetele ministeriale, județene, ale municipiului București și locale

Comitetul ministerial se constituie prin ordin al ministrului, respectiv al conducătorului institutiei publice centrale.

Comitetul Municipiului Bucuresti si comitetul judetean se constituie prin ordin al prefectului.

Comitetul local se constituie prin dispozitie a primarului.

4.1.3.1. Compunerea comitetelor ministeriale, județene, ale municipiului București și locale pentru situatii de urgenta

Comitetele pentru situatii de urgenta au in componenta un presedinte,un vicepresedinte, membrii si consultanti.

- **Presedintele** comitetului pentru situatii de urgenta este ministrul,conducatorul institutiei publice centrale,prefectul sau primarul dupa caz;
- **Vicepresedintele** comitetului pentru situatii de urgenta este,de regula,un secretar de stat,un adjunct al conducatorului institutiei publice centrale,presedintele consiliului judetean,primarul general sau un viceprimar;
- **Membri comitetului pentru situatii de urgenta sunt:**

- *in comitetul ministerial*, persoane cu functii de conducere din aparatul propriu si din unele institutii si unitati aflate in subordinea ministerului sau institutii publice centrale ori sub autoritatea acestora;

- *in Comitetul Municipiului Bucuresti*,viceprimarii de sectoare,sefii serviciilor publice deconcentrate,descentralizate si de gospodarie comunala,conducatori ai unor institutii,regii autonome si societati comerciale,ai agentilor economici care,prin specificul activitatilor desfasurate, constituie

- *in comitetul judetean*,sefii de serviciideconcentrate,descentralizate si de gospodarie comunala,conducatori ai unor institutii,regii autonome si societatii comerciale,ai agentilor economici care,prin specificul activitatilor desfasurate,constituie factori de risc potentiali generatori de situatii de urgenta;

- *in comitetul local*,secretarul comunei,orasului,municipiului ori ai sectoarelor municipiului Bucuresti,dupa caz si reprezentantii ai serviciilor publice si ai principalelor institutii si agenti economici din unitatea administrativ – teritoriala respectiva,precum simanageri sau conducatori ai agentilor economici,filialelor,sucursalelor ori punctelor de lucru locale care,prin specificul activitati, constituie factori generatori de situatii de urgenta.

Consultantii in comitetele pentru situatii de urgenta sunt:

- experti si specialisti din aparatul propriu al autoritatilor administratiei publice, care constituie comitete sau din institutiile si unitatile subordonate;

- reprezentanti ai unor ministere, institutii si servicii publice cu atributii in domeniu, manageri ai societatilor comerciale si regiilor autonome care desfasoara activitati in domeniu de competenta respectiv, cooptati in comitetele ministeriale la solicitarea presedintilor comitetelor respective.

Consultantii nu au drept de vot.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

4.3.2. Functionarea comitetelor ministeriale, județene, ale municipiului București și locale pentru situații de urgență

Comitetele pentru situații de urgență se întrunesc semestrial și ori de câte ori situația o impune, la convocarea președintelui.

Sedintele comitetelor pentru situații de urgență se desfășoară în prezența majorității membrilor sau a înlocuitorilor desemnați.

Hotărârile comitetelor pentru situații de urgență se adoptă cu votul a două treimi din numărul membrilor săi prezenți, cu excepția punerii în aplicare a planului de evacuare.

Comitetele pentru situații de urgență își desfășoară activitatea pe baza planurilor anuale elaborate de S.T.P.

4.3.3. Atribuțiile membrilor comitetelor ministeriale, județene, ale municipiului București și locale pentru situații de urgență

Președinte – atribuții:

- convoacă întrunirea comitetului;
- stabilește ordinea de zi și conduce sedintele acestuia;
- semnează hotărârile, planurile, programele, regulamentele și măsurile adoptate;
- semnează avizele, acordurile, imputernicirile, protocoalele și proiecte de acte normative;
- îl informează operativ pe președintele comitetului ierarhic superior

Vicepreședintele – atribuții:

Îndeplinește obligațiile președintelui în lipsa acestuia, precum și pe cele ce îi revin ca membru al comitetului

Membri – atribuții:

- participă la sedintele comitetului;
- prezintă informații și puncte de vedere;
- îi informează operativ pe conducătorii instituțiilor și unităților pe care le reprezintă asupra problemelor dezbătute, concluziilor rezultate, hotărârilor și măsurilor adoptate și urmăresc aplicarea acestora în sectoarele de competență;
- mențin legătura permanent cu centrele operative corespondente.

Consultanți – atribuții:

- participă la sedintele comitetului;
- îi consiliază pe membrii acestora asupra problemelor tehnice și de specialitate;
- asigură documentarea tehnică de specialitate.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

4.3.4. Dotarea comitetelor ministeriale, județene, ale municipiului București și locale pentru situații de urgență

Lucrarile comitetelor pentru situații de urgență își desfășoară activitatea în spații special amenajate prin grija autorităților administrației publice centrale și locale care le-au constituit.

Spațiile de lucru vor fi echipate cu mobilier, aparatură și echipament de comunicații, echipament de comunicații speciale și de cooperare, informatică și birotică, corespunzător componentei comitetului respectiv și atribuțiilor acestuia.

Aparatură și echipamentul de comunicații și informatică, exceptând echipamentul de comunicații speciale și de cooperare, se conectează cu centrul operativ corespondent și fac parte din sistemul de comunicații, de prelucrare automată și stocare a datelor necesare funcționării S.N.M.S.U.

Se asigură cu spații destinate conferințelor și comunicatelor de presă, de regulă cele utilizate în mod curent pentru desfășurarea activităților de către autoritățile și instituțiile în cauză.

Dotările pentru spațiile de lucru ale comitetelor și pentru mass-media se asigură de către autoritățile administrației publice centrale și locale care le-au constituit.

Dotările pentru centrele operative se asigură de către autoritățile administrației publice centrale și locale care le-au constituit.

Costurile lucrărilor de telecomunicații speciale vor fi suportate de către autoritățile administrației publice centrale și locale.

Fondurile banesti pentru realizarea dotărilor necesare fiecărui minister sau fiecărei instituții publice centrale sau locale se asigură din bugetele alocate anual acestora cu această destinație.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

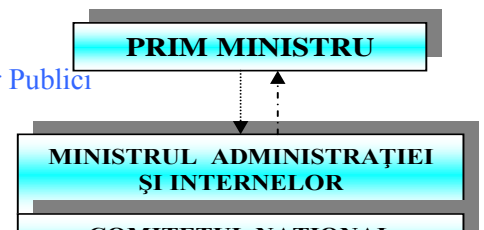
Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare ” cod SMIS 32582
Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Agenția Națională a Funcționarilor Publici

SCHEM
fluxului informațio
al Sistemului național de manage

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

4.2. Inspectoratul General pentru Situații de Urgență

4.2.1. Generalități

Este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică în subordinea Ministerului Administrației și Internelor, având sediul în București.

Este componentă a S.N.M.S.U. și face parte din forțele de protecție ale Sistemului de Securitate și Apărare Națională

Organizează și asigură S.T.P. al C.N.S.U., ca structură distinctă în cadrul C.O.N.

Este organ de control abilitat, potrivit legii, pentru supravegherea pieței produselor, familiilor de produse cu rol de satisfacerea cerințelor de securitate la incendiu, precum și pentru respectarea normelor și instrucțiunilor privind adaposturile de protecție civilă.

Asigură planificarea, organizarea și realizarea activităților specifice, în concordanță cu cerințele dreptului umanitar internațional.

La nivel național coordonează instituțiile participante la managementul situațiilor de urgență, în concordanță cu principiile existente pe plan internațional, specifice O.N.U., N.A.T.O., U.E. și altor organisme la care România este parte.

Ca punct național de contact, asigură relații cu organismele și organizațiile internaționale guvernamentale și neguvernamentale cu responsabilități în domeniul situațiilor de urgență.

Are în subordine servicii de urgență profesionale pentru situații de urgență județene și al municipiului București, cu personalitate juridică.

În subordine directă mai funcționează instituții de învățământ, de pregătire, de studii și cercetare științifică, de comunicații și informatică, grupuri de prevenire și intervenție, subunități specializate, baze, ateliere și depozite de asigurare tehnică, logistică și de reparații, Muzeul Național al Pompierilor și alte structuri necesare îndeplinirii atribuțiilor prevăzute de lege.

4.2.2. Structuri specializate, pe domenii de competență:

- Centrul Operațional Național, care îndeplinește permanent funcția de monitorizare, evaluare, instiintare, avertizare, prealarmare, alarmare, alertare, coordonare și conducere operațională, la nivel național, a situațiilor de urgență;
- Inspectoratul de prevenire, care asigură îndeplinirea funcțiilor de reglementare, avizare, îndrumare, informare publică și control;
- Structura de management logistic, care organizează, controlează și realizează măsurile specifice de asigurare tehnico-materială, de administrare a patrimoniului și de altă natură pentru îndeplinirea atribuțiilor;
- Structura financiar contabilă, care asigură gestionarea fondurilor alocate, aferente I.G.S.U.;
- Alte compartimente adecvate îndeplinirii misiunilor specifice.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare ” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

4.3. Serviciile publice comunitare profesioniste pentru situații de urgență

Serviciile publice comunitare profesioniste pentru situații de urgență (servicii de urgență profesioniste), constituite ca servicii deconcentrate, care funcționează ca inspectorate județene și al municipiului București, asigură în zonele de competență coordonarea, îndrumarea și controlul activităților de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență.

În cadrul serviciilor de urgență profesioniste se organizează inspecții de prevenire, centre operaționale și alte structuri adecvate pentru gestionarea situațiilor de urgență, încadrate cu personal specializat pe tipuri de riscuri, în comunicații, informatică și relații publice.

Serviciile de urgență profesioniste, prin centrele operaționale, asigură secretariatele tehnice permanente ale comitetelor județene și al Comitetului Municipiului București pentru Situații de Urgență.

Serviciile publice de urgență asigură, potrivit competențelor legale în unitățile administrative teritoriale în care funcționează, cooperarea în domeniile protecției civile, apărării împotriva incendiilor și gestionării situațiilor de urgență.

4.4. Centre operative pentru situații de urgență

La nivelul ministerelor, al altor instituții publice centrale cu atribuții în gestionarea situațiilor de urgență, al municipiilor - cu excepția municipiului București -, al orașelor și comunelor se constituie centre operative pentru situații de urgență, denumite în continuare centre operative.

La ministerele și instituțiile publice centrale cu atribuții și funcții de sprijin complexe în prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență, centrele operative se constituie ca structuri cu activitate permanentă.

4.4.1. Centrele operative pentru situații de urgență sunt:

Centre operative cu activitate permanentă la nivelul ministerelor și al instituțiilor publice centrale;

Centre operative cu activitate temporară la celelalte ministere și instituții publice centrale cu atribuții de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență, precum și la sectoarele municipiului București, în municipii, orașe și comune.

Centrele operative pentru situații de urgență cu activitate permanentă sunt structuri tehnico-operative de specialitate care se constituie în cadrul aparatului propriu al unor ministere și instituții centrale cu atribuții și funcții de sprijin complexe în gestionarea și prevenirea situațiilor de urgență, în vederea îndeplinirii permanente a funcțiilor de monitorizare, evaluare, instiintarea, prealarmarea, alertarea și coordonarea tehnică operațională a intervențiilor în situații de urgență, în domeniile de competență ale ministerelor și instituțiilor publice centrale respective.

4.4.2. Ministerele și instituțiile publice centrale la care se constituie centre operative pentru situații de urgență cu activitate permanentă sunt:

- M.A.I.;
- M.Ap.N.;
- Ministerul Afacerilor Externe;
- Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului;
- Ministerul economiei și Comerțului;
- Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale;
- Ministerul Mediului și Gospodării Apelor;

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

- Ministerul Sănătății;
- Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informatice;
- Serviciul Român de Informații;
- Serviciul de Telecomunicații Speciale;
- Serviciul de Pașă și Protecție;
- Oficiul de Stat pentru Probleme Speciale

4.4.3. Constituirea centrelor operative pentru situații de urgență

Centrele operative cu activitate permanentă organizează și asigură secretariate tehnice permanente (S.T.P.) ale comitetelor ministeriale respective.

Centrele operative cu activitate permanentă sau temporară se constituie prin ordin al ministrului sau conducătorului instituției publice centrale sau prin dispoziție a primarului după caz.

Centrele operative cu activitate permanentă sunt conduse nemijlocit de șefii acestora și au în componență compartimente adecvate exercitării, în domenii de competență ale ministerelor și instituțiilor publice centrale respective, precum și atribuțiilor secretariatelor tehnice ale comitetelor ministeriale.

Numărul de posturi aferent centrelor operative cu activitate permanentă poate fi de maximum 20 de posturi, în raport cu sarcinile ce revin ministerului sau instituției, și se asigură prin redistribuirea personalului.

Centrele operative cu activitate permanentă se încadrează cu personal specializat pe tipuri de riscuri repartizate pentru gestionare, precum și în comunicații, informatică și relații publice.

Activitatea operațională a centrelor operative cu activitate permanentă se desfășoară permanent, pe criteriul 24 de ore din 24 de ore, în ture sau pe schimburi. Prin excepție, în funcție de natura și tipul riscurilor gestionate, conducătorul instituției pe lângă care funcționează centrul operativ poate aproba ca activitatea operațională a acestuia să se desfășoare cu respectarea programului normal de lucru potrivit legii.

Dimensionarea centrelor operative cu activitate permanentă se face în raport cu natura, frecvența și gravitatea riscurilor majore repartizate pentru coordonarea gestionării, precum și cu complexitatea funcțiilor de sprijin îndeplinite de ministerul sau instituția publică centrală respectivă.

4.4.4. Atribuțiile centrelor operative pentru situații de urgență

- Centralizează și transmite operativ la C.O. al I.G.S.U. date și informații privind apariția și evoluția stărilor potențial generatoare de situații de urgență;
- Monitorizează situațiile de urgență și informează I.G.S.U. și celelalte centre operaționale și operative interesate;
- Urmăresc aplicarea regulamentelor privind gestionarea situațiilor de urgență și a planurilor de intervenție și cooperare specifice tipurilor de riscuri;
- Asigură transmiterea operativă a deciziilor, dispozițiilor și ordinelor, precum și menținerea legăturilor de comunicații cu centrele operaționale și operative implicate în gestionarea situațiilor de urgență, cu dispeceratele integrate pentru apeluri de urgență și cu dispeceratele proprii serviciilor și forțelor care intervin în acest scop;
- Centralizează solicitările de resurse umane necesare pentru îndeplinirea funcțiilor de sprijin pe timpul

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

- situațiilor de urgență și fac propuneri pentru asigurarea lor;
- Gestionează baza de date referitoare la situațiile de urgență;
  - Îndeplinesc orice alte atribuții și sarcini privind managementul situațiilor de urgență, prevăzute de lege și regulamentul de organizare și funcționare.

Centrele operative cu activitate temporară sunt structuri tehnico-administrative înființate în scopul îndeplinirii funcțiilor specifice pe durata stării de alertă, în cazul situațiilor de urgență, precum și pe timpul unor exerciții, aplicații și antrenamente pentru pregătirea răspunsului în astfel de situații.

Centrele operative cu activitate temporară se constituie din personalul aparatului propriu al unor ministere și instituții publice centrale, altele decât cele care organizează centre operative cu activitate permanentă, ori din personalul propriu al autorităților administrației publice locale, ale sectoarelor municipiului București, ale orașelor și cîminelor.

4.4.5. Documentele și baza de date, referitoare la situațiile de urgență, deținute de centrele operative se gestionează astfel:

- La cele cu activitate permanentă, de către personalul propriu;
- La cele cu activitate temporară, de către persoane anume desemnate de conducătorul instituției din cadrul aparatului propriu al autorităților care le-au constituit.

4.4.6. Atribuții secretariate tehnice permanente

Centrele operative asigură secretariatele tehnice permanente ale comitetelor pentru situații de urgență și îndeplinesc următoarele atribuții specifice:

- asigură convocarea comitetelor pentru situații de urgență și transmiterea ordinii de zi;
- primesc și pregătesc materialele pentru ședințele comitetelor pentru situații de urgență și le prezintă președinților și membrilor acestor comitete;
- execută lucrările și operațiunile de secretariat pe timpul ședințelor;
- asigură redactarea hotărârilor adoptate, precum și a proiectelor de ordine sau dispoziții, pe care le prezintă spre aprobare;
- difuzează la componentele S.N.M.S.U. și la autoritățile interesate documentele emise de comitetele respective privind activitatea preventivă și de intervenție;
- întocmesc informații periodice privind situația operativă sau stadiul îndeplinirii hotărârilor adoptate;
- întocmesc proiecte de comunicate de presă;
- urmăresc realizarea suportului logistic pentru desfășurarea ședințelor comitetelor pentru situații de urgență;
- gestionează documentele comitetelor pentru situații de urgență;
- asigură punctul de contact cu S.T.P. Din cadrul I.G.S.U.;
- îndeplinesc alte sarcini stabilite de comitete, de președinții acestora, de șefii centrelor operaționale sau de șefii centrelor operative permanente respective.

4.5. Comandantul acțiunii

În situații de urgență, coordonarea unitară la locul producerii evenimentului excepțional a acțiunii tuturor forțelor stabilite pentru intervenție se realizează de

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

catre o persoana imputernicita, dupa caz, de catre Comitetul National, ministerial, judetean sau al municipiului Bucuresti, in functie de natura si gravitatea evenimentului si de marimea categoriilor de forte concentrate, denumita comandantul actiunii. Comandantul actiunii poate fi ajutat in indeplinirea sarcinilor de catre grupa operativa si punctual operativ avansat, constituite potrivit reglementarilor in vigoare.

5. Atribuțiile autorităților administrației și instituțiilor publice în domeniul situațiilor de urgență

Legea protecției civile nr. 481/2004, modificată și completată cu Legea nr. 212 din 24.05.2006 și O.U.G. nr. 21/2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență, aprobată și modificată prin Legea 15 din 28.02. 2005 stabilesc atribuțiile care revin autorităților administrației publice centrale și locale, instituțiilor publice, operatorilor economici și populației, având în vedere prevenirea și reducerea riscurilor de producere a dezastrelor, protejării populației, bunurilor și mediului împotriva efectelor negative ale situațiilor de urgență, conflictelor armate și a înlăturării operative a urmărilor acestora și asigurării condițiilor necesare supraviețuirii persoanelor afectate .

Aceste atribuții se justifică pe considerente de ordin umanitar și economic, ele devenind obligatorii. În continuare acestea sunt prezentate conform prevederilor rezultate din legislația în vigoare.

5.1. Atribuțiile componentelor Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență (conform O.U.G. nr. 21/2004, aprobată și modificată prin Legea 15 din 28.02. 2005)

5.1.1. Comitetul Național are următoarele atribuții (conform art. 20):

- a) Examinează și propune spre adoptare Guvernului Planul național de asigurare cu resurse umane, materiale și financiare pentru gestionarea situațiilor de urgență;
- b) Analizează și supune spre aprobare Guvernului Regulamentul – cadru de organizare, funcționare și dotare a comitetelor, centrelor operaționale și centrelor operative pentru situații de urgență, precum și fluxul informațional – decizional;
- c) Declară, cu acordul primului – ministru, starea de alertă la nivel național sau la nivelul mai multor județe, coordonează gestionarea situațiilor de urgență și declară încetarea stării de alertă;
- d) Hotărăște, cu acordul primului – ministru, punerea în aplicare a planurilor de evacuare, la propunerea comitetelor ministeriale, județene sau al municipiului București;
- e) Propune Guvernului, prin ministrul administrației și internelor, instituirea de către Președintele României a „stării de urgență” în zonele afectate, în baza solicitărilor primite de la comitetele județene sau al municipiului București și urmărește îndeplinirea măsurilor stabilite în acest sens;
- f) Propune Guvernului solicitarea/acordarea de asistență umanitară internațională în cazul situațiilor de urgență cu impact deosebit de grav, pe baza analizelor întocmite de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență;
- g) Coordonează, pe teritoriul național, activitatea forțelor internaționale solicitate pentru rezolvarea situațiilor de urgență, îndeosebi în domeniul înlăturării efectelor distructive ale dezastrelor, în conformitate cu prevederile legii române;
- h) Propune Guvernului includerea în bugetul de stat anual a fondurilor necesare pentru gestionarea situațiilor de urgență, inclusiv pentru

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

operaționalizarea Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență și a structurilor de intervenție în afara frontierelor de stat, în cadrul structurilor specializate ale organismelor internaționale cu atribuții în domeniu;

i) Stabilește repartizarea principalelor funcții de sprijin pe care le asigură ministerele, celelalte organe centrale și organizațiile neguvernamentale privind prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului;

j) Inițiază elaborarea de acte normative pentru gestionarea situațiilor de urgență și le avizează pe cele elaborate de comitetele ministeriale, județene și al municipiului București;

k) Analizează și supune spre aprobare Guvernului scoaterea de la rezervele de stat a unor produse și bunuri materiale necesare sprijinirii autorităților administrației publice locale și populației afectate de dezastre sau alte situații de urgență;

l) Stabilește modul de cooperare a structurilor Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență cu alte autorități și organisme ale statului român sau internaționale abilitate în managementul stărilor excepționale;

m) Coordonează informarea opiniei publice privind managementul situațiilor de urgență;

n) Îndeplinesc orice alte atribuții stabilite potrivit legii.

5.1.2. Comitetele ministeriale au următoarele atribuții (conform art. 21):

a) Informează Comitetul Național pentru Situații de Urgență, prin Inspectoratul General, privind stările potențial generatoare de situații de urgență și iminența amenințării acestora;

b) Elaborează regulamentele privind gestionarea situațiilor de urgență specifice tipurilor de risc din domeniile de competență ale ministerelor și celorlalte instituții publice centrale cu atribuții în gestionarea situațiilor de urgență și le prezintă spre aprobare Inspectoratului General pentru Situații de Urgență și Comitetul Național pentru Situații de Urgență;

c) Evaluează situațiile de urgență produse în domeniile de competență, stabilesc măsuri specifice pentru gestionarea acestora, inclusiv privind prealarmarea serviciilor de urgență din domeniile de competență ale ministerelor și propun, după caz, declararea stării de alertă sau instituirea stării de urgență;

d) Analizează și avizează planurile proprii pentru asigurarea resurselor umane, materiale și financiare necesare gestionării situațiilor de urgență;

e) Informează Comitetul Național pentru Situații de Urgență și colegiile ministeriale asupra activității desfășurate;

f) Îndeplinesc orice alte atribuții și sarcini stabilite de lege sau Comitetul Național pentru Situații de Urgență.

5.1.3. Atribuțiile comitetelor județene sunt (conform art. 22):

a) Informează Comitetul Național pentru Situații de Urgență, prin Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, privind stările potențial generatoare de situații de urgență și iminența amenințării acestora;

b) Evaluează situațiile de urgență produse în unitățile administrativ – teritoriale, stabilesc măsuri și acțiuni specifice pentru gestionarea acestora și urmăresc îndeplinirea lor;

c) Declară, cu acordul ministrului administrației și internelor, starea de alertă la nivel județean sau în mai multe localități ale județului și propun instituirea stării de urgență;

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

- d) Analizează și avizează planurile județene pentru asigurarea resurselor umane, materiale și financiare necesare gestionării situațiilor de urgență;
- e) Informează Comitetul Național pentru Situații de Urgență și consiliul județean asupra activităților desfășurate;
- f) Îndeplinesc orice alte atribuții și sarcini stabilite de lege sau Comitetul Național pentru Situații de Urgență.

5.1.4. Atribuțiile comitetului municipiului București sunt (conform art. 23):

a) Informează Comitetul Național pentru Situații de Urgență, prin Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, privind stările potențial generatoare de situații de urgență și iminența amenințării acestora;

b) Evaluează situațiile de urgență produse pe teritoriul municipiului București, stabilește măsuri și acțiuni specifice pentru gestionarea acestora și urmărește îndeplinirea lor;

c) Declară, cu acordul ministrului administrației și internelor, starea de alertă pe teritoriul municipiului București și propune instituirea stării de urgență;

d) Analizează și avizează planul municipal pentru asigurarea resurselor umane, materiale și financiare necesare gestionării situațiilor de urgență;

e) Informează Comitetul Național pentru Situații de Urgență și Consiliul General al municipiului București asupra activităților desfășurate;

f) Îndeplinesc orice alte atribuții și sarcini stabilite de lege sau de organismele și organele abilitate.

5.1.5. Atribuțiile comitetelor locale sunt (conform art. 24):

a) Informează prin centrul operațional județean, respectiv al municipiului București, privind stările potențial generatoare de situații de urgență și iminența amenințării acestora;

b) Evaluează situațiile de urgență produse în unitățile administrativ – teritoriale, stabilesc măsuri și acțiuni specifice pentru gestionarea acestora și urmăresc îndeplinirea lor;

c) Declară, cu acordul prefectului, starea de alertă pe teritoriul unității administrativ – teritoriale;

d) Analizează și avizează planul local pentru asigurarea resurselor umane, materiale și financiare necesare gestionării situațiilor de urgență;

e) Informează comitetul județean și consiliul local asupra activității desfășurate;

f) Îndeplinesc orice alte atribuții și sarcini stabilite de lege sau de organismele și organele abilitate.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

5.1.6. Atribuțiile Inspectoratului General pentru Situații de Urgență (conform art. 25):

- a) Analizează, evaluează și monitorizează tipurile de risc, efectuează prognoze asupra evoluției acestora în scopul identificării stărilor generatoare de situații de urgență propunând totodată măsuri pentru avertizarea populației și prevenirea agravării situației;
- b) Asigură coordonarea aplicării unitare, pe întreg teritoriul țării, a măsurilor și acțiunilor de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență;
- c) Asigură informarea operativă a ministrului administrației și internelor și a instituțiilor interesate asupra stărilor potențial generatoare de situații de urgență sau producerii situațiilor de urgență în teritoriu, printr-un sistem informațional propriu;
- d) Coordonează derularea programelor naționale de pregătire în domeniul apărării împotriva dezastrelor;
- e) Coordonează activitățile de prevenire și de intervenție desfășurate de serviciile publice comunitare profesionale, precum și constituirea grupelor operative pentru coordonarea și sprijinul răspunsului în situații de urgență în zonele grav afectate;
- f) Transmite și urmărește îndeplinirea deciziilor Comitetului Național pentru Situații de Urgență;
- g) Asigură informarea populației prin mass – media despre iminența amenințării ori producerea situațiilor de urgență, precum și asupra măsurilor întreprinse pentru limitarea sau înlăturarea efectelor acestora;
- h) Asigură coordonarea tehnică și de specialitate a centrelor operaționale și a centrelor operative și asigură menținerea permanentă a fluxului informațional cu acestea;
- i) Cooperează cu organismele de profil pe plan internațional, pe baza convențiilor la care statul român este parte și urmărește respectarea acestor convenții în domeniul situațiilor de urgență;
- j) Avizează și propune Comitetului Național pentru Situații de Urgență, spre aprobare, planurile de intervenție, de cooperare sau de asistență tehnică cu alte structuri ori organizații internaționale, în vederea îmbunătățirii managementului situațiilor de urgență;
- k) Constituie și gestionează baza de date cu privire la situațiile de urgență și pune la dispoziția instituțiilor interesate datele și informațiile solicitate pentru soluționarea situațiilor de urgență;
- l) Avizează regulamentele privind gestionarea situațiilor de urgență specifice tipurilor de risc, elaborate de comitetele ministeriale și le prezintă spre aprobare;
- m) Acordă asistență tehnică de specialitate autorităților publice centrale și locale privind gestionarea situațiilor de urgență;
- n) Propune ministrului administrației și internelor participarea cu forțe și mijloace la înlăturarea efectelor situațiilor de urgență în afara teritoriului țării, potrivit tratatelor, acordurilor și înțelegerilor internaționale la care România este parte;
- o) Coordonează planificarea resurselor necesare gestionării situațiilor de urgență la nivel național și elaborează proiectul planului de asigurare cu resurse umane, materiale și financiare pentru astfel de situații;
- p) Elaborează rapoarte și alte documente pentru informarea Comitetului Național pentru Situații de Urgență, primului – ministru, Consiliului Suprem de Apărare a Țării, Președintelui României și comisiilor de specialitate ale Parlamentului;
- q) Cooperează cu celelalte organe ale statului abilitate în managementul stării de urgență, stării de asediu sau a altor stări excepționale;
- r) Funcționează ca punct național de contact în relațiile cu organismele și organizațiile internaționale

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

guvernamentale și neguvernamentale cu responsabilități în domeniul situațiilor de urgență;

- s) Elaborează Regulamentul – cadru privind organizarea, atribuțiile, funcționarea și dotarea comitetelor, centrelor operaționale și centrelor operative pentru situații de urgență;
- t) Informează Colegiul Ministerului Administrației și Internelor asupra activităților desfășurate;
- u) Îndeplinește orice alte atribuții stabilite de Comitetul Național pentru Situații de Urgență sau de prim – ministru privind managementul situațiilor de urgență și prin regulamentul propriu de organizare și funcționare.

5.1.7. Serviciile de urgență profesioniste au următoarele atribuții principale (conform art. 26):

- a) Organizează și desfășoară activități specifice de prevenire a situațiilor de urgență;
- b) Participă la identificarea, înregistrarea și evaluarea tipurilor de risc și a factorilor determinanți ai acestora și întocmesc schemele cu riscurile teritoriale din zonele de competență, pe care le supun aprobării prefecților;
- c) Exerciță coordonarea, îndrumarea și controlul tehnic de specialitate al activităților de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență;
- d) Acordă asistență tehnică și de specialitate privind gestionarea situațiilor de urgență;
- e) Monitorizează prin centrele operaționale evoluția situațiilor de urgență și informează operativ prefectii și Inspectoratul General pentru Situații de Urgență;
- f) Planifică, organizează și desfășoară pregătirea pentru răspuns, în cazul situațiilor de urgență, a subunităților de intervenție din subordine;
- g) Fac propuneri comitetelor pentru situații de urgență și Inspectoratului General pentru Situații de Urgență privind gestionarea și managementul situațiilor de urgență;
- h) Urmăresc aplicarea regulamentelor privind gestionarea situațiilor de urgență și a planurilor de intervenție și de cooperare specifice tipurilor de riscuri;
- i) Asigură transmiterea operativă a deciziilor, dispozițiilor și ordinelor și urmăresc menținerea legăturilor de comunicații între centrele operaționale și operative implicate în gestionarea situațiilor de urgență, precum și cu dispeceratele integrate pentru apeluri de urgență și cu dispeceratele proprii serviciilor și forțelor care intervin în acest scop;
- j) Centralizează solicitările de resurse necesare pentru îndeplinirea funcțiilor de sprijin pe timpul situațiilor de urgență și le înaintează organismelor și organelor abilitate;
- k) Gestionează baza de date referitoare la situațiile de urgență din zonele de competență;
- l) Îndeplinesc orice alte atribuții și sarcini stabilite de lege sau de organisme și organele abilitate.

5.1.8. Atribuțiile Centrelor operative cu activitate permanentă (conform art. 27):

- a) Centralizează și transmit operativ la centrul operațional al Inspectoratului General pentru Situații de Urgență date și informații privind apariția și evoluția stărilor potențial generatoare de situații de urgență;
- b) Monitorizează situațiile de urgență și informează Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și celelalte centre operaționale și operative interesate;
- c) Urmăresc aplicarea regulamentelor privind gestionarea situațiilor de urgență și a planurilor de intervenție și cooperare specifice tipurilor de riscuri;
- d) Asigură transmiterea operativă a deciziilor, dispozițiilor și ordinelor, precum și menținerea legăturilor de comunicații cu centrele operaționale și operative

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

implicate în gestionarea situațiilor de urgență, cu dispeceratele integrate pentru apeluri de urgență și cu dispeceratele proprii serviciilor și forțelor care intervin în acest scop;

e) Centralizează solicitările de resurse necesare pentru îndeplinirea funcțiilor de sprijin pe timpul situațiilor de urgență și fac propuneri pentru asigurarea lor;

f) Gestionează baza de date referitoare la situațiile de urgență;

g) Îndeplinesc orice alte atribuții și sarcini privind managementul situațiilor de urgență, prevăzute de lege și în regulamentul – cadru menționat la art.17.

Instituțiile cu atribuții în domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale au obligația, potrivit competențelor lor, să transmită Inspectoratului General pentru Situații de Urgență sau, după caz, direct ministrului administrației și internelor ori primului – ministru datele și informațiile referitoare la situațiile potențial generatoare situații de urgență, precum și despre evoluția și consecințele acestora.

Secretariatul tehnic permanent al Comitetului Național pentru Situații de Urgență funcționează ca un compartiment specializat în cadrul Centrului Operațional Național din Inspectoratul General pentru Situații de Urgență.

5.1.9. Obligațiile Secretariatului tehnic permanent sunt reglementate de H.G.R. nr 1489/28.09.2004

- a) Gestionează documentele Comitetul Național pentru Situații de Urgență;
- b) Asigură convocarea Comitetul Național pentru Situații de Urgență și transmiterea ordinii de zi;
- c) Primește și pregătește materialele pentru ședințele Comitetului Național pentru Situații de Urgență și asigură prezentarea acestora președintelui și membrilor Comitetului Național pentru Situații de Urgență;
- d) Elaborează lucrările și execută operațiunile de secretariat pe timpul ședințelor Comitetului Național pentru Situații de Urgență;
- e) Asigură redactarea hotărârilor adoptate de Comitetul Național pentru Situații de Urgență, precum și a proiectelor de ordine, pe care le prezintă spre aprobare;
- f) Asigură difuzarea la componentele Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență și la alte autorități interesate a documentelor emise de Comitetul Național pentru Situații de Urgență;
- g) Întocmește informări periodice privind situația operativă sau stadiul îndeplinirii hotărârilor adoptate de Comitetul Național pentru Situații de Urgență, care se transmit de către Centrul Operațional Național membrilor Comitetului Național pentru Situații de Urgență și altor autorități interesate;
- h) Conlucrează cu secretariatele tehnice permanente, organizate și asigurate de centrele operaționale și centrele operative pentru situații de urgență, precum și cu structurile abilitate în managementul situațiilor excepționale;
- i) Conlucrează cu unitățile și cu compartimentele Ministerului Administrației și Internelor implicate în emiterea ordinului ministrului;
- j) Întocmește proiectele comunicatelor de presă ale Comitetului Național pentru Situații de Urgență și colaborează, în acest sens, cu structurile de profil din Ministerul Administrației și Internelor;
- k) Urmărește realizarea suportului logistic al locului de desfășurare a ședințelor Comitetului Național pentru Situații de Urgență;
- l) Îndeplinește alte atribuții prevăzute în Regulamentul de organizare și funcționare al Inspectoratului General pentru Situații de Urgență sau alte sarcini stabilite de Comitetul Național pentru Situații de Urgență ori de președintele acestuia;

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

- m) Preia și gestionează datele și informațiile transmise în cazul unor dezastră și asigură înștiințarea membrilor Comitetului Național pentru Situații de Urgență și a consultanților acestuia;
- n) Asigură legăturile cu punctele de contact din structurile cu atribuții în domeniul urgențelor civile din cadrul O.N.U., Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa și N.A.T.O.

5.2. Atribuții și obligații privind protecția civilă (conform Legii nr. 481/08.11.2004 – Legea protecției civile)

În Legea protecției civile sunt reglementate atribuțiile autorităților administrației publice, obligațiile conducătorilor instituțiilor publice, agențiilor economici, proiectanților, constructorilor, beneficiarilor și salariaților și de asemenea drepturile și obligațiile cetățenilor.

5.2.1. Atribuții ale autorităților administrației publice:

Autoritățile administrației publice centrale și locale asigură stabilirea și integrarea măsurilor de protecție civilă în planurile și programele de dezvoltare economico – socială ce se elaborează la nivel național, județean și local și urmăresc realizarea acestora.

Măsurile și acțiunile de prevenire din planurile de protecție civilă se planifică și se execută prioritar de către toate autoritățile administrației publice centrale și locale, potrivit competențelor acestora.

Autoritățile administrației publice centrale și locale poartă întreaga răspundere pentru asigurarea condițiilor de supraviețuire a populației afectate de urmările situațiilor de urgență.

Asigurarea condițiilor de supraviețuire a populației afectate de urmările situațiilor de urgență se realizează prin serviciile de urgență, serviciile publice de gospodărie, instituții și agenți economici, inclusiv prin utilizarea, în condițiile legii, a bunurilor materiale din rezervele de stat și a serviciilor și bunurilor puse la dispoziție de organizații neguvernamentale române sau de comunitățile locale și populația din zonele afectate, de state și organizații străine cu caracter umanitar internațional.

5.2.2. Guvernul exercită următoarele atribuții (conform art. 22):

- a) Aprobă strategia națională a protecției civile și actele normative specifice, potrivit competenței;
- b) Analizează periodic și ori de câte ori situația o impune activitatea de protecție civilă;
- c) Aprobă planul național de asigurare cu resurse umane, materiale și financiare pentru gestionarea situațiilor de urgență;
- d) Propune, potrivit legii, Președintelui României instituirea și încetarea stării de urgență în zonele afectate;
- e) Încheie acorduri internaționale în domeniul protecției civile;
- f) Adoptă hotărâri prin care se acordă ajutoare de urgență și despăgubiri persoanelor fizice și juridice afectate;
- g) Aprobă planificarea exercițiilor și a aplicațiilor de protecție civilă cu caracter internațional;
- h) Solicită, la nevoie, sprijin internațional;
- i) Aprobă acordarea de ajutor, în urma solicitărilor, statelor afectate de dezastră.

5.2.2.1. Ministerele, autoritățile publice autonome și celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale exercită următoarele atribuții principale:

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul "Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare" cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

- a) Stabilesc atribuțiile ce revin structurilor proprii;
- b) Elaborează planuri și programe privind protecția civilă în domeniul propriu de competență;
- c) Asigură resursele necesare intervenției;
- d) Constituie capacități operaționale de intervenție, pe care, în caz de necesitate, le pun la dispoziție autorităților administrației publice locale;
- e) Inițiază programe sau teme de cercetare în domeniu;
- f) Constituie baza de date specifică domeniului propriu de activitate, necesară protecției civile;
- g) Asigură participarea reprezentanților, a experților și a specialiștilor la activitățile Comitetului Național pentru Situații de Urgență;
- h) Pun la dispoziție Ministerului Administrației și Internelor personal calificat în vederea constituirii echipelor de experți pentru evaluare sau personalul necesar intervenției, după caz;
- i) Pun la dispoziția Comitetului Național pentru Situații de Urgență datele și informațiile solicitate în scopul elaborării strategiei naționale de protecție civilă, precum și Inspectoratului General pentru Situații de Urgență pentru constituirea bazei de date proprii;
- j) Asigură gestionarea tipurilor de riscuri specifice și îndeplinirea funcțiilor de sprijin prin structuri specifice domeniilor de competență, potrivit legii. Organizarea și funcționarea acestor structuri se stabilesc prin Hotărâre a Guvernului.

(2) Ministerul Apărării Naționale planifică și execută măsurile de protecție civilă, potrivit organizării și planurilor specifice proprii și ăplanurilor comune cu alte ministere.

5.2.2.2. Ministerul administrației și Internelor exercită, prin Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, următoarele atribuții principale (conform art. 24):

- a) Elaborează și prezintă Guvernului spre aprobare, proiectul de strategie națională a protecției civile;
  - b) Elaborează și avizează proiecte de acte normative specifice;
  - c) Coordonează activitățile de evacuare, potrivit planurilor întocmite;
  - d) Organizează și conduce activitatea de asanare a teritoriului de muniția rămasă neexplodată din timpul conflictelor militare;
  - e) Analizează periodic, împreună cu autoritățile administrației publice centrale, stadiul realizării măsurilor necesare a fi luate în situații de protecție civilă;
  - f) Elaborează norme metodologice pentru întocmirea planurilor de urgență internă și externă a agenților economici;
  - g) Organizează și conduce exerciții și aplicații de specialitate;
  - h) Coordonează acțiunile de limitare și înlăturare a urmărilor situațiilor de urgență;
  - i) Colaborează cu organisme internaționale de specialitate;
- Inspectoratul General pentru Situații de Urgență este autoritate de reglementare în domeniul protecției civile;

Controlul de stat în domeniul protecției civile se realizează prin activități de avizare, autorizare, atestare, recunoaștere, verificare, control și se exercită prin Inspectia de Prevenire din structura Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, respectiv prin inspecțiile de prevenire din cadrul inspectoratelor județene și al municipiului București, în scopul aplicării unitare a prevederilor legale pe întreg teritoriul României.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

5.2.3. Atribuțiile Consiliilor județene, Consiliului general al Municipiului București, consiliilor locale ale municipiilor, orașelor și comunelor și consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București (conform art. 25):

- a) Aprobă organizarea protecției civile la nivelul unității administrativ-teritoriale, analizează anual și ori de câte ori este nevoie activitatea desfășurată și adoptă măsuri pentru îmbunătățirea acesteia;
- b) Aprobă planurile anuale și de perspectivă pentru asigurarea resurselor umane, materiale și financiare destinate prevenirii și gestionării situațiilor de urgență;
- c) Participă, potrivit legii, la asigurarea finanțării măsurilor și a acțiunilor de protecție civilă, precum și a serviciilor de urgență și a structurilor care au atribuții legale în acest domeniu;
- d) Stabilesc, în condițiile legii, taxe speciale pe linia protecției civile;
- e) Înfiiințează, în condițiile legii și cu avizul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, centre de formare și evaluare a personalului din serviciile voluntare de urgență;
- f) Gestionează, depozitează, întrețin și asigură conservarea aparaturii și a materialelor de protecție civilă prin serviciile specializate din subordine;
- g) Asigură spațiile necesare funcționării inspectoratelor pentru situații de urgență corespunzătoare, paza și securitatea acestora și a centrelor operaționale, precum și spațiile pentru depozitarea materialelor de intervenție.

5.2.4. Prefectul are următoarele atribuții principale (conform art. 26):

- a) Aprobă planurile operative și de pregătire pe linia protecției civile și planificarea exercițiilor și a altor activități desfășurate la nivelul unității administrativ – teritoriale;
- b) Urmărește îndeplinirea măsurilor de protecție civilă la nivelul unității administrativ – teritoriale;
- c) Dispune, potrivit legii, instituirea stării de alertă, activarea sau folosirea, după caz, a formațiunilor de intervenție;
- d) Aprobă schema cu riscurile teritoriale întocmită de inspectoratul pentru situații de urgență;
- e) Asigură condiții pentru buna desfășurare și integrarea activității forțelor de intervenție din alte județe sau a echipelor internaționale, după caz, sosite în unitatea administrativ-teritorială în scopul limitării și înlăturării efectelor dezastrului;
- f) Prezintă consiliului județean sau Consiliului General al Municipiului București, după caz, propuneri de completare a sistemului de înștiințare și alarmare a populației, a fondului de adăpostire, a bazei materiale și alte măsuri de protecție a populației, a bunurilor materiale, a valorilor culturale și a mediului;
- g) Exerciță controlul aplicării măsurilor în situațiile de protecție civilă;

5.2.5. Atribuțiile primarului sunt (conform art. 26):

- a) Propune consiliului local structura organizatorică de protecție civilă;
- b) Aduce la îndeplinire hotărârile consiliului local în domeniul protecției civile;
- c) Aprobă planurile operative, de pregătire și planificare a exercițiilor de specialitate;
- d) Propune fondurile necesare realizării măsurilor de protecție civilă;
- e) Conduce exercițiile, aplicațiile și activitățile de pregătire privind protecția civilă;
- f) Coordonează activitatea serviciilor de urgență voluntare;
- g) Aprobă planurile de cooperare cu localitățile învecinate și organisme neguvernamentale;

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul "Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare" cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

- h) Dispune măsuri și controlează modul de întreținere a spațiilor de adăpostire colective de către administratorul acestora;
- i) Urmărește realizarea, întreținerea și funcționarea legăturilor și mijloacelor de înștiințare și alarmare în situații de protecție civilă;
- j) Răspunde de alarmarea, protecția și pregătirea populației pentru situațiile de protecție civilă;
- k) Solicită asistență tehnică și sprijin pentru gestionarea situațiilor de protecție civilă;
- l) Exerciță controlul aplicării măsurilor de protecție civilă pe plan local;
- m) Asigură evaluarea și centralizarea solicitărilor de ajutoare și despăgubiri în situații de protecție civilă, precum și distribuirea celor primite;
- n) Coordonează nemijlocit evacuarea populației din zonele afectate de situațiile de protecție civilă;
- o) Stabilește măsurile necesare pentru asigurarea hrănirii, a cazării și a alimentării cu energie și apă a populației evacuate;
- p) Dispune măsuri pentru asigurarea ordinii publice în zona sinistrată;
- q) Cooperează cu primarii localităților sau ai sectoarelor limitrofe, după caz, în problemele de interes comun;
- r) Gestionează, depozitează, întreține și conservă tehnica, aparatura și materialele de protecție civilă, prin serviciile de specialitate subordonate.

5.2.6. Obligațiile conducătorilor instituțiilor publice, agenților economici, proiectanților, constructorilor, beneficiarilor și salariaților (conform art. 28):

- a) Asigură identificarea, monitorizarea și evaluarea factorilor de risc specifici, generatori de evenimente periculoase;
- b) Stabilesc și urmăresc îndeplinirea măsurilor și a acțiunilor de prevenire și de pregătire a intervenției, în funcție de încadrarea în clasificarea de protecție civilă;
- c) Organizează și dotează, pe baza criteriilor de performanță elaborate de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, servicii sau formațiuni proprii de urgență și stabilesc regulamentul de organizare și funcționare a acestora;
- d) Participă la exerciții și aplicații de protecție civilă și conduc nemijlocit acțiunile de alarmare, evacuare, intervenție, limitare și înlăturare a urmărilor situațiilor de urgență desfășurate de unitățile proprii;
- e) Asigură gratuit forțele de intervenție chemate în sprijin în situații de urgență, echipamentele, substanțele, mijloacele și antidoturile adecvate riscurilor specifice;
- f) Organizează instruirea și pregătirea personalului încadrat în muncă privind protecția civilă;
- g) Asigură alarmarea populației din zona de risc creată ca urmare a activităților proprii desfășurate;
- h) Prevăd, anual, în bugetul propriu, fonduri pentru cheltuieli necesare desfășurării activităților de protecție civilă;
- i) Înștiințează persoanele și organisme competente asupra factorilor de risc și le semnalează, de îndată, cu privire la iminența producerii sau producerea unei situații de urgență civilă la nivelul instituției sau agentului economic;
- j) Stabilesc și transmit către transportatorii, distribuitorii și utilizatorii produselor regulile și măsurile de protecție specifice, corelate cu riscurile previzibile la utilizare, manipulare, transport și depozitare;

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul "Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare" cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

k) Încheie contracte, convenții sau protocoale de cooperare cu alte servicii de urgență profesionale sau voluntare;

l) Mențin în stare de funcționare mijloacele de transmisiuni-alarmare, spațiile de adăpostire și mijloacele tehnice proprii, destinate adăpostirii sau intervenției, țin evidența acestora și verifică periodic;

m) Îndeplinesc alte obligații și măsuri stabilite, potrivit legii, de către organismele și organele abilitate. Conducătorii instituțiilor publice și ai agenților economici, indiferent de forma de proprietate, sunt obligați să permită instalarea, fără plată, a mijloacelor de alarmare pe clădirile proprii.

Agenții economici a căror activitate prezintă pericole de accidente majore în care sunt implicate substanțe periculoase se supun și prevederilor legislației specifice.

Persoanele fizice sau juridice care dețin imobile în indiviziune sau le utilizează în comun sunt obligate să coopereze pentru îndeplinirea măsurilor de protecție civilă pentru întreg imobilul sau ansamblu de imobile.

5.2.7. Proiectanții, constructorii și beneficiarii de investiții au următoarele obligații (conform art.30):

a) Să prevadă în documentațiile tehnice ale investițiilor măsurile specifice, echipamentele și dotările necesare, conform normativelor în vigoare și să asigure realizarea lor înainte de darea în exploatare a investiției;

b) Să obțină toate avizele, autorizațiile și acordurile privind protecția civilă, prevenirea și stingerea incendiilor și de mediu, conform legii și să urmărească realizarea măsurilor stabilite în cuprinsul acestora;

c) Să evalueze riscul seismic al zonei în care se execută lucrările și să întocmească proiectul, respectiv să execute construcția sau instalația conform gradului de risc seismic evaluat.

5.2.8. Salariații au următoarele drepturi și obligații:

a) Să beneficieze, în mod gratuit, de echipament de protecție individuală, de tratament medical și antidoturi, dacă sunt încadrați la agenți economici sau instituții cu surse de risc nuclear, chimic sau biologic;

b) Să beneficieze de măsurile de protecție socială prevăzute prin lege pentru perioadele de întrerupere a activității impuse de situațiile de protecție civilă;

c) Să respecte normele, regulile și măsurile de protecție civilă stabilite;

d) Să participe la instruire, exerciții, aplicații și la alte forme de pregătire specifică.

De asemenea sunt stabilite prin lege drepturile și obligațiile cetățenilor privind protecția civilă.

5.2.9. Cetățenii sunt obligați (conform art. 20):

a) să respecte și să aplice normele și regulile de protecție civilă stabilite de autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și de conducătorii instituțiilor publice, ai agenților economici ori ai organizațiilor neguvernamentale, după caz;

b) să ducă la îndeplinire măsurile de protecție civilă dispuse, în condițiile legii, de autoritățile competente sau de personalul învestit cu exercițiul autorității publice din cadrul serviciilor publice de urgență;

c) să informeze autoritățile sau serviciile de urgență abilitate, prin orice mijloace, inclusiv telefonic, prin apelarea numărului 112, despre iminența producerii sau producerea oricărei situații de urgență despre care iau cunoștință;

d) să informeze serviciile de urgență profesionale sau poliția, după caz, inclusiv telefonic, prin apelarea numărului 112, despre descoperirea de muniție sau elemente de muniție rămase neexplodate;

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

- e) să participe la pregătirea de protecție civilă la locul unde își desfășoară activitatea;
- f) să participe la întreținerea adăposturilor din clădirile proprietate personală și, în caz de necesitate, la amenajarea spațiilor de adăpostire din teren;
- g) să-și asigure mijloacele individuale de protecție, trusa sanitară, rezerva de alimente și apă, precum și alte materiale de primă necesitate pentru protecția familiilor lor;
- h) să permită, în situații de urgență civilă, accesul forțelor și mijloacelor de intervenție în incinte sau pe terenuri proprietate privată;
- i) să permită instalarea mijloacelor de alarmare pe clădirile proprietate privată sau aparținând asociațiilor de locatari sau proprietari, după caz, fără plată, precum și accesul persoanelor autorizate, în vederea întreținerii acestora;
- j) să accepte și să efectueze evacuarea din zonele afectate sau periclitate de dezastre, potrivit măsurilor dispuse și aduse la cunoștință de către autoritățile abilitate;
- k) să solicite avizele și autorizațiile privind protecția civilă, în cazurile prevăzute de lege.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare ” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

DEZASTRELE ȘI PROTECȚIA ÎMPOTRIVA ACESTORA

1. TIPURI DE RISC SPECIFICE TERITORIULUI NAȚIONAL

1.1. Considerațiuni generale

Marin Preda:

“Sentimentul fatalității marilor dezastre m-a marcat”

“Rezist în fața acestei pierderi (este vorba despre Mihai Gafița, mort în timpul cutremurului din 4 martie 1977) numai pentru că astfel de seisme eu le-am trăit, un alt cutremur în 1940, apoi un cutremur prelungit, războiul, cu groaznicul bombardament american din 4 aprilie 1944 care m-a găsit în apropierea cartierului Grivița, când am văzut case zburând în aer, oameni șocați alergând cu spaima pe chip că nu aveau unde se ascunde și moartea îi putea șterge dintre cei vii în orice secundă, apoi oameni sub dărâmaturi, trași de picioare de echipele de salvare și aliniați fără viață pe trotuar, cu cravatele la gât, pline de praf, cu chipurile la fel, asemănătoare pulberii care îi sufocase. Sentimentul fatalității marilor dezastre m-a marcat. Desigur, am crezut că am uitat, dar de fapt astfel de fenomene sinistre nu se uită...

Desigur, rezistăm, dar nu vom fi aceeași oameni de dinainte. Pilonii clădirilor prăbușindu-se au strivit piloni umani. Vom ridica pe alți piloni, alte clădiri. Dar pe cei umani, așa cum au fost ei nu-i mai putem ridica. Tristețea noastră grea ne șoptește că pentru noi, care am fost prieteni cu ei, am visat împreună, am meditat și acționat, ne-am sprijinit unul de altul în cumpănă fiind, viața s-a micșorat oricât de puternică ar fi fost forța ei înnoitoare.”

Zona geografică în care se găsește amplasată țara noastră este caracterizată, în ultimii ani, de un proces de modificări ale unor caracteristici geo-climatică, ceea ce a condus la manifestarea unor factori de risc care au evoluat spre dezastre. S-a constatat că, în ultimii ani, aceste fenomene și-au schimbat structura probabilistică și intensitatea în raport cu același tip de fenomene înregistrate cu un deceniu în urmă.

Efectele dăunătoare pe care aceste fenomene le au asupra populației, mediului înconjurător și bunurilor materiale fac necesară cunoașterea acestor fenomene și a modului în care putem preveni, sau ne putem apăra în caz de urgență.

Nu există nici o rațiune pentru a crede că frecvența și mărimea dezastrelor naturale (endogene) este pe cale să scadă în viitorul apropiat, toate zonele virtual-locuite sau nu, sunt zone de risc. Din analiza bazei de date, se poate trage concluzia că magnitudinea și frecvența dezastrelor naturale va crește pe fondul schimbării climatice globale.

Fenomenele care fac să crească vulnerabilitatea societății față de dezastrele naturale sunt: creșterea populației, urbanizarea excesivă, degradarea mediului, lipsa de structuri locale specializate în managementul dezastrelor, sărăcia, economii instabile și dezvoltate haotic.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare ” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

1.2. Clasificarea dezastrelor

Conform Legii 481/2004- cap. I, art. 9 prin dezastru se înțelege:

- evenimentul datorat declanșării unor tipuri de riscuri, din cauze naturale sau provocate de om, generator de pierderi umane, materiale sau modificări ale mediului și care, prin amploare, intensitate și consecințe, atinge ori depășește nivelurile specifice de gravitate stabilite prin regulamentele privind gestionarea situațiilor de urgență.

Tipurile de risc sunt definite conform O.U.G. nr. 21/2004, aprobată prin Legea 15/2005; ca fiind:

- cazuri de forță majoră determinate de incendii, cutremure, inundații, accidente, explozii, avarii, alunecări sau prăbușiri de teren, îmbolnăviri în masă, prăbușiri ale unor construcții, instalații ori amenajări, eșuarea sau scufundarea unor nave, căderi de obiecte din atmosferă ori din cosmos, tornade, avalanșe, eșecul serviciilor de utilități publice și alte calamități naturale, sinistre grave sau evenimente publice de amploare determinate ori favorizate de factorii de risc specifici.

Principalele tipuri de risc generatoare de situații de urgență în România, grupate în funcție de natura lor, sunt următoarele:

1.2.1 RISCURI NATURALE

- **Fenomene meteorologice periculoase**
  - furtuni- vânt puternic și/sau precipitații masive și /sau căderi de grindină;
  - inundații ;
  - tornade ;
  - secetă
  - îngheț, poduri și baraje de gheață, căderi masive de zăpadă, chiciură, polei.
- **Incendii de pădure** – incendii la fondul forestier, vegetație uscată sau culturi de cereale păioase
- **Avalanșe**
- **Fenomene distructive de origine geologică**
  - alunecări de teren ;
  - cutremure de pământ.

1.2.2. RISCURI TEHNOLOGICE

- **Accidente, avarii, explozii și incendii**
  - industrie
  - transport și depozitare produse periculoase
  - transporturi- transporturi terestre, aeriene și navale, inclusiv metroul, tunelele și transport pe cablu
  - nucleare și chimice
- **Poluare ape**
- **Prăbușiri de construcții, instalații sau amenajări**
- **Eșecul utilităților publice- utilități publice vitale și de amploare rețele importante de radio, televiziune, telefoane, comunicații, de energie**

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

electrică, de gaze, de energie termică, centralizată, de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate și pluviale.

- *Căderi de obiecte din atmosferă sau din cosmos*
- *Muniție neexplodată*

1.2.3. RISCURI BIOLOGICE

- *Epidemii*
- *Epizootii.*

Recent se discută de un alt tip de dezastru, și anume *cel ecologic*, care poate fi cauzat în special de oameni și care afectează pe multiple căi pământul, atmosfera, flora și fauna.

Distrugerea pădurii planetare și distrugerea unor specii animale pot fi categorisite astfel, iar o serie de dezastru tehnologice, cum ar fi scurgerile de diverse toxice, pot cauza sau contribui la dezastru ecologice.

2. Riscuri naturale

În analiza pe care o vom face cu privire la existența surselor de risc natural pe teritoriul României, prezentarea dispunerii geografice ne ajută să identificăm influența principalelor fenomene naturale care creează sau influențează sursele de risc sau dezastru.

Din punct de vedere al dispunerii geografice, România este o țară europeană situată în emisfera nordică, latitudine estică, la întretăierea paralelei de 45⁰ și a meridianului de 25⁰, la egală depărtare (2500 km) de Oceanul Atlantic și Oceanul Înghețat, conferindu-i regimul de climă temperat continentală, dar la numai 900 km de Marea Egee, fapt ce permite influențe de climă mediteraneană, în mod deosebit în sud-estul țării.

2.1. Factorii care generează sursele de risc natural sunt:

- formele de relief;
- rețeaua hidrografică;
- clima;
- gradul de acoperire (vegetația);
- compoziția solului și dispunerea straturilor geologice și, nu în ultimul rând, gradul de seismicitate determinat de poziția geografică a țării în raport cu traseul principalelor falii tectonice ale Pământului.

România, ca țară cu o climă temperat continentală, ***are un regim al temperaturilor cuprins între -30°C și +40°C***, un regim pluviometric ce nu depășește 1400 ml/m², cu ierni blânde și veri călduroase, primăverile și toamnele în general ploioase, care, combinate cu topirea bruscă a zăpezilor, pot crea debite mari pe pârâurile și râurile de munte și, implicit, viituri pe principalele cursuri de apă ale țării.

Vara, îndeosebi în sudul și sud-estul țării, se produc secete prelungite cu lipsa totală a precipitațiilor, perioade ce pot ajunge la 120-150 de zile. Seceta prelungită poate produce incendii de masă în zonele împădurite și cele cultivate cu păioase, precum și în zonele industriale sau dens populate.

Efectele dăunătoare pe care fenomenele naturale le au asupra populației, mediului înconjurător și bunurilor materiale fac necesară cunoașterea lor și a modului în care putem preveni sau ne putem apăra în caz de urgență.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Factorii care fac să crească vulnerabilitatea societății umane față de dezastrele naturale sunt: creșterea populației, urbanizarea excesivă, degradarea mediului, lipsa de educație în această direcție, lipsa de structuri locale specializate în managementul dezastrului, sărăcia, economii instabile și dezvoltate haotic, ineficiența cooperării internaționale și regionale în domeniu.

Din enumerarea și clasificarea tipurilor de riscuri naturale, cunoscute și cercetate, cu excepția câtorva, pe teritoriul României, multe tipuri de risc natural au condițiile naturale, geografice de manifestare. Este totuși necesar să luăm în considerație faptul că:

- România are ieșire la o mare interioară, cu mișcări mareice, dar nu și uragane și taifunuri, datorită faptului că teritoriul țării nu este traversat de traseele unor mase mari de apă;
- pe teritoriul României nu se găsesc munți vulcanici în activitate, a căror erupție să afecteze colectivitățile umane și echilibrul ecologic. „lanțul Carpaților Orientali format din munții Oaș, Gutâi, Țibleș, Girgeu, Hășmașul Mare, Ciucului, Gurghiului și Harghitei, cât și cel din Carpații Occidentali, format din munții Semenicului, Metaliferi, Vârful Mare și Bihorului, sunt munți vulcanici care nu au erupt de mii de ani, ceea ce face puțin probabilă o reactivare a acestora într-un viitor apropiat”. (Atlas geografic general, Edit Didactică și pedagogică, București 1974). „Harta geomorfologică a României evidențiază existența în Carpați de Curbură a unor vulcani noroioși activi, dar cu o intensitate scăzută, ce nu pot fi luați în calcul ca un posibil pericol.” (Managementul sistemului de protecție civilă pentru prevenirea și înlăturarea efectelor dezastrului pe timp de pace, criză și război, Edit. Spirit Românesc, Craiova 2003”.

2.2. Fenomene distructive de origine geologică

2.2.1. Cutremurele

Mișcările seismice, cunoscute și sub numele de cutremure sunt zguduirii bruște ale scoarței terestre, propagate în masa acesteia prin oscilații elastice cunoscute ca unde seismice.

Deși de foarte scurtă durată, datorită faptului că eliberează adesea cantități enorme de energie și pe neașteptate, cutremurele produc mari pagube materiale și pierderi de vieți omenești și constituie un factor de risc geologic major.

Momentele mișcării terenului produc spaimă și senzații de instabilitate, care persistă multă vreme în memoria oamenilor.

Acest tip de dezastru este cu atât mai traumatizant cu cât manifestările lui sunt mai violente. Efectele sale pot fi considerabil diminuate, atât din punct de vedere material, cât și al stresului, printr-o pregătire adecvată a populației. O bună pregătire practică și teoretică în acest domeniu are ca efect imediat reducerea daunelor materiale și a pierderilor de vieți omenești.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

2.2.1.1 Originea și manifestările cutremurelor de pământ

Pământul, care se află într-o permanentă mișcare, posedă o structură internă complicată, care poate fi redusă la:

- suprafața liberă (scoarța);
- crusta continentală sau litosfera (0 – 70 Km);
- manta (70 – 2900 Km);
- nucleu interior – central (5000– 6370Km).

Continentele se deplasează continuu și lent producând modificări ale scoarței terestre în urma acumulărilor energetice în roci și a erupțiilor vulcanice, generatoare de rupturi și prăbușiri de amploare în interiorul litosferei. Aceste fenomene se manifestă periodic în crusta terestră prin mișcări bruște și violente care sunt înregistrate la suprafața liberă a terenului sub forma **cutremurelor de pământ**.

Cu privire la sursa care generează cutremure puternice se admit mai multe categorii de mecanisme posibile de producere, și anume:

- **cutremure vulcanice** – datorate erupțiilor vulcanice, 7%. Sunt cutremure locale, direct legate de activitatea vulcanică. Aceste cutremure se resimt numai în apropierea zonelor vulcanice și, uneori, au efecte distrugătoare, similare cutremurelor tectonice, dar manifestate pe arii mult mai restrânse;
- **cutremure tectonice** – datorate unor manifestări structurale importante ale scoarței terestre, 90%. B.J.ISACS, J. OLIVIER și L SYKES în 1968 fac legătura între tectonica plăcilor și activitatea seismică. Uneori, datorită imensei energii eliberate brusc în hipocentre situate la mari adâncimi undele seismice produse de acestea sunt înregistrate pe arii foarte extinse.
- **cutremure de impact cu meteoriții** – generate de căderile de meteoriți de dimensiuni mari. **Ex. 1908 – Siberia** - a distrus o pădure de 2 200 km². Sunt extrem de rare, dar pot avea efecte distrugătoare pe arii variabile, în funcție de mărimea meteoritului;
- **cutremure produse de om** – legate de exploziile nucleare și de amenajarea barajelor hidrotehnice. În jurul unor asemenea obiective se înregistrează o creștere a seismicității numită **seismicitate indusă** datorită presiunii uriașe la care sunt supuse rocile;
- **cutremure de prăbușire** legate de prăbușirea tavelor unor goluri subterane, în special al peșterilor mari, precum și de alunecări masive de sedimente marine. Caracteristicile principale ale acestor cutremure sunt: durată foarte scurtă, intensitate și rază de acțiune redusă.

Cele mai frecvente cutremure sunt de origine tectonică, iar energia pe care o eliberează se extinde pe zone întinse.

Răspândirea lor este legată de dinamica și configurația plăcilor tectonice care alcătuiesc scoarța terestră și sunt purtătoare ale oceanelor și continentelor.

Plăcile tectonice se deplasează diferențiat cu viteze de 20 – 50 mm/an, mișcarea lor fiind datorată curenților de convecție din manta.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Contactul dintre aceste plăci este de 3 tipuri:

- **Contact de tip rift** – în care plăcile au o mișcare divergentă – formând **văile de rift**, prin care se produc erupțiile vulcanice, **ex: riftul din partea centrală a Oceanului Atlantic**. Cutremurele nu sunt prea puternice și efectează, în cea mai mare parte, fundul oceanelor, unde sunt localizate văile de rift;
- **Contact de coliziune** – când 2 plăci se apropie și tind să pătrundă una sub cealaltă printr-un proces de subducție. Pătrunderea unei plăci sub cealaltă se desfășoară în lungul unui plan înclinat. Cea mai mare parte a cutremurelor de pe Terra se formează în zonele de subducție. Astfel cca. două treimi din cutremurele de pe Terra se produc în lungul Cercului de Foc al Pacificului unde există și cei mai mulți vulcani activi. Acest tip de cutremure se-ntâlnește și în lungul lanțurilor de munți tineri, cum este lanțul Alpino-Carpato-Himalaian;
- **Contact transcurent** – în cadrul căruia plăcile se mișcă una față de cealaltă și generează linii lungi de falie, cum ar fi falia San Andreas în vestul Americii de Nord.

Declanșate brusc, practic fără semne care să permită prevederea acestor fenomene, cutremurele reprezintă factorul de risc cel mai greu de urmărit și de prevenit.

2.2.1.2 Principalele elemente ale unui cutremur

Un cutremur poate să fie definit prin următoarele elemente:

FOCAR (HIPOCENTRU) – punctul teoretic în care se produce ruptura inițială (în realitate există o zonă fracturată) unde se declanșează.

EPICENTRU – punctul situat la suprafața Pământului, pe verticala focarului. Epicentru se localizează prin coordonate geografice (latitudine, longitudine).

ADÂNCIMEA FOCARULUI – distanța pe verticală dintre epicentru și focar. După adâncime, cutremurele se clasifică astfel:

- de suprafață – între 0 – 50 Km;
- intermediar - între 50 – 250 Km;
- de adâncime – peste 250 Km;

MAGNITUDINE – unul din principalii parametri cantitativi ai cutremurelor, se determină pe baza seismografelor și reprezintă cantitatea de energie eliberată în hipocentru (măsurată în ergi). Magnitudinea a fost definită și calculată pentru prima dată de **S.F. RICHTER și GUTTENBURG**. Se exprimă pe scara logaritmică.

Se consideră că valoarea maximă posibilă este **M = 9 grade** (fiecare gradație indicând efecte de 10 ori mai mari decât ale seismului de grad imediat inferior). Un cutremur de **grad 2** pe scara Richter nu este perceput, unul de **gradul 5** produce daune minore, unul de **gradul 7** este grav, iar unul de **gradul 8** este violent. Este o mărime obiectivă, bazată pe înregistrări instrumentale a mișcărilor seismice cu aparatură specifică (seismografe).

Această mărime este diferită de la loc la loc și scade pe măsură ce ne depărtăm de epicentru.

INTENSITATE SEISMICĂ – este un parametru cu un oarecare grad de subiectivism deoarece se apreciază pe baza efectelor asupra oamenilor,

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

animalelor, construcțiilor și scoarței terestre. În general se folosește o scară compozită realizată din sinteza mai multor scări.

După intensitatea lor, cutremurele de pământ pot fi:

- **microseisme** – înregistrate doar de aparatura specială de detectare a mișcărilor scoarței terestre.
- **macroseisme** – sesizate și de oameni, fenomene ce au urmări mai mult sau mai puțin importante, în funcție de pagubele materiale provocate.

Intensitatea cutremurelor variază de la o regiune la alta, iar în limitele teritoriale ale unei regiuni, intensitatea cutremurelor se manifestă diferit, în funcție de natura petrografică a straturilor superioare ale pământului, nivelul apelor subterane din regiunea respectivă și calitatea construcțiilor. Astfel în rocile compacte, tari și nealterate, influența cutremurelor se simte mai slab decât în rocile alterate, moi sau mobile. De asemenea, prezența stratului freatic, face ca intensitatea cutremurului să crească.

2.2.1.3 Din punct de vedere al intensității, cutremurele de pământ se clasifică după **scale seismologice de evaluare**.

Scări de intensități

Sucesiunea gradelor convenționale de apreciere a efectelor seismice alcătuiesc o **scară de intensități**.

Din punct de vedere al scărilor utilizate în istoria seismologiei menționăm scările:

- Rossi – Forel (1873);
- Mercalli – Cancani – Sponheuer; Medvedev – Karnik (MSK – 1964);
- Mercalli – Modificată (MM – 1931)
- scara Japoneză etc.

Acestor scări li s-au adăugat și valori ale unor parametri măsurabili instrumental pentru accelerații, viteze sau deplasări.

Scările MM și MSK sunt cele mai frecvent utilizate, având câte **12 unități**. Are la bază accelerația maximă a terenului determinată de cutremur.

GRAD	SCARA DE INTENSITATE MERCALLI – MODIFICATĂ - MM
I	Cutremurul nu este perceput decât de puțin persoane aflate în condiții favorabile
II	Se simte de puține persoane, în special de cele ce se găsesc la etajele superioare ale clădirilor.
III	Se percepe în interiorul clădirilor, mai pronunțat la etajele superioare. Durata poate fi apreciată.
IV	În timpul zilei este resimțit de multe persoane care se află în interiorul clădirilor. În exterior puțin perceptibil.
V	Este simțit aproape de toți oamenii. Ușoare degradări ale tencuielilor, iar unele obiecte instabile se răstoarnă.
VI	Mișcarea este simțită de toată lumea, producând panică. Tencuiala cade, clădirile suferă degradări. Avarii neînsemnate la clădirile slab executate.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

GRAD	SCARA DE INTENSITATE MERCALLI – MODIFICATĂ - MM
VII	Produce panică, iar oamenii părăsesc locuințele. Avarii ușoare până la moderate la structurile de rezistență obișnuite. Avarii considerabile la construcțiile slab executate sau necorespunzător proiectate. Coșurile se prăbușesc.
VIII	Avarii ușoare la structurile proiectate seismic. Avarii considerabile la clădirile obișnuite. Prăbușirea structurilor de rezistență defectuos executate. Dislocări ale zidăriei de umplură, căderea coșurilor înalte, monumentelor etc
IX	Avarii însemnate la structurile de rezistență proiectate antiseismic. Distrugerii ale clădirilor slab executate. Crăpături în pământ. Conductele subterane se rup.
X	Majoritatea construcțiilor proiectate antiseismic se distrug odată cu fundațiile. Pământul se crapă puternic. Se produc alunecări de teren.
XI	Puține structuri de rezistență rămân nedistruse. Apar falii la suprafața pământului. Conductele subterane complet distruse. Prăbușiri și alunecări puternice de pământ.
XII	Distrugere totală. Obiectele sunt aruncate ascendent în aer.

Relația între magnitudine și adâncimea cutremurului este foarte importantă pentru efectele acestuia (intensitatea), astfel cutremurele cu magnitudine mică, dar produse la adâncimi mici pot fi mult mai distrugătoare decât cutremurele cu magnitudine mare, însă cu hipocentre la adâncimi mari, peste 100 km.

2.2.1.4. Impactul fenomenelor seismice asupra populației

Impactul fenomenelor seismice asupra societății umane vizează, pe lângă numărul de victime și valoarea pagubelor materiale, aspecte grave, de *ordin psihic și social* cu *consecințe pe termen lung, dificil de evaluat.*

Fenomene de impact asupra populației au loc atât *în timpul* seismului, cât și *după seism.*

Acestate sunt:

➤ *Zgomotul* produs de cutremure este asemănător tunetului, este mai puternic auzit în regiunile montane decât în cele de câmpii aluvionare. Durata zgomotului este dificil de stabilit, dar efectul său asupra populației însoțit de vibrațiile pământului este foarte mare.

➤ *Fenomene luminoase* apar atât înainte cât și în timpul seismului.

➤ *Fenomene particulare ale apei* sunt puse în evidență înainte și după cutremur. Menționăm astfel:

- modificările nivelului apei freatice în puțuri;
- valurile produse de undele seismice la diferite distanțe de epicentru.

Tsunami sunt valuri înalte din mări deschise și oceane produse de:

- cutremure;
- erupții vulcanice;
- alunecări submarine.

Regiunile expuse la tsunami sunt puse sub observații speciale. În Oceanul Pacific există *Sistemul de Alarmă pentru valuri seismice* cu observatoare seismice în: Berkeley, Tokio, Canada și stații de măsurare a valurilor pe coastele Pacificului.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Sistemul a fost creat după catastrofa produsă în Aleutine la 1 aprilie 1946 și are în componere:

- 69 stații seismice;
- 65 puncte în care se măsoare mările;
- 101 puncte de răspândire a datelor în aria Pacificului.

2.2.1.5. Efectele cutremurelor

➤ *asupra mediului înconjurător*

Seismele pot acționa prin modificarea stării de echilibru a structurilor superficiale ale terenului prin:

- rupturi în scoarță însoțite de prăbușiri sau procese de falie;
- alunecări de teren cu antrenarea unor versanți;
- tasări și lichefierii de depozite nisipoase saturate.

Cutremurele și alunecările de teren pot produce asupra construcțiilor și ansamblurilor de construcții efecte negative, uneori cu caracter de dezastru, prin:

- distrugerea (prăbușirea) totală sau parțială a unor clădiri vulnerabile;
- distrugerea unor elemente (structurale sau nestructurale) componente ale unor clădiri sau avarierea lor;
- distrugerea/avariera unor echipamente și instalații din clădiri a unor rețele publice de utilitate vitală (de alimentare cu apă, gaze, energie electrică, energie termică, transport, comunicații) și izolarea unor zone;
- incendii și explozii în clădiri sau în cartiere, localități;
- blocarea unor intersecții de străzi principale, ca urmare a prăbușirii unor clădiri și împiedicarea operațiunilor de salvare-ajutorare.

În funcție de locul de producere și mărimea cutremurului sau a alunecării de teren, în strânsă legătură cu unele condiții specifice locale, mișcările seismice și alunecările de teren pot conduce la apariția unor *efecte sau dezastru complementare* (colaterale sau secundare) cum ar fi:

- inundații, ca urmare a avarierii sau distrugerii unor lucrări hidrotehnice, blocării sau devierii cursurilor unor ape curgătoare;
- contaminarea chimică sau radioactivă ca urmare a unor accidente chimice sau nucleare;
- explozii și incendii ca urmare a unor accidente tehnologice;
- accidente în transportul rutier și pe calea ferată ca urmare directă a mișcării seismice sau prin avarierea ori distrugerea căilor rutiere sau căilor ferate.

➤ *asupra populației*

Efectele cutremurelor asupra populației se pot manifesta prin:

- acțiune directă (pierderi de vieți și răniri) ca urmare a avarierii și prăbușirii unor construcții sau elemente de construcții, mobilier și obiecte, a incendiilor, exploziilor, alunecărilor de teren și inundațiilor post-seismice;
- acțiune indirectă (pierderi de vieți și răniri, afecțiuni psihice) ca urmare a unor fenomene secundare produse de seisme și/sau alunecări de teren (incendii în lanț, zvonurile, reacțiile psihice post-seismice, etc).

2.2.1.6. Cutremurele devastatoare ale României

Teritoriul țării noastre este caracterizat printr-o activitate seismică ridicată, care se manifestă, din timp în timp, prin cutremure puternice, considerate, prin efectele lor, dezastru naturale.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Regiunile care generează cutremurele cele mai puternice sunt cunoscute sub denumirea de arii seismice. Pentru țara noastră sunt cunoscute următoarele arii seismice:

- Aria seismică Vrancea;
- Aria seismică Făgărașeană;
- Aria seismică Banatică (Danubiană);
- Aria seismică de Nord Vest;
- Aria Transilvană;
- Aria Pontică.

2.2.1.7. Seismicitatea teritoriului României

România face parte din a doua regiune seismică importantă după centura CIRCUM – PACIFICĂ, asociată cu zona de deformare a lanțului ALPINO – CARPATO – HIMALAIAN și este inclusă în cadrul seismicității regiunii Mediteraneene. Mișcarea generală de convergență dintre mișcarea generată de convergența dintre subplăcile EST-EUROPEANĂ, INTRAALPINĂ și subplaca MOESICA.

Seismologii, geologii și geofizicienii au analizat structura tectonică a zonei ajungând la concluzia că un model adecvat îl reprezintă un conglomerat de plăci convergente în Vrancea. În zona subducției acestora se produc fracturi ale plăcilor la diferite adâncimi datorită proceselor de rupere, lunecare etc.

Analizând riscurile seismice de pe teritoriul României observăm că principalul focar seismic se află în zona Vrancea, în care mișcările plăcilor tectonice produc cutremure la o adâncime de 60 – 100 km și cu magnitudine maximă $M=8-9$ grade Richter, cu o periodicitate de 40 – 100 de ani.

Alte zone seismic active importante sunt situate în Carpații Meridionali (zona Făgăraș – Câmpulung și zona Moldova Nouă), Banat, Crișana – Maramureș.

Cutremurele intermediare produse la 100 – 150 km au magnitudini medii de $M=7$ grade Richter conducând la intensități de VII – VIII grade pe scara MSK pe aproape jumătate din teritoriul țării.

Alte surse locale sau externe teritoriului românesc pot produce intensități de VII – VIII grade.

Harta de zonare seismică, elaborată pe baza istoriei seismice și a cercetărilor de geologie regională, cuprinde teritoriul întregii țări și reprezintă, în mod obișnuit, distribuția intensității seismice.

Din studierea hărții zonării seismice pe teritoriul României, putem defini **4 zone seismice**, în care riscul de producere a rănilor și deceselor, ca urmare a acțiunii violente a cutremurelor, este diferit.

Aceste zone sunt:

Zona I - au o dezvoltare teritorială mai redusă, acoperind o populație de aproximativ 2 milioane de locuitori cu un grad de urbanizare de 48%, în care se pot produce cutremure cu $M_{max} = 9$ grade Richter, cuprinzând zona Vrancea și împrejurimile imediate.

Zona II - în care efectele unor cutremure cu epicentrul în Vrancea se întind pe aproximativ 14 județe acoperind o populație de aproximativ 10 milioane de locuitori cu un grad de urbanizare de 60%, cuprinzând o parte din Moldova și Muntenia, în care cutremurele cu epicentrul în Vrancea se manifestă cu o ciclitate maximă de 40 – 50 ani și o magnitudine maximă de 8 grade Richter.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

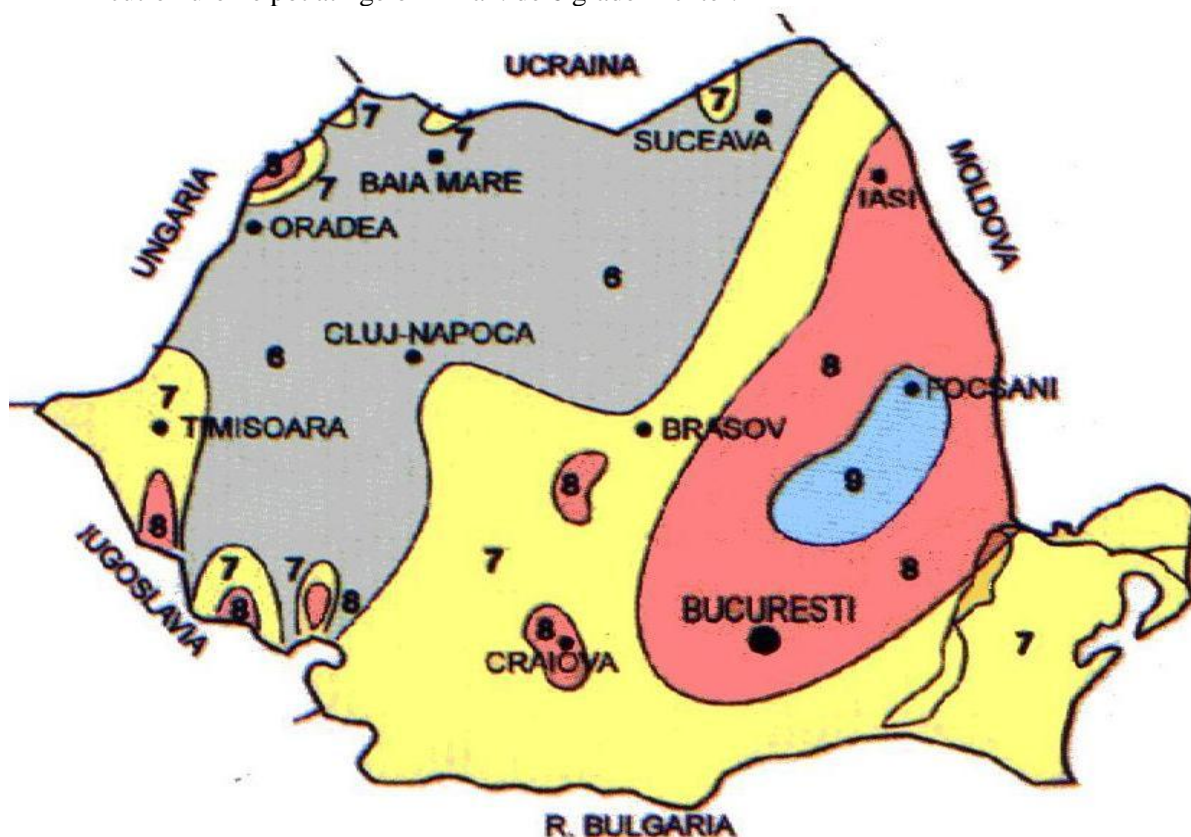
Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Zona III - cuprind o parte din nordul Moldovei, Transilvania și Oltenia, sudul Munteniei și Dobrogea, întinzându-se pe aproximativ 14 județe cu o populație de 6 milioane de locuitori cu un grad de urbanizare de 48%, în care cutremurele ating omagnitudine maximă de 7 grade Richter și o ciclitate de 40 – 50 ani.

Zona IV - acoperă aproximativ 13 județe, cuprinzând nordul Moldovei, Podișul Transilvaniei și Banatul, înglobând o populație de 7 milioane de locuitori cu un grad de urbanizare de 52%, în care cutremurele pot atinge o M max. de 6 grade Richter.

Harta zonării seismice

Cutremurul vrâncean considerat a fi cel mai puternic, s-a produs în anul 1802. Activitatea din secolul trecut a fost marcată de producerea a 4 seisme vrâncene cu magnitudini peste 7 (1908, M-7,7; 1977, M-7,4; 1986, M-7,1) și a unui cutremur crustal foarte puternic în zona Făgăraș – Câmpulung (1916, M-6,4).

S-a ajuns la conceptul de microzonare seismică, activitatea prin care o anumită arie, în special suprafața unui oraș, este divizată în zone având condiții relativ similare, în ceea ce privește expunerea față de cutremure. Rezultatele cercetării sunt

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

consemnate în hărți de microzonare a orașului București. Metodele moderne de microzonare seismică iau în considerare:

- înregistrările cutremurelor puternice;
- înregistrările cutremurelor slabe și a microoscilațiilor;
- rigiditatea seismică a terenului de fundare (produsul dintre viteza undelor seismice și densitatea aparentă a rocilor)

Pe baza acestor hărți se adoptă parametrii optimi de proiectare a construcțiilor, pot fi luate măsuri pentru îmbunătățirea calității terenului de fundare din anumite arii sau, atunci când aceste măsuri sunt prea costisitoare, acestor zone li se vor atribui alte destinații (parcuri, zone de agrement etc.).

Conform datelor privind seismicitatea țării noastre și prognozelor făcute de specialiști, sunt de așteptat pentru viitorul așteptat cutremure severe. Zona Făgăraș prezintă o ciclitate pregnantă de 80-85 de ani a cutremurelor de suprafață, cu magnitudine 6,5 grade Richter.

După aprecierile inginerilor constructori, riscul seismic din România este mai ridicat în prezent decât înainte de 1977, în special datorită avarierii cumulative (aparente sau ascunse) a construcțiilor, determinată de cutremurele succesive din 1977, 1986 și 1990, precum și datorită unor noi lucrări care include surse de mare risc, printre care centrala nucleară Cernavodă.

2.2.2. Alunecările de teren

2.2.2.1. Definiție. Sunt procese de deplasare ale unor mase coerente pe versanți, sub efectul forței gravitaționale. Alunecările de teren sunt cele mai răspândite fenomene de deplasare în masă pe versanți, produc mari pagube materiale și pierderi de vieți omenești.

2.2.2.2. Clasificarea alunecărilor

Alunecările se pot clasifica pe baza unor criterii diferite, în funcție de scopul investigațiilor.

În funcție de *grosimea materialelor de deplasare* se diferențiază trei tipuri de alunecări:

- alunecări superciale, când grosimea materialului deplasat nu depășește 1,5 m;
- alunecări cu profunzime medie (1-3 m);
- alunecări profunde (peste 3 m).

În funcție de *gradul de stabilitate*, alunecările se diferențiază în:

- alunecări active, nestabilizate;
- alunecări inactive, stabilizate, fixate.

În funcție de criteriul morfologic (forma corpului de alunecare), sunt:

- Alunecări în brazde (superficiale) se produc numai în pătura de sol, sub 1 m adâncime;
- Alunecări lenticulare se produc în rocile impermeabile de felul argilelor. Deplasarea antrenează solul și roca până la cca. 1-5 m;
- Alunecări în monticuli, movile sau glimee sunt alunecări profunde. Sunt caracteristice Pod. Transilvaniei;
- Alunecă în terase cu suprafața de alunecare la mari adâncimi (5-30 m). Se pot confunda cu terasele râurilor, datorită formei caracteristice;

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

- Alunecări curgătoare se produc în formațiuni argiloase-marnoase prin înmuiere puternică, făcând trecerea spre curgerile noroioase;
- Alunecările surpări se produc datorită eroziunii bazei versantului, când are loc ruperea și căderea verticală a tratelor.

2.2.2.3. Cauzele alunecărilor de teren

Declanșarea alunecărilor reprezintă o rupere bruscă a stării de echilibru a versantului și este provocată de o diversitate de cauze, care pot fi grupate după cum urmează:

- potențiale;
- pregătitoare;
- declanșatoare;
- naturale;
- antropice.

Factorii potențiali sunt grupați în:

- caracteristici ale substratului geologic;
- relieful – panta versantului;
- stadiul de evoluție;
- umiditatea.

Din categoria *factorilor pregătitori* fac parte precipitațiile atmosferice. Caracterul torențial, după perioade de uscăciune, conduce la declanșarea unor alunecări de teren.

Factorii declanșatori, sunt:

- Eroziunea apelor curgătoare exercitată la baza versantului duce la micșorarea forțelor de rezistență prin subminarea bazei punctelor de sprijin a taluzelor;
- Cutremurele de mică magnitudine, dar cu frecvență mare conduc la reducerea stării de rezistență a versanților prin apariția fisurilor de diferite dimensiuni. Cele de magnitudine mare pot declanșa alunecări și prăbușiri de mari dimensiuni;
- Acțiunea apelor subterane.

Cauzele antropice.

Alunecările pot fi pregătite și declanșate prin acțiunea omului, cum sunt:

- despăduririle;
- construcțiile grele situate pe deluviul alunecării;
- excavarea bazei versanților;
- trepidațiile.

2.2.2.4. Declanșarea este concretizată în desprinderea în lungul unor crăpături a masei de materiale, care rupându-se de la partea superioară a versantului pornește spre aval. În alte împrejurări, declanșarea alunecării începe dinspre baza versantului, după care urmează și desprinderea corpului din partea superioară a versantului.

2.2.2.5. Viteza deplasării alunecărilor de teren

Alunecările se pot produce:

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

- lent – viteza de deplasare este extrem de mică ($v < 0,6$ m/an);
- repede – viteza de deplasare poate atinge 0,5-3 m în câteva zile;
- brusc – viteza de deplasare poate atinge 2-3 m în câteva ore;
- prăbușire.

Cele mai importante alunecări de teren se produc în zone geografice cu relieful viguros, cu ploi abundente, zone caracterizate prin seismicitate ridicată, prezența unor depozite importante de argile sensibile etc.

Existența alunecărilor de teren, precum și a teritoriilor de alunecare este o realitate obiectivă, creată de dezvoltarea evolutivă a regiunii și complicată de activitatea economică a omului. **Pentru a reduce daunele potențiale, se impune cunoașterea distribuirii spațiale a acestor fenomene, îndeplinirea cu strictețe a măsurilor de protecție.** Aceasta va reduce probabilitatea apariției noilor alunecări și reactivării celor existente, va diminua pericolul de distrugere a obiectivelor ingineresti și a terenurilor agricole de către procesele de alunecare.

În România sunt cunoscute o serie de alunecări de teren care au afectat obiective economice și sociale importante în localitățile Iași, Suceava, Orșova, Pîrcovaci, Malu cu Flori, Bacău (Pralea, Bîrsănești, Prăjoaia-Livezi, Șișcani-Podu Turcului, Cireșoia lângă Slănic Moldova, Buhuși) ș.a.

Cea mai mare alunecare de teren care a avut drept rezultat formarea Lacului Roșu și a fost produsă de alunecarea vârfului SUHARDERU care a barat râul Bicz.

2.2.3. Fenomene meteorologice periculoase și inundațiile

2.2.3.1. Introducere

Încă din cele mai vechi timpuri populația a fost preocupată de numeroase fenomene climatice care s-au produs fie pe timpul iernii, fie în timpul verii și care au provocat numeroase pagube materiale, în special culturilor agricole.

Dintre acestea, cele care au atras mai mult atenția au fost: înghețurile din iernile deosebit de geroase, secetele din verile toride, inundațiile din anii ploioși, furtunile cu grindină din timpul perioadei calde a anului sau căderile abundente de zăpadă însoțite de viscole din timpul perioadei reci a anului.

2.2.3.2 Fenomene meteorologice de risc din perioada rece a anului

Principala caracteristică a perioadei reci a anului o constituie coborârea aerului și solului sub 0° C, fenomen cunoscut sub denumirea de îngheț. Odată cu apariția și persistența acestuia încep să-și facă loc și celelalte fenomene meteorologice de iarnă, cum sunt: bruma, chiciura, poleiul, lapovița, ninsoarea, viscolul, stratul de zăpadă și depunerile de gheață.

Pentru a se putea acționa în direcția diminuării efectelor negative ale acestor fenomene, trebuie cunoscute condițiile genetice, de manifestare, frecvența în timp și spațiu, durata și intensitatea lor etc. În raport cu acești parametri se aplică în practică măsurile corespunzătoare de preîntâmpinare și de diminuare a efectelor negative, care se răsfrâng asupra mediului și economiei.

Viteza de apariție a fenomenelor meteorologice din această categorie este mică, meteorologii au răgaz mare pentru avertizarea populației, iar aceasta pentru adoptarea măsurilor de prevenire și de pregătire în diminuarea consecințelor nefaste.

Înghețul

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare ” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Este un fenomen climatic caracterizat prin coborârea temperaturii aerului și a solului sub 0° C. Frecvența lui maximă are loc în plin sezon de iarnă, în timp ce la începutul și sfârșitul acestuia, respectiv în timpul anotimpurilor de tranziție (toamna și primăvara) se produc mai rar.

După cum se știe, înghețul poate provoca mari pagube atât economiei naționale, cât și peisajului geografic local.

Din acest punct de vedere, de interes sunt trei parametri:

- Frecvența;
- Durata;
- Intensitatea înghețului.

Iarna, câmpul este lipsit de covorul vegetal, iar culturile de toamnă au trecut prin stadiul de adaptare la sezon. În cazul existenței stratului de zăpadă, aceste culturi sunt lipsite de contrastele mari de temperatură, cele putând trece iarna. Chiar și în absența stratului de zăpadă, culturile agricole de toamnă suportă bine coborârea temperaturii sub 0°C, cu excepția gerurilor puternice, când temperaturile aerului coboară sub -15°C.

Cele mai mari pagube determinate de îngheț sunt cauzate de răcirile care au loc în anotimpurile de tranziție, toamnă și primăvară. Înghețurile timpurii (de toamnă) și cele târzii (de primăvară) pot distruge legumele, zarzavaturile, culturile aflate în prima fază de dezvoltare, mugurii foliacei și floralii ai pomilor fructiferi sau ai viței de vie compromițând uneori întreaga recoltă.

Cauzele înghețului, sunt:

- Circulația generală a atmosferei;
- Particularitățile suprafeței active (prezența uscatului, fragmentarea reliefului, formele de relief, culmile vârfurilor, expunerea versanților, covorul vegetal, culoarea și umezeala solului);

Consecințele (efectele) posibile ale mesajelor de avertizare în cazul gerului pot fi următoarele:

COD PORTOCALIU

COD ROȘU

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

■ gerul (frigul puternic) poate pune în pericol persoanele vulnerabile sau izolate, mai ales persoanele în vârstă, cele cu handicap, cele care suferă de boli cardiovasculare, respiratorii, endocrine sau de diferite patologii oculare, persoanele care au probleme ale sistemului nervos sau sindromul Raynaud; ■ este necesară o supraveghere specială a copiilor; ■ în cazuri cu sensibilitate ridicată la ger (zona buzelor și a mâinilor), trebuie consultat un farmacist; ■ unele tipuri de medicamente pot avea contraindicații de a fi luate în caz de frig puternic și este necesar să se consulte medicul; ■ sportivii și unele persoane care lucrează în aer liber trebuie să acorde atenție sporită hipotermiei și agravării simptomelor preexistente	■ orice persoană este amenințată, chiar și persoanele cu o stare de sănătate bună; ■ pericolul este mai mare și poate fi major pentru persoanele vulnerabile sau izolate, mai ales pentru cele în vârstă, cele cu handicap, cele ce suferă de boli cardiovasculare, respiratorii, endocrine sau de diferite patologii oculare, persoanele care au probleme ale sistemului nervos sau sindromul Raynaud; ■ este necesară o supraveghere specială a copiilor; ■ în cazuri de sensibilitate ridicată la ger (zona buzelor și a mâinilor), trebuie consultat de urgență un farmacist; ■ unele tipuri de medicamente pot avea contraindicații de a fi luate în caz de frig puternic și, în consecință, este necesar să se ceară sfatul medicului; ■ sportivii și persoanele care lucrează în aer liber trebuie să acorde atenție sporită hipotermiei și agravării simptoamelor preexistente, astfel frisoanele și amorțirea extremităților constituie semne de alarmă.

Stratul de zăpadă

Stratul de zăpadă este cel mai tipic fenomen climatic de iarnă. Acesta se menține în condițiile temperaturilor negative pe suprafața solului. Stratul de zăpadă capătă caracter de risc sub acțiunea vântului, a depunerilor însemnate de zăpadă din regiunile montane, pe pantele cu înclinare mare și a temperaturilor ridicate care favorizează topirea bruscă.

a. Sub acțiunea vântului, zăpada spulberată formează troiene, care în zonele adăpostite ating grosimi de 2-6 m. Zăpada troienită pe căile de comunicații produce blocaje ale traficului aerian, rutier, feroviar.

b. Avalanșele de zăpadă se formează în regiunile muntoase înalte, pe văile cu pantă mare, pe versanții înclinați. Avalanșa reprezintă o masă de zăpadă care se deplasează cu viteză mare (50-200 km/oră) pe văile și pe versanții cu pante accentuate, care antrenează în drumul ei bolovani, pietre mari, arbori sau obstacole întâlnite în cale. Ele provoacă pagube însemnate economice și de mediu. Din cauza vitezei mari de deplasare, acestea provoacă distrugerii ale pădurilor, terenurilor cu alte folosințe, drumurilor forestiere, cabanelor, caselor etc. determinând eroziunea versanților și întreruperea circulației. Cauzele producerii avalanșelor sunt de ordin climatic (zăpezi abundente, strat gros de zăpadă, alternanța temperaturilor pozitive cu cele negative, care duc la topirea zăpezii, tasarea și ruperea stratului de zăpadă etc.) și geomorfologic (panta, expoziția și lungimea versantului, acoperirea cu vegetație lemnoasă). În Carpații românești

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

avalanșele se produc în Munții Parâng, Retezat, Lotru, Șureanu, Făgăraș, Bucegi, Ceahlău, Călimani, Rodnei, Bihor-Vlădeasa, Gilău. Numărul culoarelor de avalanșă se ridică la 300, transportând un volum de zăpadă de 15000-30000 m³.

c. Topirea stratului de zăpadă atât în perioada rece a anului, cât mai ales spre sfârșitul acesteia, se datorează creșterii rapide a temperaturilor. De obicei, topirea stratului de zăpadă are loc mult mai repede decât formarea sa.

Intensitatea topirii zăpezii depinde de valoarea bilanțului termic pozitiv. Cu cât acesta este mai mare, cu atât topirea se face în timp scurt și rezerva de apă provenită din zăpadă se scurge foarte repede, producând viituri și inundații pe râuri; cu cât valoarea bilanțului pozitiv este mai mică, cu atât zăpada se topește mai lent și cantitatea de apă se infiltrază, completând rezerva de apă din sol necesară declanșării vegetației.

Bruma

Reprezintă depunerea pe suprafața solului sau a obiectelor pe sol, a unor cristale fine de gheață albicioasă având adesea forme de solzi, ace, pene sau evantaie.

Condițiile de formare a brumei sunt:

- calm atmosferic sau de vânt cu viteze de 2 m/s;
- temperaturi sub 0° C;
- cer senin;
- umezeală foarte mare a aerului.

Ariile de răspândire a brumei sunt:

- zonele de depresiune;
- zonele din apropierea lacurilor și pe văile râurilor.

Pagubele produse de brumă nu sunt dintre cele mai grave. Dăunătoare sunt brumele care apar târziu, când ciclul vegetativ la început și mai ales toamna devreme, când culturile mai sunt pe câmp.

Depunerile de gheață (chiciura și poleiul)

Chiciura este un depozit de gheață cristalină, cu o structură foarte fină, care se formează cu precădere pe ramuri, conductori, pe colțurile și muchiile obiectelor, în condiții de ceață și vânt slab.

Pe teritoriul României, chiciura poate întruni condiții favorabile de depunere din octombrie până în mai, diferențiat pe treptele de relief.

Cele mai timpurii depuneri de chiciură au loc:

- pe văi, în culoarele montane (Valea Bistriței, Valea Prahovei, Culoarul Rucăr - Bran, Valea Oltului);
- în depresiunile intramontane (Giurgeu - Ciuc, Bârsei);
- regiuni în care umezeala aerului și răcirea radiativă sunt mai mare;
- în Bărăgan și în nordul Moldovei, unde influența aerului rece este mai mare.

În funcție de *condițiile meteorologice* în care se formează, chiciura poate fi:

- *chiciură moale*, se formează prin sublimarea vaporilor de apă pe obiecte subțiri (ramurile arborilor, conductori aeri) din natură, în condiții sinoptice specifice (timp calm/vânt slab, cu ceață și temperaturi foarte coborâte);

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

▪ *chiciură tare* – depunere de gheață mată, care se formează între -2°C și -7°C , pe vânt ceșos și vânt tare. Se poate depune pe conductorii, poate avea diametru de 20-30 cm, ceea ce duce la sporirea cu 4-6 kg a greutateii fiecărui metru liniar de conductor.

Intervalul favorabil de formare a chiciurii este cuprins între 1 octombrie și 1 mai.

Poleiul

Constituie o depunere de gheață omogenă și transparentă, rezultată prin înghețarea picăturilor suprarăcite de ploaie și burniță pe sol sau pe obiecte a căror suprafață înregistrează 0°C sau temperaturi superioare acestora.

Indirect, poleiul produce pagube importante prin dificultățile pe care le impune circulația rutieră.

În țara noastră numărul anual de zile cu polei este cuprins între 3 și 5 în regiunile de câmpie și între 4 și 5 în cele muntoase, uneori ajungând la peste 10 zile. Intervalul favorabil de formare a poleiului este cuprins între 1 noiembrie și 31 martie.

Combaterea poleiului se realizează prin împrăștierea pe căile publice a materialului antiderapant.

Viscolul

Este un fenomen climatic deosebit de complex, la producerea căruia concură viteza vântului și cantitatea de zăpadă căzută.

Răspândirea viscolului pe teritoriul României.

▪ *cel mai mare număr mediu anual de zile de viscol* se înregistrează în regiunile estice și sudice ale teritoriului României. El este cuprins între 2 și 6 zile, în NV extrem, Podișul Central Moldovenesc și Bărăgan;

▪ *cel mai mic număr mediu anual de zile de viscol* se înregistrează în Podișul Transilvaniei, Câmpia de Vest și sud-estul Câmpiei Române, unde coboară sub o zi.

Viteza vânturilor, în timpul viscoalelor, variază în medie, pe teritoriul țării, între 11 și 17 m/s, adică între 41 și 60 km/h.

Cauza vânturilor violente din timpul viscolului o constituie contrastele termice și barice dintre două tipuri de mase de aer (arctic și tropical), în mișcare, care tind să se întâlnească.

Consecințele viscolului asupra mediului și economiei.

Viscoalele pot provoca întreruperea circulației feroviare, rutiere, telefonice, ruperea cablurilor, distrugerea acoperișurilor, înzăpezirea locuințelor, ruperea ramurilor, spulberarea zăpezii și eroziunea solului, pătrunderea înghețului în solul descoperit etc.

Arterele de circulație cele mai înzăpezite sunt așezate perpendicular pe direcția Crivățului, așa cum sunt cele din Bărăgan (calea ferată Buzău – Făurei – Fetești, Făurei – Tecuci, Galați – Tecuci – Mărășești, Buzău – Brăila).

Combaterea viscoalelor. Măsurile preventive, față de viscoale, stabilite pe termen lung sunt mai diversificate și eficiente în comparație cu cele de combatere. Măsurile preventive pe termen lung sunt:

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

- amenajarea perdelelor de protecție, formate din specii forestiere, care împiedică spulberarea zăpezii pe terenurile agricole;

- montarea de parazăpezi de-a lungul principalelor artere de circulație (rutiere și feroviare) cu scopul de a împiedica blocarea acestora prin troienirea zăpezii.

Urmările viscozelor sunt combătute prin operațiuni de dezăpezire efectuate cu diferite mijloace, în raport cu gradul de dotare și organizare.

Consecințele (efectele) posibile ale mesajelor de avertizare în cazul fenomenelor de ninsori abundente și polei pot fi următoarele:

COD PORTOCALIU	COD ROȘU
■ sunt așteptate căderi de zăpadă sau depuneri de polei în cantități importante pentru regiunea respectivă; ■ circulația poate deveni rapid foarte dificilă în întreaga rețea, dar mai ales în sectorul forestier, unde arborii dezrădăcinați pot accentua dificultățile semnalate; ■ riscurile de accidente sunt mari; ■ unele distrugerii pot afecta rețelele de electricitate și de telefonie.	■ sunt așteptate căderi importante de zăpadă sau depuneri masive de polei, ce pot afecta grav activitățile umane și viața economică; ■ circulația riscă să devină rapid impracticabilă în întreaga rețea (rutieră, feroviară și maritimă); ■ distrugerii importante pot afecta rețelele de electricitate și de telefonie, timp de mai multe zile; există posibilitatea producerii de perturbări foarte grave ale transportului aerian și feroviar.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

2.2.3.3. Fenomene meteorologice de risc din perioada caldă a anului

Ceea ce caracterizează perioada caldă a anului sunt temperaturile pozitive care pot avea, uneori, valori foarte mari (peste 25-30° C în aer, și peste 50-60° C pe sol) persistând timp îndelungat. Regimul termic de vară exercită o influență deosebită asupra anumitor fenomene meteorologice, cum sunt: seceta, ploile torențiale (aversele) și grindina.

Seceta

Este fenomenul natural rezultat prin scăderea precipitațiilor sub nivelul mediu, ceea ce produce dezechilibre hidrologice majore, influențând negativ sistemele de producție.

Secetele pot fi:

- atmosferice;
- pedologice;
- mixte.

Secetele atmosferice se caracterizează prin lipsa, parțială sau totală, a precipitațiilor, creșterea temperaturii aerului și sporirea consumului de apă al plantelor.

Seceta pedologică se instalează atunci când deficitul de umezeală cuprinde straturile cele mai adânci ale solului.

Seceta mixtă rezultă din asocierea celor două tipuri de secetă, acestea putând compromite parțial sau total culturile agricole.

Cauzele producerii secetelor sunt:

- scăderea cantității de precipitații;
- micșorarea debitului râurilor;
- reducerea rezervelor subterane de apă accesibile plantelor.

Perioadele secetoase sunt caracteristice sezonului rece (octombrie-martie), atunci când precipitațiile lipsesc cel puțin 14 zile consecutive și sezonului cald, când lipsa precipitațiilor depășește 10 zile.

Partea de sus (Dobrogea, Bărăganul, sudul Podișului Moldovei) este cea mai expusă secetelor, numărul zilelor fără precipitații ajungând la peste 20 în Bărăgan.

Perioadele cele mai secetoase au fost: 1953-1972, 1982-1996, anul 2000.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul "Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare" cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Consecințele (efectele) posibile ale mesajelor de avertizare în cazul caniculei pot fi următoarele:

COD PORTOCALIU	COD ROȘU
■ creșterea temperaturii poate pune în pericol persoanele în vârstă, persoanele cu handicap, persoanele care suferă de maladii cronice sau tulburări mentale, persoanele care iau medicamente cu regularitate, precum și persoanele izolate; ■ atenție suplimentară pentru sportivi și copii, dar și pentru persoanele care lucrează în aer liber.	■ sunt afectate toate persoanele, chiar și cele cu o stare de sănătate bună; ■ creșterea temperaturii poate pune în mare pericol persoanele în vârstă, persoanele cu handicap, persoanele care suferă de maladii cronice sau tulburări mentale, persoanele care iau medicamente cu regularitate, precum și persoanele izolate; ■ atenție maximă pentru sportivi și copii, dar și pentru persoanele care lucrează în aer liber.

Ploile torențiale

Sunt căderile de precipitații cu durate nu prea mari, care se caracterizează prin început și sfârșit brusc, prezentând pe parcursul producerii lor schimbări de intensitate foarte rapide.

Cantitățile mari de apă căzute într-un interval scurt de timp pot provoca, loca, creșteri bruște ale scurgerii în bazine hidrografice mici cu consecințe nefaste, reprezentate prin pagube materiale și chiar victime omenești.

Grindina

Reprezintă o formă de precipitații solide constituite din granule de gheață sferice sau colțuroase, cu diametrul de 0,50-50 mm. Granulele de gheață se formează prin înghețarea apei suprarăcite din partea mediană a norilor Cumulonimbus pe granulele de mazărice moale, incomplet înghețate.

Căderile de grindină produc, în fiecare an, pagube importante:

- culturilor agricole;
- livezilor de pomi fructiferi;
- culturilor de viță de vie și a celor agricole;
- deteriorează acoperișurile și sparg geamurile;

Frecvența furtunilor cu grindină este mare în sezonul cald al anului, când și culturile agricole sunt în plină maturitate. De aceea riscul analizat din această perspectivă este ridicat.

Impactul asupra populației.

Furtuna cu grindină din 31 iulie 1991 din județul Bihor, comunele Ceica, Dobrești, Băile Felix a afectat circa 100 de case, biserica din lemn, bobul de grindină având diametru cuprins între 3-7 cm și a format un strat de 20 cm.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Orajele

Sunt manifestări vizibile sau audibile ale electricității existente în atmosferă. Ele reprezintă de fapt efectele unor descărcări electrice discontinue, adică fulgerul și tunetul luate împreună.

Fulgerul este manifestarea luminoasă a descărcărilor electrice care au loc în interiorul unui nor, între doi nori sau între un nor și suprafața terestră.

Fulgerele care se produc în atmosferă prezintă forma diferite, în funcție de care sunt împărțite pe trei categorii:

- fulgerul liniar;
- fulgerul sferic sau globular;
- fulgerul plat sau difuz;

Tunetul este efectul sonor al descărcărilor electrice din atmosferă.

Fulgerele în care descărcarea electrică are loc între nor și suprafața terestră poartă numele de *trăsnete*. Ele pot avea un *impact direct asupra populației și animalelor* care sunt expuse direct fără posibilități de adăpostire.

Consecințele (efectele) posibile ale mesajelor de avertizare în cazul descărcărilor electrice pot fi următoarele:

COD PORTOCALIU	COD ROȘU
■ furtunile intense însoțite de descărcări electrice pot provoca local pagube importante; ■ locuințele șubrede și instalațiile; improvizate pot suferi pagube importante; ■ în situații de furtuni asociate cu descărcări electrice, subsolurile și punctele joase ale locuințelor pot fi inundate rapid; ■ trăsnetele neînsoțite de precipitații pot provoca incendii de pădure;	■ fenomenele electrice numeroase și foarte violente pot provoca local pagube importante; ■ pericolul este maxim pentru locuințe, parcuri, zone agricole și plantații (pomi fructiferi, viță-de-vie etc.); ■ zonele forestiere pot suferi local pagube foarte importante și pot izbucni incendii spontane ca urmare a trăsnetelor frecvente; ■ locuințele șubrede și instalațiile improvizate pot fi puse în real pericol și pot fi ușor distruse; ■ în situații de furtuni asociate cu descărcări electrice, subsolurile și punctele joase ale locuințelor pot fi inundate;

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

2.2.3.4. Fenomene hidrologice de risc. Viiturile și inundațiile

Inundația

Este acoperirea temporară cu a unei porțiuni de teren ca urmare a creșterii nivelului apei unui râu, lac, sau altă masă de apă.

Creșterea bruscă și puternică a nivelului unei ape curgătoare se numește *viitură*.

Cauzele producerii inundațiilor sunt:

- naturale;
- antropice.

Cauzele naturale. Apariția inundațiilor se datorează unor factori naturali legați de condițiile climatice care generează mari cantități de precipitații, furtuni, etc.

➤ *Ploile și în special cele torențiale*, constau în căderea unor cantități mari de precipitații într-un timp foarte scurt, astfel încât capacitatea de infiltrarea a solului este repede depășită. Întreaga cantitate de apă căzută se scurge de pe versanți către rețeaua de văi generând viituri, depășirea capacității de transport a albiilor minore și deversarea apelor în albiile majore provocând inundații.

Inundații în România. Sunt cunoscute în România inundațiile produse de astfel de ploi în anul 1970, pe majoritatea râurilor mari, în 1972 și 1975 cu precădere în partea de sud a țării, în 1991 pe râurile din Subcarpații Moldovei (Trotuș și Tazlău), 2004 și 2005 în Bazinul Trotuș și Tazlău, pe Dunăre, în Bazinul Timiș, 2008 pe Siret etc.

➤ *Topirea zăpezilor suprapusă cu căderea precipitațiilor.* În sectorul montan ploile topesc stratul de zăpadă, generând viituri puternice în toate bazinele de pe fațada vestică a Carpaților, în bazinele Olt, Siret și chiar pe Dunăre.

➤ *Zăpoarele* apar frecvent în timpul dezghețului, în dreptul pragurilor sau sectoarelor înguste ale albiei minore.

➤ *Alimentarea excedentară din pânzele de apă subterană;*

➤ *Bararea văilor prin alunecări de teren* urmată prin ruperea barajului.

Cauzele antropice. Omul poate să intensifice producerea inundațiilor prin diferite activități.

➤ *Despăduririle* favorizează scurgerea cu rapiditate a apei pe versanți și concentrarea acesteia în albi;

➤ *Construcțiile hidrotehnice* efectuate fără a cunoaște suficient de bine probabilitatea de apariție a nivelurilor și debitelor maxime;

➤ *Podurile subdimensionate;*

➤ *Suprafețele acoperite cu asfalt și suprafața acoperită cu clădiri* care împiedică infiltrarea apei;

➤ *Distrușterea unor baraje din diferite cauze* (erori de proiectare, cutremure, deversări, depășirea capacității de evacuare).

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Impactul asupra populației și mediului

Pagube economice *directe*:

- pierderi de vieți omenești;
- avarierea imobilelor, a rețelei de transport, a podurilor, a construcțiilor hidrotehnice, etc.

Pagube economice *indirecte*:

- întreruperea temporară sau permanentă a proceselor de producție;
- întârzierea livrării produselor și reducerea exportului;
- costuri suplimentare de transport, creșterea cheltuielilor efectuate pentru normalizarea situației și reluarea activităților economice.

Efectele sociale negative, constau în:

- efecte psihologice negative datorate acțiunilor de evacuare și a panicii din timpul inundațiilor;
- declanșarea epidemiilor.

Efecte ecologice negative. Sunt evidente prin degradarea mediului ambiant. În timpul inundațiilor are loc poluarea apelor de suprafață prin:

- antrenarea în albiilor râurilor a tuturor deșeurilor de pe malurile apelor;
- prin descompunerea animalelor înecate și transportate;
- prin ruperea conductelor de transport produselor petroliere.

Măsuri de protecție:

- construirea de diguri;
- construirea lacurilor de acumulare pentru tranzitarea și atenuarea undelor de viitură.

Măsuri de prevedere.

▪ Monitorizarea cursurilor de apă în timpul viiturilor prin măsurarea și transmiterea nivelurilor tuturor parametrilor hidrometeorologici.

3. Riscuri tehnologice

3.1. Avarii la construcții hidrotehnice

3.1.1. Definiții, cauze determinante

Inundațiile produse în numeroase țări în ultimii 5 - 10 ani și consecințele ce le-au urmat, au condus, pe fondul unei creșteri a responsabilității sociale la o nouă abordare, *aceea de management al riscului la inundații*, abordare în care conștientizarea și implicarea comunităților umane au un rol esențial în evitarea pierderilor de vieți omenești și reducerea pagubelor. Această abordare este astăzi cvasi generală și este aceea care a deschis calea spre a face față provocărilor viitoare prin introducerea unor noi concepte cum sunt mai mult spațiu pentru râuri sau conviețuirea cu viiturile și mai ales prin asimilarea conceptului dezvoltării durabile în managementul riscului la inundații.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul "Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare" cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Practica mondială a demonstrat că apariția inundațiilor nu poate fi evitată, însă ele pot fi gestionate, iar efectele lor pot fi reduce printr-un proces sistematic care conduce la un șir de măsuri și acțiuni menite să contribuie la diminuarea riscului asociat acestor fenomene. Managementul inundațiilor este ușurat de faptul că locul lor de manifestare este predictibil și adesea este posibilă o avertizare prealabilă, iar în mod obișnuit este posibil să se precizeze și cine și ce va fi afectat de inundații.

Managementul riscului la inundații înseamnă aplicarea unor politici, proceduri și practici având ca obiective identificarea riscurilor, analiza și evaluarea lor, tratarea, monitorizarea și reevaluarea riscurilor în vederea reducerii acestora astfel încât comunitățile umane, toți cetățenii, să poată trăi, munci și să-și satisfacă nevoile și aspirațiile într-un mediu fizic și social durabil.

Riscul la inundații este caracterizat prin natura și probabilitatea sa de producere, gradul de expunere al populației și al bunurilor, susceptibilitatea la inundații a populației și a bunurilor și valoarea acestora, rezultând implicit că pentru reducerea riscului trebuie acționat asupra acestor caracteristici ale sale.

Avariile la construcții hidrotehnice reprezintă funcționarea defectuoasă a unei construcții hidrotehnice, ce duce la pierderi de vieți umane și la distrugeri materiale pe porțiunile din aval a acesteia.

Amenajarea și exploatarea lacurilor de acumulare, ca factor de regularizare și redistribuire a debitelor, trebuie să îndeplinească dublu scop – asigurarea unor debite suplimentare în perioadele secetoase pentru satisfacerea diferitelor cerințe (alimentarea cu apă pentru localități, industrie, agricultură, producere de energie, piscicultură, agrement etc.), precum și atenuarea viiturilor, în vederea apărării de inundații a obiectivelor din aval.

Totodată, ***barajele hidrotehnice pot constitui surse potențiale majore de risc*** pentru localitățile și obiectivele din aval în cazul unor accidente la acestea, așa cum s-a întâmplat în anul 1991 prin ruperea barajului Belci de pe râul Tazlău, afluent al râului Trotuș și în anul 1997 prin ruperea barajului Cornățel, din bazinul hidrografic Vedeia.

Deși în țara noastră a existat și există o preocupare continuă privind asigurarea gradului de siguranță prin concepție și execuție, precum și reducerea gradului de risc prin supravegherea comportării în exploatare a barajelor, totuși nivelul general se situează sub cel din țările avansate, motiv pentru care se consideră necesar a se folosi experiența din țările avansate privind "controlul prin autorități de stat a siguranței barajelor".

Controlul și supravegherea barajelor ce interesează securitatea publică, reprezintă o obligație primordială, ce decurge din sarcinile statului privind protejarea vieții locuitorilor și bunurilor lor. Din acest motiv statul trebuie să se implice.

Inundațiile accidentale care apar ca urmare a distrugerii barajelor hidrotehnice sau a altor lucrări de hidroameliorații își manifestă forța distructivă prin:

- ***unda de viitură a valului inițial*** – este enormă ca forță, este de scurtă durată și acționează în maniera unui "berbec lichid" cu o mare putere distructivă;
- ***volumul de apă care se eliberează prin distrugerea construcției hidrotehnice*** produce acoperirea cu apă a unor suprafețe de teren întinse.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul "Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare" cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

3.1.2. Factori determinanți:

Factori naturali

- Inundații catastrofale;
- Aunecări de tren în lacul de acumulare;
- Cedări cauzate de cutremur;

Factori antropici

- Proiectare greșită;
- Execuție incorectă;
- Cedarea echipamentelor auxiliare (porți etc);
- Atacuri teroriste.

3.2. Accidentele chimice

3.2.1. Definiții:

Accidentul chimic poate fi definit ca o eliberare necontrolată în mediul înconjurător a unor substanțe toxice industriale la concentrații mai mari decât concentrațiile maxim admise, punând astfel în pericol sănătatea populației.

Organizația Mondială a Sănătății (O.M.S.) apreciază că în lume se produc câteva accidente chimice pe săptămână. Din fericire, numai un procent foarte mic dintre acestea pun în pericol sănătatea oamenilor din împrejurimi. Dar unele din accidentele care s-au produs în ultimul deceniu, au fost însoțite de emisia unor substanțe extrem de nocive în urma cărora multe persoane și-au pierdut viața, multe au fost intoxicate.

(H.G.R. nr. 804/2007 privind controlul activităților care prezintă pericole de accidente majore în care sunt implicate substanțe periculoase)

- **accident major** - orice eveniment survenit cum ar fi o emisie de substanțe periculoase, un incendiu sau o explozie, care rezultă din evoluții necontrolate în cursul exploatării oricărui obiectiv sursă de risc chimic care conduce la apariția imediată sau întârziată a unor pericole grave asupra sănătății populației și/sau mediului, în interiorul sau în exteriorul obiectivului și în care sunt implicate una sau mai multe substanțe periculoase.
- **avarie** – eveniment sau incident care nu generează efecte majore asupra sănătății populației și/sau asupra mediului, dar care are potențial să producă un accident major.
- **obiectiv** – spațiul care se află sub controlul titularului activității, unde sunt prezente substanțe periculoase în una sau mai multe instalații, inclusiv infrastructurile sau activitățile comune sau conexe.
- **risc** – probabilitatea ca un anumit efect negativ să se producă într-o anumită perioadă de timp și/sau în anumite circumstanțe.
- **substanță periculoasă** – orice substanță chimică pură, amestec de substanțe sau preparate care există sub formă de materii prime, produse, produse secundare, reziduuri sau produse intermediare, inclusiv acele substanțe despre care există presupunerea rezonabilă că vor fi generate în cazul producerii unui accident.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

- **urgență internă** – totalitatea măsurilor necesar a fi luate în interiorul obiectivului în vederea limitării și înlăturării consecințelor în orice situație care conduce la evoluții necontrolate, în cursul exploatării obiectivelor, ce pun în pericol sănătatea personalului și/sau calitatea mediului pe amplasament și în care sunt implicate una sau mai multe substanțe periculoase.
- **urgență externă** - totalitatea măsurilor necesar a fi luate în interiorul obiectivului în vederea limitării și înlăturării consecințelor în orice situație care conduce la evoluții necontrolate, în cursul exploatării obiectivelor, ce pun în pericol sănătatea populației și/sau calitatea mediului în exteriorul amplasamentului și în care sunt implicate una sau mai multe substanțe periculoase.

Există o **gamă largă de produse** chimice care pot fi implicate în accidente cu urmări grave. Dintre acestea, cel mai des antrenate sunt :

- amoniacul;
- clorul;
- acid clorhidric
- hidrogenul sulfurat;
- oxizii de sulf;
- fosgenul;
- sulfura de carbon;
- acid sulfuric;
- monoxid de carbon;
- acid cianhidric;
- fenolul etc.

3.2.2. Clasificări ale substanțelor periculoase

- Clasificarea după ADR (acordul european referitor la transportul internațional al mărfurilor periculoase)
  - Clasificarea după Directiva Seveso II
  - Clasificare fizică
  - Clasificare după toxicitate
  - Clasificare după mecanismul de acțiune asupra organismului
  - Clasificarea după categoria de severitate a efectelor
- Clasificarea după Directiva 67/548/CEE**
- ✦ **Clasificare pe baza proprietăților fizico-chimice**
    - Substanțe și preparate explosive
    - Substanțe și preparate oxidante
    - Substanțe și preparate extrem de inflamabile
    - Substanțe și preparate foarte inflamabile
    - Substanțe sau preparate inflamabile

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

✦ Clasificarea pe baza proprietăților toxicologice

Din punct de vedere al securității și sănătății în muncă este important de știut care sunt tipurile de pericole potențiale asociate unui agent chimic. Acest fapt a impus o clasificare a agenților chimici care să evidențieze tocmai aceste aspecte.

Pentru fiecare clasă de agenți chimici au fost stabilite :

- denumirea, *printr-un termen consacrat (din păcate, din cauza traducerilor, în legislația română există neconcordanțe de termeni între documente) ;*
- definiția, *care precizează tipurile de substanțe încadrabile în clasa respectivă;*
- *simbolul grafic de avertizare*, pentru a permite o identificare sigură și rapidă a clasei căruia îi aparține un agent chimic. Simbolul grafic de avertizare cuprinde :
  - **simbolul de pericol**, constituit dintr-o pictogramă;
  - **semnul grafic**, constituit dintr-o literă, o literă și semnul +, sau două litere (dintre care prima majusculă). Semnul grafic contribuie la identificarea neechivocă a claselor de agenți chimici care au același simbol grafic;
  - **inscripționarea semnificației acestuia**, constituită din unu sau doi termeni ce descriu pericolul. În general, termenii din inscripționare coincid cu denumirea clasei de agenți chimici, conform definiției.

În unele cazuri *același simbol este folosit pentru mai multe clase de agenți*, de exemplu simbolurile pentru clasele de substanțe toxice sau nocive se aplică și substanțelor ce aparțin claselor: *sensibilizante, cancerigene, mutagenice, toxice pentru reproducere.*

România a adoptat prevederile internaționale privind clasificarea agenților chimici și simbolurile grafice de avertizare corespunzătoare .

- **explozive:** substanțele și preparatele solide, lichide, păstoase sau gelatinoase, care pot să reacționeze exoterm, în absența oxigenului din atmosferă, producând imediat emisii de gaze, și care, în condiții de probă determinate, detonează, produc o deflagrație rapidă sau sub efectul căldurii expoldează când sunt parțial

E

Exploziv

Acest simbol însoțit de cuvântul “exploziv” este atribuit substanțelor care pot exploda fie în prezența unei flăcări, fie prin lovire sau frecare.

, prezintă o reacție puternic exotermă;

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare ” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

O

Oxidant

Acest simbol însoțit de cuvântul “oxidant” (“oxidizing”) se referă la substanțe care eliberează oxigen putând provoca sau întreține arderea substanțelor combustibile.

- **extrem de inflamabil:** substanțele și preparatele chimice lichide cu un punct de fierbere scăzut, precum și substanțele și preparatele gazoase care sunt inflamabile în contact cu aerul la temperatura și la presiunea mediului ambiant;

F+

Foarte inflamabil

Acest simbol însoțit de cuvintele “foarte inflamabil” (“extremely flammable”) este atribuit substanțelor (produselor) ce se pot aprinde sub acțiunea unei surse de energie (flacăra, scânteie, etc) chiar la temperaturi sub 0°C.

Observație. Există o neconcordanță între termenul utilizat în definiție și cel ce însoțește simbolul grafic.

- **foarte inflamabile:** substanțele și preparatele care pot să se încălzească și apoi să se aprindă în contact cu aerul la temperatura ambiantă, fără aport de energie sau substanțele și preparatele solide care se pot aprinde cu ușurință după un scurt contact cu o sursă de aprindere și care continuă să ardă sau să se consume și după îndepărtarea sursei sau substanțele și preparatele lichide cu un punct de aprindere foarte scăzut sau substanțele și preparatele care în contact cu apa sau cu aerul umed emană gaze foarte inflamabile în cantități periculoase;

F

Ușor inflamabil

Acest simbol este însoțit de cuvintele “ușor inflamabil” (“highly flammable”) este atribuit substanțelor (produselor) care se pot aprinde în condiții normale de transport sau în contact cu aerul.

Observație. Există o neconcordanță între

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

termenul utilizat în definiție și cel ce însoțește simbolul grafic.

- **inflamabile:** substanțele și preparatele lichide cu un punct de aprindere scăzut;

F

Inflamabil

Acest simbol însoțit de cuvântul “inflamabil” și este atribuit substanțelor (produselor) care pot să se aprindă sub acțiunea unor surse de energie (flacăra, scânteie, etc) la temperatura ambiantă.

Observație: Reglementările internaționale nu prevăd simbol grafic pentru această clasă.

- **foarte toxice:** substanțele și preparatele care prin inhalare, ingestie sau penetrare cutanată în cantități foarte mici pot cauza moartea sau afecțiuni cronice ori acute ale sănătății;

T+

Foarte toxic

Acest simbol însoțit de cuvintele “foarte toxic” este atribuit substanțelor (produselor) care pot provoca în funcție de cantitate, efecte ireversibile după o singură expunere, efecte grave asupra sănătății după expunere repetată sau prelungită, cât și efecte mutagene cancerigene sau teratogene prin inhalare, înșchitare sau nătrundere prin piele.

- **toxice:** substanțele și preparatele care prin inhalare, ingestie sau penetrare cutanată în cantități reduse pot cauza moartea sau afecțiuni cronice ori acute ale sănătății;

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

T

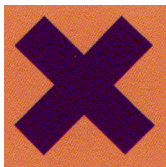

Toxic

Acest simbol însoțit de cuvântul “toxic” este atribuit substanțelor (produselor) care pot provoca în funcție de cantitate, efecte ireversibile după o singură expunere, efecte grave asupra sănătății după expunere repetată sau prelungită, cât și efecte mutagene cancerigene sau teratogene prin inhalare, înghițire sau pătrundere prin piele.

- **nocive:** substanțele și preparatele care prin inhalare, ingestie sau penetrație cutanată pot cauza moartea sau afecțiuni cronice ori acute ale sănătății;

Xn

Nociv

Acest simbol însoțit de cuvântul ”nociv” este atribuit substanțelor (produselor) care pot provoca în funcție de cantitate, efecte ireversibile după o singură expunere, efecte grave asupra sănătății după expunere repetată sau prelungită, cât și efecte mutagene cancerigene sau teratogene prin inhalare, înghițire sau pătrundere prin piele.

- **corosive:** substanțele și preparatele care în contact cu țesuturile vii exercită o acțiune distructivă asupra acestora din urmă.

C

coroziv

Acest simbol însoțit de cuvântul “coroziv” figurează pe etichetele substanțelor care exercită o acțiune distructivă asupra țesuturilor vii piele, mucoase.

- **iritante:** substanțele și preparatele necorosive care, prin contact imediat, prelungit sau repetat cu pielea sau mucoasele pot cauza o reacție inflamatorie;

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare ” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Xi

iritant

Acest simbol însoțit de cuvântul “iritant” apare scris pe eticheta substanțelor (preparatelor) care pot provoca o reacție inflamatorie a tegumentelor, mucoaselor, căilor respiratorii, alergii, eczeme.

- **sensibilizante:** substanțele și preparatele care prin inhalare sau penetrare cutanată pot da naștere unei reacții de hipersensibilizare, iar în cazul expunerii prelungite produc efecte nefaste caracteristice
- **cancerigene:** substanțele și preparatele care prin inhalare, ingestie sau penetrare cutanată pot determina apariția afecțiunilor cancerigene sau pot crește incidența acestora;
- **mutagenice:** substanțele și preparatele care prin inhalare, ingestie sau penetrare cutanată pot cauza anomalii genetice ereditare sau pot crește frecvența acestora;
- **toxice pentru reproducere:** substanțele și preparatele care prin inhalare, ingestie sau penetrare cutanată pot produce ori pot crește frecvența efectelor nocive neereditare în progenitură sau pot dăuna funcțiilor sau capacităților reproductive masculine sau feminine.
- **periculoase pentru mediul înconjurător:** substanțele și preparatele care, introduse în mediul înconjurător, ar putea prezenta sau prezintă un risc imediat ori întârziat pentru unul sau mai multe componente ale mediului înconjurător.

Nu au simbol propriu. Se utilizează după caz unul din simbolurile de mai jos:

T+	T	Xn
Foarte toxic	Toxic	Nociv

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare ” cod SMIS 32582
Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

N

**Periculos pentru
Mediu**

Acest simbol însoțit de cuvintele “periculos pentru mediul înconjurător” se aplică substanțelor (preparatelor) care, intrând în mediu pot prezenta un pericol imediat sau în timp pentru mediul acvatic, sol, atmosferă sau natură în general.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

3.3.3. Criterii de notificare a unui accident major

(după H.G.R. nr. 804/2007)

- A. Prezența unor substanțe periculoase – orice incendiu, sau explozie, sau eliberare accidentală a unei substanțe periculoase în care aceasta e prezentă într-o cantitate de cel puțin 5% din cantitatea relevantă (cantitățile maxime prezente sau care ar putea exista la un moment dat în cadrul obiectivului).
- B. Vătămarea persoanelor sau daune asupra bunurilor – un accident care implică o substanță periculoasă și care duce la unul din evenimentele următoare:
- un deces;
  - rănirea a 6 persoane din interiorul amplasamentului și spitalizarea lor a cel puțin 24 h;
  - spitalizarea unei persoane din afara amplasamentului a cel puțin 24 h;
  - producerea de daune asupra unei/unor locuințe din afara obiectivului și distrugerea acestora ca rezultat al accidentului;
  - evacuarea sau sinistrarea unor persoane mai mult de 2 h.
- C. Efecte nocive imediate asupra mediului
- a) daune permanente sau pe termen lung asupra habitatelor terestre
    - 0,5 ha sau mai mult dintr-un habitat cu valoare ecologică sau de conservare;
    - 10 ha sau mai mult dintr-un habitat mai extins, incluzând teren agricol.
  - b) daune semnificative sau pe termen lung asupra habitatelor de apă curgătoare sau marine:
    - 10 km sau mai mult dintr-un râu sau canal;
    - 1 ha sau mai mult dintr-un lac sau iaz;
    - 2 ha sau mai mult dintr-o deltă;
    - 2 ha sau mai mult dintr-o apă costieră sau mare deschisă;
  - c) daune semnificative aduse acvifer sau apelor subterane.
- D. Daune asupra bunurilor
- daune aduse bunurilor din cadrul obiectivului a căror valoare în lei reprezintă echivalentul a cel puțin 0,5 milioane Euro;
  - daune aduse unor bunuri din afara obiectivului a căror valoare în lei reprezintă echivalentul a cel puțin 0,2 milioane Euro;
- E. Daune transfrontieră – orice accident în care este prezentă o substanță periculoasă și care determină efecte în afara teritoriului național.

3.2.4. Caracteristicile focarului chimic

Substanțele chimice periculoase se pot evacua în mediul înconjurător ca urmare a unei avarii la instalația sursă toxică, prin scurgere, deversare, eşapare etc răspândindu-se pe teren sau în atmosferă, în interiorul construcțiilor de protecție sau de retenție, creând un **focar chimic**.

În cazul unui atac din aer, ca urmare a unei lovituri directe sau indirecte asupra instalației sursă toxică se răspândește în mediul înconjurător, de regulă, întreaga cantitate de substanțe periculoase existentă în instalație.

Sub formă lichidă sau de gaze lichefiate, substanțele periculoase se pot răspândi în spațiul de retenție creând o **suprafață de contaminare** ce poate avea dimensiuni de câteva sute sau mii de metri.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Sub formă de gaz sau vapori, comprimat sau la presiune normală, substanțele periculoase se emit în mediul înconjurător instantaneu sau într-un interval scurt de timp. Se formează în acest fel un **nor toxic**.

De pe suprafața de contaminare, prin procese complexe de evaporare-vaporizare, substanțele periculoase se evaporă creând împreună cu vaporii generați de scurgerea (deversare, explozie) inițială în acest caz un nor toxic.

Norul toxic este deplasat de vânt. Rezultă astfel o **zonă de acțiune a norului toxic**, de formă tronconică.

În condiții de calm atmosferic, zona de acțiune a norului toxic are formă emisferică.

Dimensiunile zonelor de acțiune a norului toxic se stabilesc **pentru valori letale (zona letală) sau de intoxicare (zona de intoxicare)**.

Zona letală – este considerată zona de acțiune a norului toxic în care concentrația substanțelor periculoase (concentrația letală) are o valoare la care prin inhalare se produce moartea unei persoane într-un timp de cel mult 15 minute.

Zona de intoxicare – zona de acțiune a norului toxic în care concentrația substanțelor periculoase (concentrația de intoxicare) are o valoare la care acțiunea sa în timp de 1 – 5 minute produce intoxicarea organismului uman, fiind necesar tratament medical (limita de suportabilitate).

Focar chimic - spațiul în care substanțele periculoase își manifestă acțiunea vătămătoare, ca urmare a unui accident chimic.

Parametrii focarului chimic – se determină de către obiectivul sursă de risc chimic. Acești parametri se referă la:

- cantitățile medii zilnice de substanțe periculoase existente în instalațiile (rezervoare) obiectivului de risc chimic;
- cantitatea de substanță ce este probabil a se elibera în unitatea de timp, în caz de accident chimic;
- proprietățile fizice ale substanțelor periculoase;
- suprafața de răspândire a substanțelor periculoase;
- valorile concentrației letale și de intoxicare;
- direcția de propagare a norului toxic;
- durata de acțiune a norului toxic (persistența).

În lumea modernă, ritmul schimbărilor în ceea ce privește tehnologia, este mai mare ca niciodată. Aceasta reprezintă, binineânțeles, un beneficiu incontestabil pentru omenire, dar există un revers al medaliei: impactul asupra populației și mediului. Problema care apare mai ales în țări în curs de dezvoltare, cum este și România, se referă la procesul de înlocuire al vechilor tehnologii poluante care nu țin cont de « **principiul prevenirii riscurilor și producerii daunelor** ». Înlocuirea sau renunțarea la vechile tehnologii nu a decurs respectând acest principiu, fapt ce a dus la existența în prezent a numeroase surse de risc chimic care se suprapun peste sursele convenționale (operatori economici care manipulează, produc, transportă sau depozitează substanțe chimice periculoase). Aspectul și mai negativ îl reprezintă faptul că în multe cazuri de lichidări de societăți comerciale sau agenți economici, care făceau parte din această categorie, nu a fost soluționată problema distrugerii substanțelor toxice deținute. Mai mult, odată cu intrarea în lichidare, acești agenți economici dispar de cele mai multe ori din statisticele și monitorizările protecției civile, lucru ce face ca indicii de vulnerabilitate la riscul chimic al comunităților locale să crească.

3.2.6. Fenomene cauzatoare de accidente

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

- Explozii sau accidente la fabrici sau depozite care utilizează substanțe periculoase;
- Accidente pe timpul transportului de substanțe periculoase;
- Contaminarea mediului sau alimentelor prin pierdere de chimicale;
- Management impropriu pentru deșeurile toxice;
- Căderea sistemelor tehnologice;
- Căderea sistemelor de protecție din amplasament;
- Dezastre naturale (cutremure, alunecări de teren, inundații, furtuni etc);
- Sabotaje sau atacuri teroriste.

3.2.7. Principalii factori de care depind efectele unui accident chimic

- Proprietățile și cantitatea substanțelor eliberate,
- Tipul și durata emisiei,
- Terenul, tipul de clădiri și densitatea de construcții,
- Ora din zi,
- Managementul de siguranță pe amplasament,
- Condițiile meteo,
- Distanța față de locul accidentului.

Zonele de risc chimic sunt situate în acele puncte de pe teritoriul țării unde există operatori economici importanți care stochează, prelucrează, transportă sau produc substanțe periculoase (toxice).

3.2.8. Operatori economici cu grad ridicat de risc

- ✦ Operatorii economici care: produc, utilizează, stochează, manipulează, transportă substanțe periculoase și care prin obiectul lor de activitate pot genera accidente majore punând în pericol viața și calitatea mediului
- ✦ Se supun, reglementarilor de implementare a HG 804/2007 privind controlul activităților care prezintă pericole de accidente majore în care sunt implicate substanțe periculoase.

3.3. Transport și depozitare produse periculoase

Pe timpul transportului (cu mijloace auto sau pe cale ferată) de substanțe periculoase, datorită unor accidente de circulație, avarii la mijlocul de transport, reacții chimice neprevăzute, nerespectări ale normelor tehnice de ambalare și transport sau altor factori neprevăzuți, pot apărea explozii, incendii, emisii de gaze, vapori toxici sau răspândiri de substanțe periculoase pe sol și în mediul înconjurător.

Explozia, incendiile, emisiile de gaze sau vapori se pot produce direct în mijlocul de transport sau/și ca urmare a răspândirii substanțelor periculoase pe sol.

Mijloacele de transport de substanțe periculoase trebuie să fie marcate cu etichete de avertizare și indicatoare de avertizare.

Etichete de avertizare – sunt romburi pe care sunt desenate simboluri de recunoaștere a transportului de substanțe periculoase. Dau indicații și asupra conținutului. Ele se marchează pe părțile laterale ale autovehiculului.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Indicatoare de avertizare – sunt folosite pe plan internațional, fiind înregistrate la ONU. Reprezintă dreptunghiuri (30 x 40 cm) de culoare portocalie și se marchează pe autovehicule astfel:

- la autovehicule – în partea din față și spate;
- la mijloacele de transport pe cale ferată și la autocisternele cu mai multe compartimente: lateral, pe ambele părți.

În indicatorul de avertizare sunt înscrise 2 numere, sub formă de fracție. La numărător – de la 2 la 4 cifre – **se reprezintă tipul de pericol**, la numitor – 4 cifre – **se reprezintă tipul substanței periculoase**.

Semnificația cifrelor care indică tipul pericolului

Conform Sistemului internațional de clasificare a substanțelor periculoase, clasele și subclasele de substanțe periculoase indică tipul pericolului, astfel:

1. Explozie;
2. Emisie/scăpări de gaze sau vapori, datorate: presiunii din recipient, unor substane chimice sau altor factori;
3. Inflamabilității lichidelor, vaporilor și/sau gazelor;
4. Inflamabilității substanțelor solide;
5. Efectele datorate oxidărilor/arderilor;
6. Toxicitate;
7. Radioactivitate;
8. Efectele datorate acțiunilor corosive și/sau caustice;
9. Pericolul unei reacții puternice, spontane;
- X. Reacție periculoasă cu apă;

Pericol de extindere a efectului distructiv.

3.4. Incendiile sau exploziile

- pot exploda prin: încălzire, șoc, frecare sau în contact cu alte substanțe
- pot reacționa sau exploda în contact cu aerul, apă sau spumele extintoare
- se pot aprinde spontan în contact cu aerul;
- se pot aprinde prin încălzire, scântei sau flacără.
- vaporii pot fi transportați către o sursă de aprindere.
- conținutul rezervorului poate exploda prin încălzire.
- la explozie se pot împrăștia fragmente de produs sau de recipient.

Acțiunea asupra oamenilor

- inhalarea, ingestia sau contactul cu substanțele pot provoca vătămări (leziuni) severe, infecții, imbolnăvire sau deces.

- concentrații mari de gaze pot provoca asfixii și în afara zonei de izolare pe direcția vântului.
- contactul gazelor (vaporilor) sau substanțelor cu ochii pot provoca orbirea în câteva minute.
- focul sau contactul cu apă pot produce vapori care pot provoca iritații, asfixie, intoxicație, sau arsuri în contact cu pielea.
- vaporii pot avea acțiune corozivă asupra metalelor neprotejate.

- pot fi radioactive.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

- materialele rezultate din acțiunile de stingere a incendiilor sau de neutralizare pot polua sursele de apă (pânza freatică, bazine, canale)

Acțiuni și măsuri de protecție și de intervenție

Se obțin date și informații despre accident, se înștiințează autoritățile publice interesate, se identifică substanța periculoasă.

Se stabilește:

- **zona de răspândire** cu raza de 10-50 m, în toate direcțiile.
- **zona de pericol** cu raza de 50-100 m, în toate direcțiile
- **zona de izolare** cu raza de 150-200 m, în toate direcțiile

Când mijlocul de transport este răsturnat sau incediat și conținutul acestuia se scurge din rezervor, se stabilește o **zonă de evacuare temporară**, pe o distanță de cel puțin 500 m, în toate direcțiile.

În caz de incediu

Nu folosiți apa sau spuma!

Dacă incediul a cuprins cisterna (rezervorul):

- răciți cisterna (rezervorul) cu cantități mari de apă.
- nu introduceți apă în interiorul cisternei (rezervorului) incediate.
- acționați asupra incediului numai după ce au fost identificate posibilitățile de stingere.

În cazul răspândirii materialului din cisternă (rezervor) prin răsturnare sau fisurare

- se elimină toate sursele de aprindere (fumat, scânteii, flacăra) din imediata apropiere a locului accidentului.

- nu se ating și nu se deplasează prin zona în care materialul periculos (lichid sau solid) s-a vărsat.

- se țin materialele combustibile (lemn, hârtie, textile etc) departe de locul pe care s-a răspândit materialul periculos.

- se utilizează apă pulverizată pe direcția de deplasare a norului de gaze sau vapori, în frontul acestuia.

- nu se introduce apă în rezervor.

- se previne pătrunderea materialului periculos care s-a revărsat, în sursele de apă (fântâni, bazine, canale e.t.c.)

- se intervine cu forțe specializate.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Primul ajutor

- se scoate victima din zona accidentului.
- se face respirație artificială dacă victima nu respiră, dar nu se folosește metoda “gură la gură”. Se aplică aparatul cu oxigen dacă victima respiră cu dificultate.

- se scoate, cu atenție, îmbrăcămintea și încălțămintea care au fost contaminate.

ATENȚIE! Este posibil ca îmbrăcămintea și încălțămintea să fie lipite de corp ca urmare a acțiunii gazelor lichefiate. În acest caz, la început se dezgheață îmbrăcămintea, umezindu-se cu apă caldă și apoi o se scoate cu grijă de pe victimă;

- în cazul contactului cu materialul răspândit din cisternă (rezervor) se spală cu apă (în jet) pielea și ochii timp de 15 minute.

- se ține victima la cald și liniște.

- efectele la expunere prin inhalare, ingerare și/sau contact cu substanța pot apărea cu întârziere.

- se asigură cât mai repede ajutorul medical de urgență pentru victime.

- se asigură măsurile de siguranță pentru persoanele care acționează în zona accidentului.

3.4. Accidente majore pe căi de transport

Accidentele majore pe căile de comunicații - fenomenele de întrerupere temporară a circulației, care generează distrugerea acestor căi, victime umane, animale cât și pagube materiale.

Accidentele majore pe căi de transport pot fi aeriene, terestre și/ sau maritime.

Accidentele aeriene – cuprind impacturile violente ale aeronavelor ce transportă pasageri sau marfă.

Accidentele terestre – sunt constituite de coliziunile sau deraierile de trenuri de marfă sau de pasageri sau ale vehiculelor (autoturisme, camioane, autobuze etc).

Accidentele maritime – se referă la accidentele produse de vapoare în cursul unor furtuni, explozii, incendii, ciocniri de un iceberg sau de stânci.

Tendința în accidentele de trafic este de creștere, datorită creșterii capacităților de transport, a vitezei de deplasare a autovehiculelor.

Regulile de navigație maritimă, mijloacele de semnalizare, oferă o securitate deplină iar prognozele meteorologice permit evitarea cicloanelor, care pot să ducă la accidente pe căi de transport maritime. Și totuși aceste mijloace de transport sunt capabile să se prăbușească și să expună la moarte sutele de pasageri de pe vas.

Cauzele naturale ale acestor accidente sunt cel mai puțin întâlnite în ultimul timp și ele nu mai reprezintă un pericol considerabil în condiții de navigabilitate normală. **Erorile de navigație pot produce fie eșuarea, fie coliziunea în apă.** Accidentele în aceste cazuri se pot produce datorită răsturnării navelor (nave grav avariate sau periculos încărcate) și exploziei sau incendiilor care pot avea loc pe navă.

Catastrofele aeriene au loc în condiții deosebit de complexe, deoarece, de cele mai multe ori, ele se caracterizează prin distrugerea aeronavei și a unor locuințe în urma impactului brutal cu solul, împrăștierea corpului aparatului și ale fragmentelor de cadavre pe arii a căror rază poate atinge uneori kilometri.

În ultimii ani frecvența accidentelor aviatice produse pe plan mondial a crescut, producând un număr mare de victime, dar și numărul accidentelor aviatice

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

înregistrate în ultimii ani în România, a crescut. Amintesc în acest sens:

- **Accidentul aviatic de la Balotești – 31 martie 1995**
  - cursa București – Bruxelles;
  - 60 morți (49 pasageri și 11 membri ai echipajului).
- **Tragedie aeriană în Siberia Orientală – lângă IRUKTK – 3.07.2001**
  - 1 avion rus TUPOLEV s-a prăbușit când se pregătea să aterizeze;
  - 145 persoane decedate (136 pasageri și 9 membri ai echipajului);

În *catastrofele feroviare* intervin trei factori:

- defecte ale căii ferate (deformări ale șinei, defecte ale platformei pe care este așezată calea ferată), defecte ale materialului rulant și defecte de circulație (exces de viteză, obstacole periculoase, semnalizare defectuoasă).

3.5. . Accidentele nucleare

3.5.1. Definiții, cauze determinante

Definiții conform O.M.A.I. nr. 684/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind planificarea, pregătirea și intervenția în caz de accident nuclear sau urgență radiologică

Accident nuclear - evenimentul nuclear care afectează instalația și provoacă iradierea sau contaminarea populației ori a mediului peste nivelurile permise de reglementările în vigoare

Urgență radiologică - o situație de urgență în urma unui accident care implică radiații ionizante, care determină autoritățile responsabile să decidă întreprinderea măsurilor de remediere în scopul protejării muncitorilor și a populației.

Autoritate - Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare, care, în baza art. 4 alin. (1) din Legea nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță a activității nucleare, republicată, cu modificările ulterioare, reprezintă autoritatea națională competentă în domeniul nuclear și exercită atribuțiile de reglementare, autorizare și control prevăzute de lege.

Combustibil nuclear - material sau ansamblu mecanic care conține materie primă ori material fisionabil, special destinat folosirii într-un reactor nuclear, în scopul producerii energiei nucleare

Contaminare radioactivă - contaminarea oricărui material, oricărei suprafețe sau a mediului ori a unei persoane cu substanțe radioactive. În cazul particular al corpului uman, contaminarea radioactivă include atât contaminarea externă a pielii, cât și contaminarea internă.

Debitul dozei - rata expunerii la radiații ionizante în termeni de doză absorbită sau de doză echivalentă și exprimată în unitățile Gy/h, respectiv Sv/h

Decontaminare - îndepărtarea contaminării radioactive

Deșeu radioactiv - materiale rezultate din activitățile nucleare, pentru care nu s-a prevăzut nici o întrebuințare și care conțin sau sunt contaminate cu radionuclizi

Doză - cantitatea de energie absorbită de țesut

Ecranare - materialele, de regulă betonul, apa sau plumbul, amplasate în jurul substanțelor radioactive pentru a proteja personalul împotriva radiațiilor

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul "Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare" cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Expunere - procesul de a fi iradiat sau expus la radiații, cu consecința potențială a unei doze absorbite

Ingestie - pătrunderea substanțelor radioactive în organismul uman pe cale digestivă

Inhalare - pătrunderea substanțelor radioactive în organismul uman pe cale respiratorie

Încorporare - pătrunderea substanțelor radioactive în organismul uman prin ingestie, inhalare sau prin penetrarea pielii ori a rănilor

Material radioactiv - orice material în orice stare de agregare, care prezintă fenomenul de radioactivitate, inclusiv deșeurile radioactive

Obiectiv nuclear - uzine pentru fabricarea combustibilului nuclear, reactoare nucleare, inclusiv ansamblurile critice și subcritice, reactoare de cercetare, centrale nucleare-electrice, instalații de stocare a combustibilului iradiat, unități de îmbogățire sau instalații de retratare.

Radiație - particule sau unde rezultate din procese atomice ori nucleare.

Radiație ionizantă - transferul energiei în spațiu sub forma undelor electromagnetice sau al particulelor cu o cantitate de energie mai mare de 12,4 eV corespunzătoare unei lungimi de undă de 100 nanometri. O astfel de radiație este capabilă să formeze ioni la trecerea prin țesuturile din organism sau prin alte substanțe.

Radiație nucleară - radiație emisă de nucleele atomice, de exemplu pe timpul dezintegrării radioactive sau pe timpul fisiunii acestora

Radioactivitate - proprietatea anumitor radionuclizi de a emite radiații prin transformarea spontană a nucleelor acestora

Timp de înjumătățire - timpul necesar pentru ca o substanță radioactivă să își piardă, datorită dezintegrării, jumătate din activitatea acesteia. (Definiții conform O.M.A.I. nr. 684/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind planificarea, pregătirea și intervenția în caz de accident nuclear sau urgență radiologică).

Ce este radiația?

Radiațiile sunt prezente în natură și pot fi produse artificial, fără să fie diferite nici ca tip, nici ca efect.

Radiația e definită ca fiind emisia și propagarea în spațiu a unor unde electromagnetice sau a unor particule, emisia fiind însoțită de un transport de energie, energie care în contact cu natura, cedează total sau parțial. Radiația poate lua forma particulelor α sau β , raze X sau γ .

Materialele care emit aceste radiații sunt numite materiale radioactive.

Radiația naturală este definită ca fiind proprietatea nucleelor de-a se dezintegra spontan prin emisia unor radiații de tip: α , β , γ .

Se poate realiza și o **radioactivitate artificială**, prin bombardarea unor nuclee stabile cu neutroni sau alte particule.

Tipuri de radiații ionizante:

Există mai multe tipuri de radiații ionizante:

- raze X;
- raze γ ;
- raze cosmice;
- particule α , β ;
- neutroni.

Toate aceste tipuri de radiații au caracteristici diferite. **Capacitatea lor de penetrare variază:**

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

- cele mai slab penetrante sunt particulele α – pot fi stopate cu ajutorul unei foi de hârtie, a câtorva milimetri de aer;
- cele mai penetrante sunt radiațiile γ – pentru a fi stopate este nevoie de un perete gros de beton, o anumită zonă de apă sau un alt material care poate fi folosit ca protecție împotriva acestei radiații.

Particulele α – sunt particule încărcate pozitiv. Sunt emise de uraniu, radium și alte elemente artificiale. Au putere de penetrare foarte scăzută. Dacă totuși sunt absorbite de organism ele pot fi mult mai dăunătoare decât alte radiații.

Particulele β – sunt cei mai rapizi electroni. Au putere de penetrare decât particulele α .

Razele X – sunt radiații similare radiațiilor luminoase și au o putere mare de penetrare. Ele sunt utilizate în medicină pentru diagnosticări datorită capacității lor de a penetra corpul uman.

Radiațiile γ – sunt utilizate în medicină în tratamentul cancerului. Au putere mare de penetrare.

Neutronii – sunt cele mai penetrante particule eliberate în timpul ciocnirilor atomilor cu particule de energie înalte, în timpul fisiunii nucleare. Apa, betonul etc pot asigura o protecție eficientă împotriva acestor particule – de ex. anvelopa din jurul unui reactor nuclear.

Radiațiile cosmice – iau forma particulelor energetice care suferă interacții complexe în atmosferă și sunt absorbite în mod gradat, astfel că doza înmagazinată în finală descrește pe măsura ce scade altitudinea.

Măsurarea radioactivității:

Să ne imaginăm o sursă oarecare de radioactivitate și în fața ei un obstacol, un organism viu. Se disting în acest caz trei fenomene diferite la care corespund trei unități de măsură distincte ale radioactivității.

Mărimea măsurată	Definiție	Sistem vechi	Sistemul nou de măsură
Sursa de radioactivitate emite radiații - activitatea	Numărul de dezintegărări pe secundă	Cu (Ci)	Becquerel (Bq) 1 Bq = 27E - 12 Ci sau 1 Ci = 3,7 E + 10 Bq
O parte din radiații sunt absorbite de corpul uman – doza de radiație	Cantitatea de energie primită pe unitatea de masă iradiată	Rad	Gray (Gy) 1 rad = 0,01 Gy sau 1 Gy = 100 rad
Numai o parte din radiație are efect asupra organismului – echivalentul dozei	Efectul radiațiilor asupra organismului	Rem	Sievert (Sv) 1 rem = 0,01 Sv sau 1 Sv = 100 rem

Dintre substanțele radioactive frecvent utilizat și deosebit de periculoase se pot aminti:

- Iod ¹³¹ (perioada de înjumătățire – 8,06 zile);
- Zirconiu ⁹⁵ (perioada de înjumătățire – 65 zile);
- Stronțiu ⁹⁰ (perioada de înjumătățire – 28,6 zile);
- Cesium ¹³⁷ (perioada de înjumătățire – 30 ani);
- Plutoniu ²³⁹ (perioada de înjumătățire – 244 ani);
- Uranium ²³⁸ (perioada de înjumătățire – ....) etc.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul "Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare" cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Cantitatea de radiații pe care o încasăm depinde de:

- sursă;
- distanța de la sursă;
- timpul scurs de la expunere.

Astfel un locuitor primește anual o doză de aproximativ 2,2 mS din fondul natural de radiație în funcție de zona în care locuiește (o persoană care locuiește **la munte** va primi o doză mai mare decât o persoană care locuiește **la mare**, datorită atmosferei terestre care la joasă înălțime asigură o protecție mai bună față de radiația solară, decât la înălțimi mai mari, unde atmosfera este mai puțin densă.

Pe lângă această doză, fiecare persoană mai este expusă anual unor investigații sau tratamente medicale.

Doza de radiație primită de populație crește și datorită depunerilor radioactive cauzate de experiențe nucleare și a deversărilor de substanțe radioactive în mediul înconjurător.

Sursele de radiații artificiale, în care intră instalațiile de radiații "X", diferiți radionuclizi și radiațiile gamma, au întrebuințare în domeniul medical privind diagnosticarea, investigațiile și terapia (externă și internă).

Prin specificul muncii, există un mare număr de persoane expuse la radiațiile ionizante în domeniile de cercetare, în industria energetică, nucleară etc. **Doza efectivă pentru aceste persoane (expunerea profesională) nu trebuie să depășească 100 mSv/5 ani, cu o medie de 20 mSv/an.**

3.5.2. Surse de accident nuclear:

- ♦ sateliții artificiali care au la bord generatoare de energie electrică în conversie directă, reactoare nucleare cu plutoniu sau uraniu îmbogățit;
- ♦ avioanele care transportă substanțe radioactive cu activitate mare sau arme nucleare;
- ♦ depozitele de deșeuri radioactive de înaltă radioactivitate de la centralele nucleare electrice și de la rețeaua combustibilului iradiat;
- ♦ instalațiile de morărit, concentrare, preparare și retratare a combustibilului iradiat;
- ♦ reactoarele energetice sau de cercetare;
- ♦ obiectivele nucleare subterane pentru testare în scopuri pașnice;
- ♦ transportul terestru al surselor radioactive.

Centralele nucleare electrice având în structură reactoare nucleare de mare putere (500 – 1000 MW), constituie așa cum au demonstrat accidentele nucleare de la Govonia (Brazilia), Cernobâl (1986), Tokaimura (Japonia – 1999) pericolele cele mai grave pentru contaminarea mediului înconjurător în astfel de situații.

Centralele nucleare electrice sunt în esență centrale termo-electrice la care locul cazanului de abur a fost luat de reactorul nuclear.

Căldura se produce prin fisiunea atomilor de uraniu, conținuți în elementele de combustie.

Menținerea procesului de fierbere a atomilor de uraniu, este asigurată prin prezența în reactor a unui moderator (apă obișnuită, apă grea, grafit, etc.).

Căldura produsă în reactor este transmisă unui turbogenerator de un agent de răcire (apă grea, apă obișnuită, etc.).

Măsurile constructive adoptate de C.N.E., le asigură o mare siguranță în exploatare, iar posibilitatea de accident, după calculele specialiștilor, este aceeași ca la barajele hidrotehnice.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul "Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare" cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

3.5.3. Caracteristicile unui accident nuclear

- 1). **Zone de formare** a emansiilor datorate avariei :
  - a). Zona A = zonă de planificare a urgenței în cazul expunerii la nor;
  - b). Zona B = zonă de planificare a urgenței pentru calea de expunere prin ingestie.
- 2). **Zone de împrăștiere** a fragmentelor de combustibil și a altor elemente ale reactorului avariat.

Caracteristici propriu-zise :

- a) dimensiunile norului radioactiv în funcție de condițiile meteo și topogeodezice;
- b) zonele de acțiune în funcție de cantitatea de substanță radioactivă eliberată în atmosferă;
- c) cantitatea de substanță radioactivă eliberată în timpul accidentului nuclear ;
- d) durata de scădere a nivelului de radiații;
- e) suprafața de răspândire a substanțelor reactive.

Proporțiile și consecințele unui accident nuclear se exprimă prin riscul nuclear, care reprezintă acel complex de situații, rezultat în urma eliberării necontrolate a produselor radioactive în mediul înconjurător.

3.5.4. În cazul unui accident nuclear, există următoarele **tipuri de riscuri** :

- a) riscul inhalării substanțelor radioactive;
- b) riscul rezultat din radioactivitatea depusă;
- c) riscul rezultat din acumularea lentă a radioactivității.

Elementele radioactive eliberate, contaminează toți factorii de mediu, în timp, pătrunzând în lanțul trofic, acționând prin ingerarea alimentelor și a apei contaminate.

Radionuclizii cel mai des întâlniți și cu efecte dezastruoase sunt : U-239; I-131; Cs-137; Sr-90.

Transferul radionuclizilor din mediu către populație se face prin inhalare, datorită expunerii externe.

Emisia radioactivă contaminează atmosfera, solul și apa, de unde sunt contaminate alimentele, care în final ajung în organism.

3.5.5. Simptome ale contaminării radioactive :

- scăderea poftei de mâncare;
- greață, vărsături;
- dureri de cap;
- scaune diareice dese;
- moleșeală.

3.5.6. Contaminarea radioactivă produce o serie de **efecte asupra organismului uman** :

A). **efecte somatice bine conturate**

- a) precoce - eritem;
  - leucopenie;
  - epilație.
- b) întârziate - fibroză pulmonară;
  - afectarea măduvei osoase;
  - cataractă;

- sterilitate;

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare ” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

- ulcerații;
- cancer de piele;

B). efecte somatice stocastice

- a) precoce - tulburări neurovegetative;
- b) întârziate - leucemie;
  - cancer tiroidian;
  - anemie;
  - reducerea duratei de viață.

C). efecte genetice

- a) la prima generație:
  - reducerea natalității;
  - malformații congenitale;
  - malformații ereditare.
- b) la generațiile următoare:
  - afectarea fondului genetic;
  - malformații recesive;
  - diminuarea capacității imunologice a organismului.

3.5.7. Gradul de contaminare

În cazul producerii unor avarii sau explozii la reactoarele sau instalațiile ce folosesc substanțe radioactive, acestea sunt expulzate în atmosferă sub formă de emanații radioactive care se deplasează după direcția vântului, a curenților atmosferici la înălțime, la distanțe foarte mari, constituind un grav pericol pentru oameni, animale și mediu înconjurător.

Norul de aer contaminat cu substanțe radioactive, acționează un timp limitat, după care, prin depunere, contaminarea rămâne activă de la câteva zile, până la sute de ani, funcție de :

- 1). natura substanțelor radioactive;
- 2). perioada de înjumătățire a radionuclizilor eliberați și organul afectat, conform tabelului de mai jos :

IOD 131	8,06 zile	Tiroida
ZIRCONIU 95	6,5 zile	Tot corpul
CERIU 144	284,5 zile	Ficatul
STRONȚIU 90	28,6 zile	Sistemul osos
CESIU 137	30 ani	Tot corpul; mușchi
PLUTONIU 239	244x103 ani	Sistemul osos

- 3). situația meteo
  - nebulozitate;
    - direcția și viteza vântului la sol;
    - direcția și viteza vântului la înălțime;
    - izotermie;
  - acalmie.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul "Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare" cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

4). cantitatea de substanță radioactivă emanată și depusă.

În cazul producerii unor asemenea evenimente, o importanță deosebită o au cunoașterea măsurilor de protecție și a regulilor de comportare.

Zone de risc : - în caz de accident nuclear, se stabilesc cu ajutorul unor programe de calcul pe baza termenului sursă care este comunicat de obiectivul nuclear, ținând seama de *inventarul de radionuclizi* existent la un moment dat în miezul reactorului, a *inventarului de evacuare* și a condițiilor meteo cele mai favorabile.

3.6. Căderi de obiecte cosmice artificiale

În cosmos, la diferite altitudini, există numeroase obiecte artificiale, majoritatea fiind sub control, dar foarte multe sunt abandonate.

Aceste obiecte au fost ridicate pentru a îndeplini diverse atribuții:

- cercetarea spațiului planetar și interstelar;
- asigurarea comunicațiilor;
- urmărirea fenomenelor meteorologice deosebite;
- studierea evoluțiilor faunei și florei;
- efectuarea de prospecțiuni ale solului și subsolului;
- efectuarea de cercetări și studii asupra comportamentului uman în condiții cosmice;
- diverse experimente științifice;
- microproducții de materiale în condiții de imponderabilitate;
- impactul activităților antropice asupra fenomenelor naturale de la suprafața Pământului și din atmosferă;
- asigurarea unor scopuri militar ș.a..

Unele obiecte cosmice artificiale au la bord substanțe radioactive și alte substanțe periculoase pentru producerea de energie, cercetare și în scopuri militare.

Existența obiectelor cosmice și a încărcăturilor acestora constituie hazardul cosmic, un pericol potențial pentru activitățile din spațiu și de pe Pământ.

La căderea sau încercarea aducerii lor pe pământ, cele de dimensiuni mai mici pot arde și se consumă în atmosferă, dar au fost situații în care au căzut în oceane sau pe uscat. Se pare că încă nu au fost semnalate pierderi de vieți și pagube, dar asta nu înseamnă că nu pot fi. Pot fi evidențiate urmările căderii navei Columbia la începutul anului 2003.

Impactul fizic, exploziv cu solul și împrăștierea substanțelor periculoase pot crea zone periculoase de felul celor prezentate la celelalte tipuri de dezastre antropice.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

3.7. Riscuri biologice

3.7.1. Epidemii

3.7.1.1. Definiții

Epidemiile reprezintă îmbolnăviri în masă ale populației datorită unor agenți patogeni (bacterii, viruși, rickettsii, fungi, protozoare).

Boală endemică – o boală prezentă constant într-o anumită zonă (ca malaria, tuberculoza, boala somnului).

Pandemie – o epidemie care afectează un întreg continent sau chiar mai mult.

Termenul de epidemie poate fi aplicat oricărei creșteri semnificative a numărului de îmbolnăviri pentru o anumită boală, nefiind aplicat doar pentru răbufnirile bruște de boală.

Bolile contagioase (transmisibile) au caracteristica principală **ușurința cu care se transmit de la o ființă la alta.**

Transmiterea se poate face fie direct , imediat prin contact (atingere), fie indirect , prin aer (aer contaminat cu picături ori cu particule de praf purtătoare de agenți patogeni) și prin intermediul unor vectori (cu rol de intermediar).

Dintre bolile cu poartă de intrare respiratorie se pot aminti scarlatina, difteria, rujeola, tusea convulsivă, gripa.

Cu poartă de intrare digestivă (agenții patogeni pătrund odată cu apa, alimentele contaminate sau dacă nu se respectă condițiile igienico-sanitare minime) sunt poliomielita, febra tifoidă, dezinteria, holera, toxiiinfecțiile alimentare, hepatita epidemică.

În categoria bolilor cu transmitere prin vectori (aceștia inoculează persoanelor, prin înțepături, agenți patogeni preluați de la persoane contaminate și care ulterior s-au înmulțit în corpul lor) se pot enumera tifosul exantematic (vectori sunt puricxii și păduchii), malaria (vectori – țânțarii), febra galbenă (vectori – țânțarii), ciurma, tetanosul, boala somnului (vectori – musca țețe).

Bolile contagioase pot duce la apariția unor epidemii. Apariția epidemiilor e favorizată de o serie de condiții precum igiena deficitară (inundații, seisme, alte aglomerări de populație și condiții deficitare de igienă); dezorganizare (război, perioade de lipsuri).

În acest sens se pot aminti:

- *epidemia de ciumă (pestă) din secolul al XIV-lea* – când în Europa a murit 1/3 din populația de atunci a continentului;
- *aparitia variolei din secolul al XIV-lea* – similar în America;
- *epidemia de tifos exantematic din primul război mondial* – a determinat 20 – 30 milioane de îmbolnăviri în răsăritul Europei;
- *pandemia de gripă* – 1918 – 1919 – a determinat moartea a 10 milioane de oameni;
- *epidemia de hepatită virală din ultimul război mondial* a provocat peste 5 milioane de îmbolnăviri, numai în armata germană.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare ” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

3.7.1.2. Cauze generale:

- condiții de igienă deficitare;
- dezvoltarea urbană fără asigurarea condițiilor sanitare corespunzătoare;
- lipsa educației sanitare a populației;
- creșterea numărului de indivizi care călătoresc (atât în interiorul țării cât și în exterior);
- schimbări în structura bolii (modificări ale microorganismului care țin de adaptarea la medicamentele și vaccinurile care îl combat);
- creșterea numărului de persoane arondate unui centru medical (care nu poate face față situației);
- serviciile urbane de proastă calitate (apă, canalizare, gunoi, deratizare, dezinfecții);
- sărăcia;
- creșterea numărului de animale comunitare (câini, pisici);
- favorizate de unele dezastre naturale precum cutremurele, inundațiile care determină deplasări ale populației și concentrarea ei în tabere de sinistrați.

3.7.1.3. O epidemie poate fi definită doar într-un context larg sau în momentul apariției dar poate include următoarele **caracteristici**:

- 1) introducerea și răspândirea bolii în populație;
- 2) perspectiva unui număr mare de cazuri;
- 3) severitate suficientă pentru a conduce la serioase invalidități sau moarte;
- 4) riscul apariției de rupturi sociale și/sau economice;
- 5) autoritățile naționale nu pot să stăpânească situația datorită lipsei de:
  - personal tehnic sau profesionist;
  - experiență de organizare;
  - echipamentelor și materialelor (medicamente, vaccine etc.) necesare.
- 6) pericolul răspândirii internaționale a bolii;
- 7) un singur caz de boală infecțioasă severă într-o zonă unde fusese eradicată.

3.7.1.4. Măsuri de combatere:

- vaccinarea preventivă a populației, pentru unele tipuri de boli vaccinurile sunt foarte scumpe și nu asigură o profilaxie totală;
- educarea populației – măsuri de igienă în colectivități;
- verificarea respectării normelor bacteriologice privitoare la distribuirea apei potabile;
- informarea populației despre simptomele și modurile de apariție a bolilor contagioase de către persoane de specialitate avizate;
- prezentarea imediată la medic odată cu apariția primelor simptome;
- campanii de deratizare, dezinfecție, în special a muștelor și a insectelor hematofage, altor vectori.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

3.7.2. Epizootii

3.7.2.1. Definiții

Epizootii – reprezintă răspândirea în proporții de masă, în rândul animalelor a unor boli contagioase, unele din ele putând fi transmise și la oameni prin contactul direct cu animalele bolnave sau prin consumul de produse de origine animală contaminată.

Zoonozele – boli transmisibile de la animale la om.

Zoonozele pot fi:

- *bacteriene* – tuberculoza bovină, leptospiroza, antraxul, bruceleza, salmoneloza, tetanosul etc;
- *virotice* – turbarea, pesta, leucoza etc;
- *parazitare* – trichineloză, dermatitele.

3.7.2.2. Efecte asupra comunităților:

- îmbolnăviri în masă a animalelor;
- foamete etc.

3.7.2.3. Măsuri de profilaxie:

- *asigurarea și aplicarea regulilor sanitar-veterinare și de zooigenă în colectivitățile de animale* (privind popularea, adăpostirea, îngrijirea, hrănirea, reproducția și transportul animalelor);
  - examinarea periodică;
  - asigurarea vaccinărilor și tratamentelor obligatorii;
  - carantina profilactică – se aplică animalelor nou aduse din alte ferme;
  - dezinsecția, dezinfecția și deratizarea profilactică;
  - realizarea construcțiilor, amplasării și împrejmuirii fermelor conform normelor sanitar-veterinare;
  - asigurarea evacuării dejecțiilor și depozitării gunoaielor în locuri special amenajate care să nu constituie surse de risc;
  - depozitarea corespunzătoare și controlul furajelor pentru animale.
- *urmărirea și interzicerea drastică a sacrificărilor clandestine de animale;*
- *efectuarea examenelor medicale periodice a personalului îngrijitor;*
- *asigurarea examenelor sanitar-veterinare și aplicarea măsurilor de profilaxie generală în târguri, oboare și expoziții de animale sau pe timpul transportului;*
- *educație sanitară a publicului, informarea populației despre simptomele și modurile de apariție a bolilor respective de către persoane de specialitate avizate – prin mass-media, seminarii în școli, alte colectivități;*
- *asigurarea cimitirelor sau crematoriilor pentru animale și respectarea regulilor sanitar-veterinare în cadrul acestora și pe timpul transportului cadavrelor.*

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

3.7.2.4. Măsuri de combatere

- **izolarea**
  - aplicarea măsurilor de izolare a animalelor bolnave sau suspecte în izolatoare aflate la distanță cât mai mare de adăposturi;
  - izolarea porțiunii de pășune unde s-a constatat contaminarea;
  - adăpatul și hrănirea separată.
- **carantina** – reprezintă introducerea unui complex de măsuri restrictive privind circulația animalelor, oamenilor, produselor de origine animală sau vegetală, furajelor, în scopul de a opri răspândirea bolilor transmisibile;
- **delimitarea zonei epizootice** – delimitarea teritoriului din jurul localităților aflate sub măsuri de carantină, din cauza unei boli transmisibile, în care se impune o supraveghere strictă a animalelor sănătoase;
- **dezinfecția de necesitate, dezinfecția și deratizarea locurilor contaminate;**
- **observația și tratamentul sanitar veterinar** – se efectuează până când nu mai există animale bolnave;
- **anunțarea obligatorie și în conformitate cu prevederile legii a oricăror cazuri de îmbolnăviri între sectoarele medicale veterinar și uman;**
- **distrugerea cadavrelor provenite de la animalele bolnave, prin îngropare sau incinerare.**

4. CONCLUZII

Din această succintă prezentare a principalelor surse de risc prezente și potențial active de pe teritoriul României, cu toate legăturile lor de interdependență cauzală se poate deduce ușor faptul că circa 60 % din teritoriul național este sub incidența unui factor de vulnerabilitate mare prin prezența a cel puțin doi sau trei factori de risc ce pot genera dezastre primare.

Valoarea funcției combinatorii ce determină acest factor de vulnerabilitate crește direct proporțional cu posibilele riscuri secundare ce pot fi activate de riscurile principale.

Sunt și alte surse de risc, reprezentate de schimbările socio-politice din ultimul deceniu, surse de origine antropică (urgente civile, imigrație, prezența unor factori de instabilitate în zonă, transporturi ilicite de substanțe periculoase, acte teroriste). Acestea amplifică efectele unor evenimente dezastruoase sau chiar le favorizează.

În concluzie, România este o țară cu factor mare de vulnerabilitate care necesită abordarea sistemică, coerentă și strict coordonată și controlată a activității Sistemului Național al Situațiilor de Urgență în toate fazele sale, într-un cadru legislativ adecvat și bine susținut material.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

DECIZIA ȘI SPECIFICUL EI ÎN MANAGEMENTUL DEZASTRELOR

1. Strategii, metode și tehnici decizionale moderne; posibilități de utilizare a calculatorului electronic în fundamentarea deciziilor: baze de date, programe pentru analiza situației chimice și de radiații, programe de optimizare

În domeniul gestionării riscurilor, și, în general, în managementul situațiilor de urgență, marea majoritate a problemelor decizionale sunt probleme complexe și slab structurate sau nestructurate; se iau decizii majoritar în condiții de incertitudine și, uneori, de risc, vizându-se realizarea obiectivelor chiar și în condițiile cele mai nefavorabile, deoarece consecințele nerealizării acestor obiective sunt, întotdeauna, inacceptabile.

În cadrul managementului riscurilor ca parte componentă a managementului crizelor și dezastrelor, etapa planificării este cea în care se elaborează produsul cel mai semnificativ al procesului managerial și, în același timp, instrumentul de lucru cel mai valoros – decizia.

În managementul riscurilor există o serie de elemente specifice ale deciziei. Astfel de elemente sunt generate de caracterul proiectiv-prospectiv al întregului proces, care, în timp, este localizat în faza predezastru. Ca urmare, decizia materializată în planuri nu este definitivă și pronunțat normativă, deoarece informațiile și datele pe care se fundamentează sunt predominant ipotetice. Un prim factor care influențează decizia (planul de intervenție pentru atenuarea riscului) este probabilitatea de producere a fenomenului nedorit luată în considerație la identificare și formularea riscului și în analiza acestuia.

După cum se știe, conceptul de probabilitate este legat de dipticul necesitate – întâmplare: dacă întâmplarea nu ar exista și totul ar fi necesar, atunci nu ar exista nici libertatea omului de a decide. Existența libertății de a decide și a acționa conștient pe baza deciziei luate este condiționată de existența întâmplării; dar o dată cu aleatorul apare și nesiguranța cu privire la corectitudinea și consecințele variantei de acțiune, și, de aici, riscul.

Dezvoltarea teoriei probabilităților, a statisticii, structuralismului și teoriei sistemelor a permis o mai bună înțelegere și utilizare a raportului necesitate-întâmplare, a probabilității determinate științific în simularea și modelarea proceselor și fenomenelor de interes major.

Probabilitatea este o caracteristică obiectivă a evenimentelor și ține de structura proceselor și fenomenelor. Ea este formulată ca fiind egală cu raportul dintre numărul de apariții ale evenimentului considerat și numărul total de apariții ale tuturor evenimentelor din clasa respectivă. Poate fi determinată empiric sau teoretic, prin calcule. Probabilitatea empirică, a posteriori, obținută prin observații sistematice și îndelungate, tinde, pentru un număr suficient de mare de repetări ale evenimentului, spre probabilitatea teoretică, determinată prin calcul, ambele fiind ceea ce se numește probabilitate obiectivă.

În situațiile în care nu se dispune de date complete alegerea variantei de acțiune pentru atenuare și înlăturare a efectelor hazardurilor este determinată nu atât de starea reală, cât de imaginea pe care factorul de decizie o are asupra ei, probabilitatea luată în calcul având pronunțat caracter subiectiv, chiar dacă nu este marcată exclusiv de voluntarism. Se lucrează în planificarea atenuării riscurilor nu cu date despre evenimente reale, în curs de derulare, ci cu ipoteze. Rezultatele și performanțele obținute în determinarea probabilității sunt dependente de tipul de obiective (misiuni) urmărite, de procedeele de măsurare folosite, de procesele de prelucrare parcurse, de tehnica folosită.

Ideea centrală a luării deciziei în condiții de risc este compararea de către decident a fiecărei variante disponibile, a consecințelor favorabile sau nu și

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare ” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

alegerea celei pentru care se obține cel mai favorabil rezultat. Deși nu este unica modalitate de comportament decizional existentă, are totuși calitatea de a fi, într-o oarecare măsură, nu numai o teorie normativă (care recomandă cât ar trebui să riște decidentul), ci și una descriptivă sau predictivă, ce arată cum se acționează în mod efectiv.

Mai important decât alegerea variantei considerate optime în procesul decizional este însă ceea ce precede acest moment, respectiv înfruntarea dintre dimensiunile prezent și viitor, evaluarea posibilităților și consecințelor, a pierderilor și câștigurilor posibile și, mai ales, investirea cu atributele realității a obiectivelor formulate (fapte, evenimente, situații etc.).

În sens larg, în elaborarea deciziei se au în vedere o serie de factori care influențează calitatea ei, factori ce pot fi descriși cu ajutorul relației

$$D = f [F_e , F_{ir} = (V, M, R)],$$

$$V = f (C, Q)$$

Unde: - F_e sunt factorii cunoscuți (informații, restricții),

- F_{ir} - factori de incertitudine și de risc determinați de mediul ambiant;

- V - valoarea factorului uman;

- C - cunoștințele și experiența decidentului;

- Q - capacitatea de adaptare la situația concretă;

- M - motivarea deciziei;

- R - responsabilitatea decidentului.

Totodată, calitatea deciziei depinde atât de precizia în interpretarea elementelor informaționale, de gradul în care se folosesc metode moderne de calcul, cât și de nivelul de pregătire al personalului care se ocupă de prelucrarea datelor pentru fundamentarea hotărârii.

Prezumția de risc și incertitudine specifică procesului decizional din domeniul gestionării riscurilor se reflectă în cele două tipuri de decizie ce este posibil să fie adoptate, respectiv:

- decizii incerte: informațiile privind probabilitățile de realizare a stărilor naturii lipsesc, variabilele implicate sunt în puține cazuri controlabile, iar evoluția acestora este anticipată cu aproximație; obiectivul este posibil de realizat, dar asupra modalităților decizionale există dubii serioase;
- decizii în condiții de risc: alături de variabilele controlabile există și un mare număr de variabile ce nu pot fi controlate, iar caracteristicile acestora sunt insuficient cunoscute; multe din stările naturii au probabilități de realizare cuprinse între 0 și 1; obiectivul este posibil de realizat, dar probabilitatea este redusă .

Este necesar să mai clarificăm încă un aspect legat de decizia specifică managementului situațiilor de urgență. Toate planurile de acțiune elaborate din timp, cu caracter orientativ-normativ, sunt fundamentate nu pe date și informații reale, obținute din desfășurarea fenomenelor sursă de risc, ci pe ipoteze, construite pe cale euristică pe baza cunoștințelor și experienței anterioare. Modelarea și simularea fenomenelor și acțiunii de răspuns constituie fundamentare și decizie

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

caracterizate de o mare doză de incertitudine, chiar dacă în modelul acțional preconizat se introduc norme și algoritmi cu grad precizat de rigurozitate.

Considerând ca normal în ciclul decizional drumul **informație – decizie – acțiune (I – D – A)**, se poate spune că decizia materializată în documentele de conducere a activității de protecție civilă este o decizie *a priori*, deoarece nu se bazează pe informații reale, ci pe ipoteze. Potențialele probleme sunt soluționate procedural euristic. Decizia va cuprinde obligatoriu măsurile de cercetare pentru obținerea datelor și informațiilor reale, colectarea și prelucrarea acestora și includerea lor într-un nou ciclu decizional, de data aceasta bazat pe realitatea desfășurării fenomenului nedorit. Toate acestea implică un volum mare de muncă desfășurată în timp scurt, care, fără suportul tehnic și operațional oferit de mijloacele, metodele și tehnicile incluse în sistemele integrate de comandă și control nu asigură eficiența necesară.

În managementul riscurilor este specifică această decizie *a priori*. Ea este baza de plecare pentru decizia de acțiune specifică fazei de acțiune pe timpul producerii hazardului, ca și managementului post-hazard. Sistemul integrat de comandă și control asigură optimizarea în ceea ce privește constituirea câmpului decizional, programarea deciziei și, mai ales, parcurgerea căii euristice prin proceduri consacrate, pentru formularea variantelor posibile, evaluarea și ordonarea/valorizarea/ierarhizarea acestora, modelarea și simularea/experimentarea variantei pentru care se optează sau a tuturor variantelor posibile, fundamentarea rațională a rețelei informaționale și structurilor operative de aplicare a deciziei, rezolvarea contradicțiilor și disfuncționalităților în timp util sau chiar înaintea manifestării lor efective.

1. Strategii decizionale aplicabile în managementul situațiilor de urgență

Ca strategii ce pot fi aplicate în procesul decizional din domeniul nostru de referință, se conturează, în principal două: strategia satisfăcătorului și strategia optimalității tendențiale.

Strategia satisfăcătorului constă în adoptarea de către decident a primei soluții satisfăcătoare pe care reușește s-o identifice. Pornind de la problema pe care o are de rezolvat, decidentul dezvoltă o activitate de cunoaștere până ce, pe baza experienței anterioare, a unor considerente teoretice și/sau unui set de criterii de acceptabilitate, reușește să formuleze o soluție care pare a fi adecvată. Pe baza criteriilor cu care operează, respinge soluțiile nesatisfăcătoare în loc să stabilească gradul de adecvare și, pe această bază, să ierarhizeze soluțiile satisfăcătoare, ceea ce determină ca peste limita satisfăcătorului (care este și ea foarte relativă și vag definită), orice soluție devine acceptabilă.

Strategia optimalității tendențiale este un model analitic ce se caracterizează prin încercarea decidentului de a integra toate cunoștințele existente într-un proces coerent, care să ducă la identificarea soluției. Are ca elemente definitorii următoarele:

- se fac o serie de presupoziii, asumate explicit ca incertitudine, asupra unor evenimente, consecințe, asupra corectitudinii unor cunoștințe și informații, relațiilor dintre cunoștințe. Se creează astfel o imagine cognitivă al cărei caracter incert, ipotetic este asumat;
- la imaginea provizorie creată se aplică modelele calculului rațional;
- se asumă caracterul incert al deciziei luate pe baza acestui calcul;
- se menține, datorită incertitudinii asumate, caracterul deschis, revizibil al deciziei luate, pe baza noilor informații și cunoștințe

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

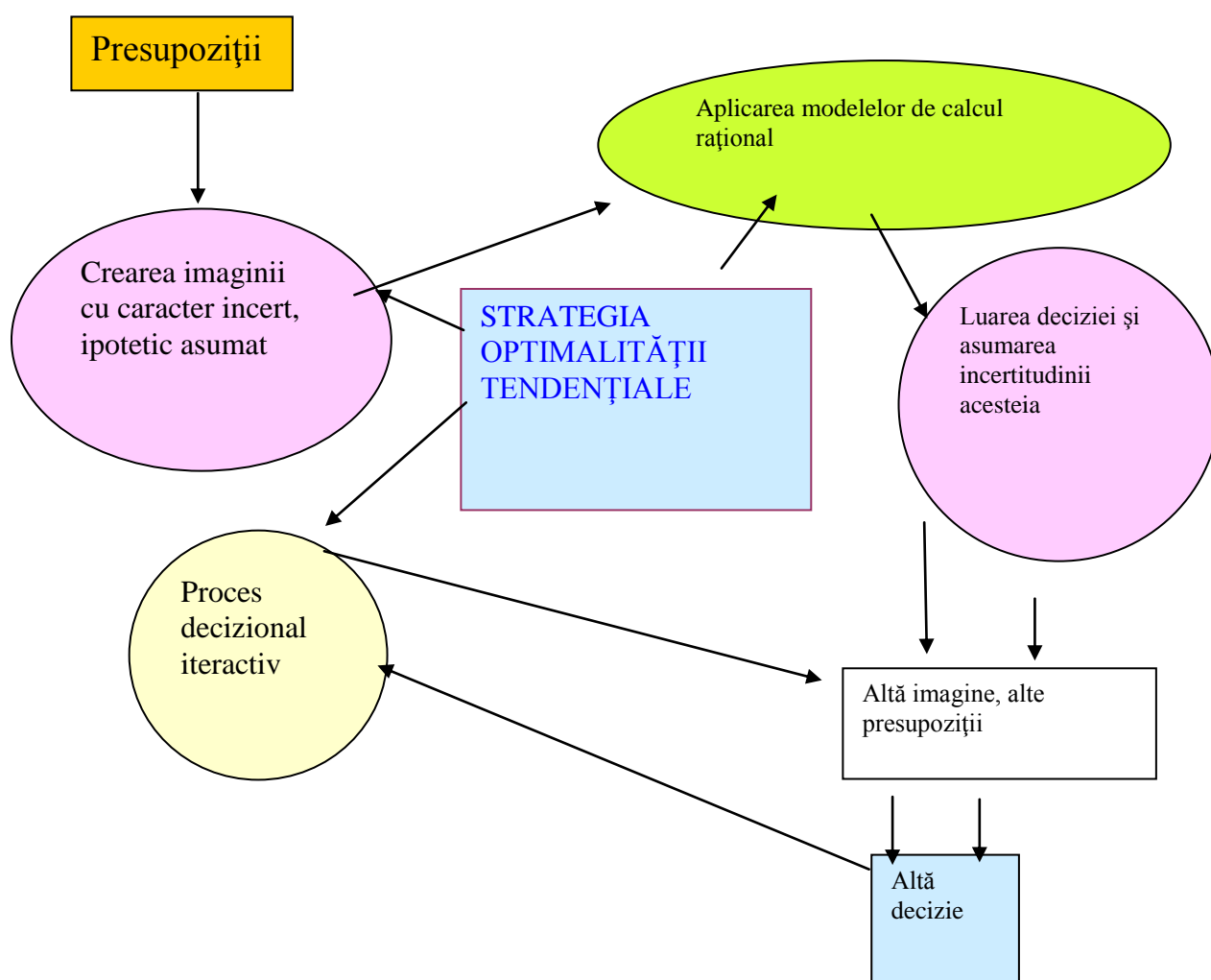
Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

- acumulate ulterior de decident și a presupuzițiilor făcute, dar confruntate cu realitatea acțiunii;
- procesul decizional are caracter interactiv, fiind gândit mai mult ca o secvență a unui proces ciclic, cu reveniri și reconsiderări. Optimalitatea este asigurată mai mult tendențial, prin considerări succesive.

Modelul acestei strategii poate fi prezentat schematic astfel:

Are ca elemente definitorii următoarele:

- se fac o serie de presupuziții, asumate explicit ca incertitudine, asupra unor evenimente, consecințe, asupra corectitudinii

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare ” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

unor cunoștințe și informații, relațiilor dintre cunoștințe. Se creează astfel o imagine cognitivă al cărei caracter incert, ipotetic este asumat;

- la imaginea provizorie creată se aplică modelele calculului rațional;
- se asumă caracterul incert al deciziei luate pe baza acestui calcul;
- se menține, datorită incertitudinii asumate, caracterul deschis, revizibil al deciziei luate, pe baza noilor informații și cunoștințe acumulate ulterior de decident și a presupuzițiilor făcute, dar confruntate cu realitatea acțiunii;
- procesul decizional are caracter interactiv, fiind gândit mai mult ca o secvență a unui proces ciclic, cu reveniri și reconsiderări. Optimalitatea este asigurată mai mult tendențial, prin considerări succesive.

3. Sistemul de management informațional pentru situații de urgență - *Concept mediu operațional*

Conceptul sistemului și soluția software este în curs de implementare, până în acest moment realizându-se următoarele:

- realizarea infrastructurii de comunicații, prin conectarea centrelor operaționale și a celor operative la infrastructura existentă a MAI și STS, infrastructură pe care se va implementa SMISU;
- adaptarea unei soluții software disponibile comercial;
- **resursele SMISU:**
  - la nivel național, în 2 locații centrale – CON și CNCCI;
  - la nivel județean, într-o locație centrală – COJ/CJCCI;
  - la nivel minister/instituții publice, într-o locație centrală – Cop;
- deținătorii/furnizorii de date vor furniza și vor asigura actualizarea acestora atât la nivel național cât și local, acestea fiind stocate/replicate în SMISU.

Până la această dată:

- au fost instalate echipamentele în locațiile Pilot (CON, CNCCI, MDRT, ISU Mp. București, Arad, Bihor, Botoșani și Prahova);
- au fost executate testele hardware;
- sunt în curs de desfășurare testele software pentru acceptanța aplicației.

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

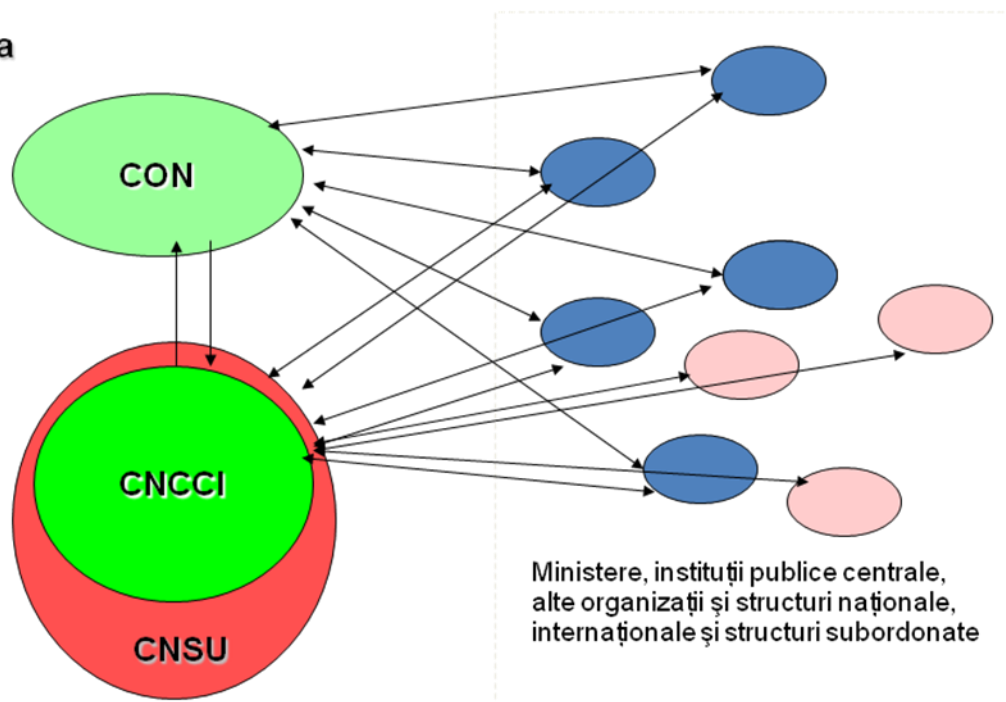
Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Sistemul de management informațional pentru situații de urgență

Concept mediu operațional – Nivel național

Rutina

Activ

Ministere, instituții publice centrale,
alte organizații și structuri naționale,
internaționale și structuri subordonate

Centre operaționale și centre operative cu activitate permanentă

Toate celelalte structuri care participă la managementul situațiilor de urgență

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

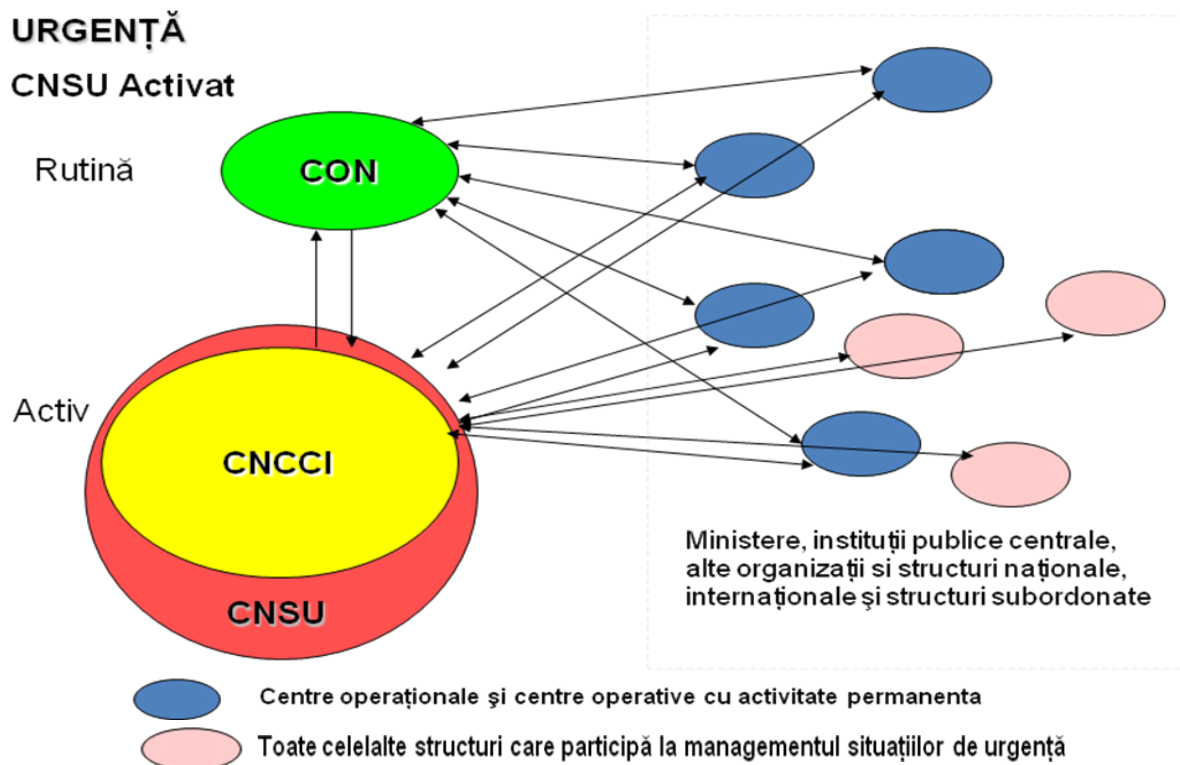

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Sistemul de management informațional pentru situații de urgență
Concept mediu operațional – Nivel național

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

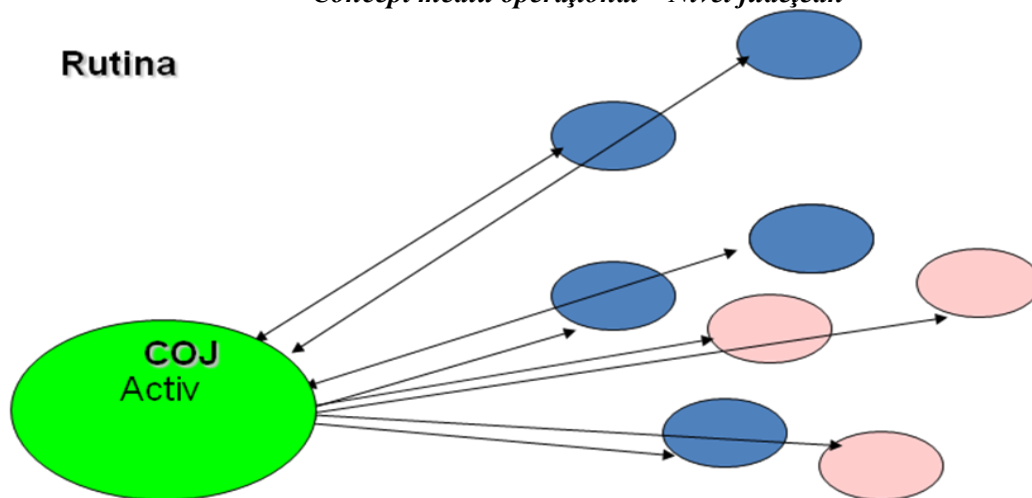
Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Sistemul de management informațional pentru situații de urgență
Concept mediu operațional – Nivel județean

Rutina

Instituții publice descentralizate și deconcentrate, alte organizații și structuri județene și structuri subordonate

Structuri deconcentrate și descentralizate, structuri de intervenție care furnizează datele necesare funcționării sistemului, surse de risc

Toate celelalte structuri care participă la managementul situațiilor de urgență

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

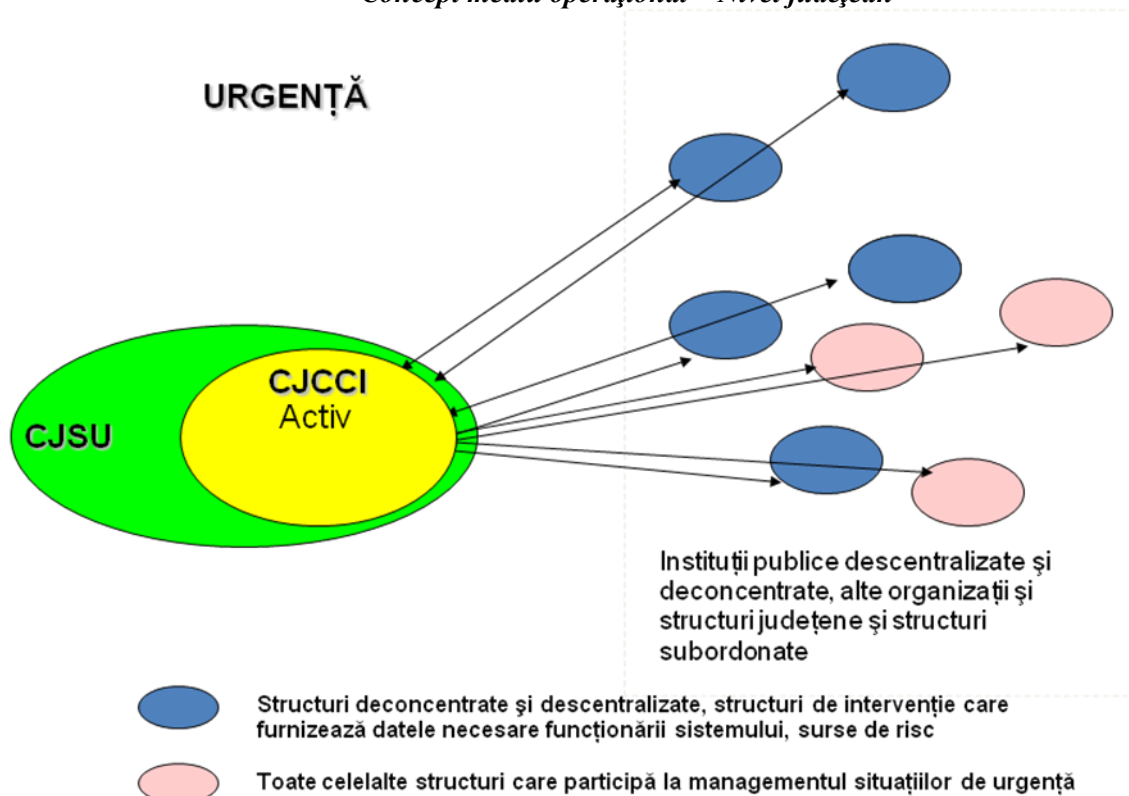

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Sistemul de management informațional pentru situații de urgență
Concept mediu operațional – Nivel județean

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

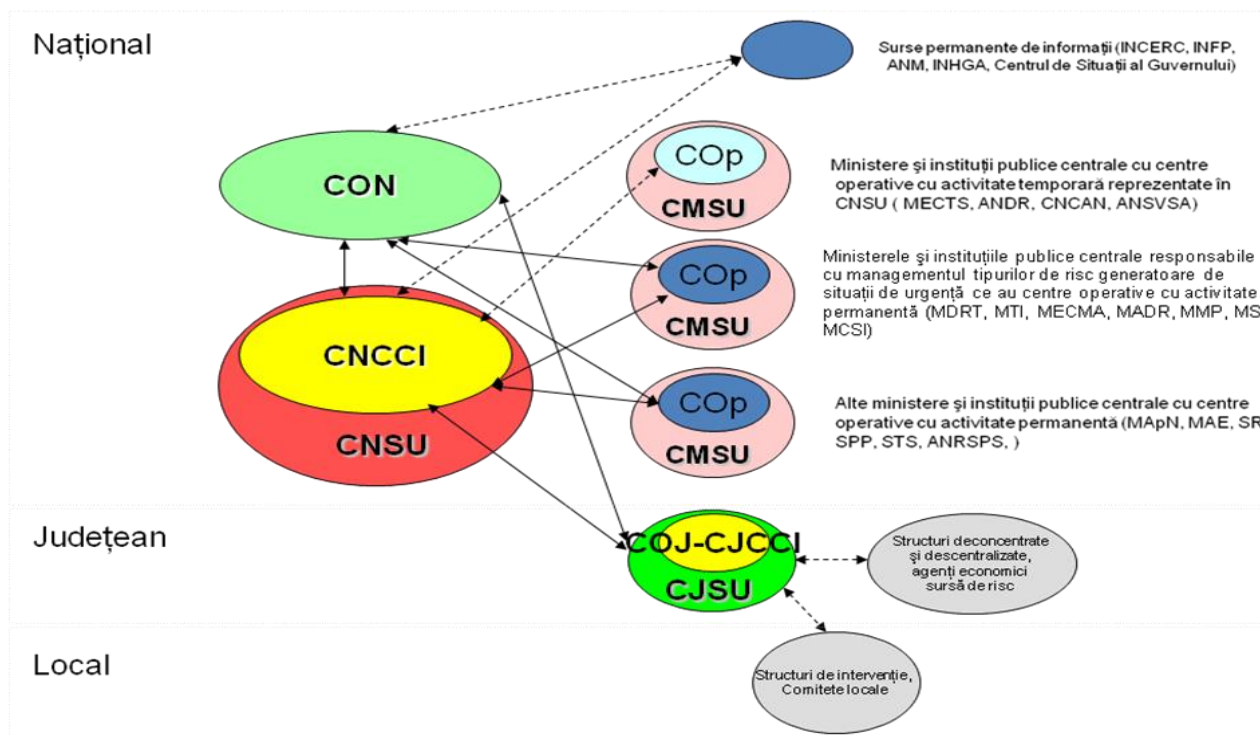

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

Nivel de acoperire a cerințelor SNMSU

↔ Estimat a se realiza din bugetul proiectului
- - - - - Estimat a se realiza prin implementări ulterioare

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

REFERINȚE/BIBLIOGRAFIE

- **Decretul nr. 224 din 11.05.1990** pentru ratificarea protocoalelor adiționale I și II la Convențiile de la Geneva din 12.08.1949;
- **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 88 din 30.08.2001** privind înființarea, organizarea și funcționarea serviciilor publice comunitare - aprobată prin *Legea nr. 363/07.06.2002* și modificată prin *O.U.G. nr. 25 din 21. 04. 2004*;
- **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 191 din 21.12.2005** pentru modificarea și completarea unor acte normative privind înființarea, organizarea și funcționarea serviciilor pentru situații de urgență;
- **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 14/13.03.2000** privind înființarea formațiunilor de protecție civilă pentru intervenție de urgență în caz de dezastre și modificată conform *O.U.G. nr. 179/2000* și aprobată prin *Legea nr. 583/17.07.2001*;
- **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 21 din 15.04.2004** privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență, aprobată și modificată prin *Legea nr. 15 din 28.02. 2005*;
- **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 1/21.01.1999** privind regimul stării de asediu și regimul stării de urgență, aprobată prin *Legea nr. 453 din 01.11.2004*;
- **Hotărârea Guvernului României nr. 1489/09.09.2004** privind organizarea și funcționarea Comitetului Național pentru Situații de Urgență, modificată și completată cu **H.G. nr. 386/22.03.2006**;
- **Hotărârea Guvernului României nr. 1490/09.09.2004** pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare și a organigramei Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, modificată cu **H.G.R. nr. 1514 din 29.11.2005**, modificată cu **H. G. R. nr. 1 648 din 22.11.2006**,
- **Hotărârea Guvernului României nr. 1491/09.09.2004** pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind structura organizatorică, atribuțiile, funcționarea și dotarea comitetelor și centrelor operative pentru situații de urgență;
- **Hotărârea Guvernului României nr. 1492/09.09.2004** privind principiile de organizare, funcționarea și atribuțiile serviciilor de urgență profesioniste;
- **O.M.A.I. nr. 360/14.09.2004** pentru aprobarea Criteriilor de performanță privind structura organizatorică și dotarea serviciilor profesioniste pentru situații de urgență;
- **O.M.A.I. nr. 370/28.09.2004** pentru aprobarea structurii cadru a Regulamentului privind organizarea și funcționarea inspectoratelor județene, respectiv al mun. București, pentru situații de urgență.
- **Ordin 718 din 30 iunie 2005** pentru aprobarea criteriilor de performanță privind structura organizatorică și dotarea serviciilor voluntare pentru situații de urgență, modificată și completată cu *O.M.I.R.A. nr. 195/20.04.2007*;
- **Hotărârea Guvernului României nr. 1579 din 08.12.2005** pentru aprobarea statutului personalului voluntar din serviciile de urgență voluntare;
- **O.M.A.I. nr. 158 din 22.02.2007** pentru aprobarea Criteriilor de performanță privind constituirea, încadrarea și dotarea serviciilor private pentru situații de urgență;
- **O.M.A.I. nr. 160/3.02.2007** pentru aprobarea Regulamentului de planificare, organizare,

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

desfășurare și finalizare a activității de prevenire a situațiilor de urgență, prestată de serviciile voluntare și private pentru situații de urgență;

- **O.M.A.I. nr. 483 din 19.05.2008** privind organizarea și desfășurarea programelor de pregătire a specialiștilor compartimentelor pentru prevenire din serviciile voluntare pentru situații de urgență;
- **H.G.R. nr. 160/14.02.2007** pentru aprobarea REGULAMENTULUI privind portul, descrierea, condiții de acordare și folosirea mijloacelor, echipamentului de protecție și însemnele distinctive ale personalului din serviciile voluntare și private de protecție civilă;
- **H.G.R. nr. 1474/12.10.2006** pentru aprobarea REGULAMENTULUI de planificare, organizare, pregătire și desfășurare a activității de prevenire a situațiilor de urgență;
- **O.M.A.I. nr. 132 din 29 ianuarie 2007** pentru aprobarea Metodologiei de elaborare a Planului de analiză și acoperire a riscurilor și a Structurii-cadru a Planului de analiză și acoperire a riscurilor;
- **O.M.A.I. nr. 1134/13.01.2006** privind planificarea, pregătirea, organizarea acțiunilor de intervenție a serviciilor de urgență;
- **Legea nr. 195/20.04. 2001** privind voluntariatul;
- **Legea 481/08.11.2004 privind protecția civilă modificată și completată cu Legea nr. 212 din 24.05.2006 și Legea nr. 241 din 2007;**
- **Hotărârea Guvernului României nr. 547/09.06.2005** pentru aprobarea Strategiei naționale de protecție civilă;
- **Hotărârea Guvernului României nr. 630/29.06.2005** pentru stabilirea semnului distinctiv național prin care se identifică personalul și se marchează mijloacele tehnice, adăposturile, alte bunuri de protecție civilă, uniforme și cartea de identitate specifice personalului specializat cu atribuții în domeniul protecției civile;
- **Hotărârea Guvernului României nr. 642 din 29.06.2005** pentru aprobarea criteriilor de clasificare a unităților administrativ teritoriale, instituțiilor publice și operatorilor economici din punct de vedere al protecției civile, în funcție de tipurile de riscuri specifice;
- **O.M.A.I. nr. 712/23.06.2005** pentru aprobarea Dispozițiilor generale privind instruirea salariaților în domeniul situațiilor de urgență, *modificat și completat cu O.M.A.I. nr. 786/2.09.2005;*
- **O.M.A.I. nr. 673 din 09.12. 2008** privind pregătirea în domeniul situațiilor de urgență a reprezentanților instituțiilor prefectului și a personalului cu funcții de conducere din administrația publică locală;
- **Hotărârea Guvernului României nr. 1222 din 13.10.2005** privind stabilirea principiilor evacuării în situații de conflict armat;
- **OM.A.I. nr. 1352 din 23.06.2006** pentru aprobarea METODOLOGIEI de organizare, asigurare a activităților de evacuare a persoanelor, bunurilor, documentelor și materialelor care conțin informații clasificate, în situații de conflict armat;
- **O.M.A.I. nr. 1184 din 06.02.2006** pentru aprobarea NORMELOR privind organizarea și asigurarea activității de evacuare în situații de urgență;
- **O.M.A.I. nr. 1494 din 07.11.2006** pentru aprobarea Normelor tehnice privind organizarea și funcționarea taberelor pentru sinistrați în situații de urgență;
- **H.G.R. nr. 501/01.06.2005** pentru aprobarea criteriilor privind asigurarea mijloacelor de protecție individuală a cetățenilor;

Agenția Națională a Funcționarilor Publici

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

- **H.G.R. nr. 560 din 15.06.2005** pentru aprobarea categoriilor de construcții la care este obligatorie realizarea adăposturilor de protecție civilă, precum și a celor la care se amenajează puncte de comandă, **modificată de H.G.R. nr. 37 din 12.01.2006;**
- **O.M.A.I. nr. 80/06.05.2009** pentru aprobarea NORMELOR METODOLOGICE de avizare și autorizare privind securitatea la incendiu și protecția civilă;
- **O.M.A.I. nr. 1433/15.09.2006** pentru aprobarea tarifelor la eliberarea avizelor și autorizațiilor de securitate la incendiu și protecție civilă;
- **O.M.A.I. nr. 886 din 30.09.2005** pentru aprobarea normelor tehnice privind Sistemul național integrat de înștiințare, avertizare și alarmare a populației;
- **O.M.A.I. nr. 1259/10.04.2006** pentru organizarea și asigurarea activității de înștiințate, avertizare, prealarmare și alarmare în situații de protecție civilă;
- **O.M.A.I. nr. 1180 din 03.12.2006** pentru Aprobarea normelor pentru întreținere, reparații, depozitare și evidență a tehnicii de protecție civilă;
- **Legea nr. 307 din 12.07.2006** privind apărarea împotriva incendiilor;
- **O.M.A.I. nr. 163 din 28.02.2007** pentru aprobarea NORMELOR GENERALE de apărare împotriva incendiilor;
- **O.M.A.I. nr. 106 din 09.01.2007** pentru aprobarea criteriilor de stabilire a consiliilor locale și operatorilor economici care au obligația de a angaja cel puțin un cadru tehnic sau personal de specialitate cu atribuții în domeniul apărării împotriva incendiilor;
- **H.G.R. nr. 2288/09.12.2004** pentru aprobarea repartizării principalelor funcții de sprijin pe care le asigură ministerele, celelalte organe centrale și organizațiile guvernamentale privind prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență;
- **Legea nr. 575 din 12.07.2006** privind aprobarea PLANULUI DE AMENAJARE A TERITORIULUI NAȚIONAL – Secțiunea a V-a Zone de risc natural;
- **O.M.C.T.I. și O.M.A.I. nr. 470/1149 din 6.12.2005** pentru aprobarea REGULAMENTULUI privind managementul situațiilor de urgență specifice tipurilor de riscuri din domeniul de competență al Ministerului Comunicațiilor și Tehnologiei Informației;
- **O.M.A.I. nr. 647 din 16 mai 2005** pentru aprobarea Normelor metodologice privind elaborarea planurilor de urgență în caz de accidente în care sunt implicate substanțe periculoase;
- **H.G.R. nr. 804 din 25. 07.2007** privind controlul asupra pericolelor de accident majore în care sunt implicate substanțe periculoase;
- **O.M.A.I. nr. 684 din 07.06.2005** pentru aprobarea normelor metodologice privind planificarea, pregătirea și intervenția în caz de accident nuclear sau urgență radiologică;
- **O.M.A.I. nr. 683 din 07.06.2005** privind aprobarea Procedurilor generice pentru colectarea datelor, validare și răspuns pe timpul unei urgențe radiologice;
- **Legea nr. 63/22.03.2006** pentru modificarea și completarea **Legii nr. 111/1996** privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare;

- **O.M.A.I. și O.M.M.G.A. nr. 638/420 din 12.05.2005** pentru aprobarea Regulamentului

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

privind gestionarea situațiilor de urgență generate de inundații, fenomene meteorologice periculoase, accidente la construcții hidrotehnice și poluări accidentale;

- **H.G.R. nr. 1854 din 22.12.2005** pentru aprobarea Strategiei naționale de management al riscului la inundații;
- **Ordinul comun al ministrului mediului și gospodăririi apelor și al ministrului administrației și internelor nr. 1240/1178/2005** privind aprobarea **Manualului prefectului** pentru managementul situațiilor de urgență în caz de inundații și a **Manualului primarului** pentru managementul situațiilor de urgență în caz de inundații;
- **Ordinul comun al ministrului mediului și gospodăririi apelor și ministrului administrației și internelor nr. 823/15.08.2006, respectiv nr. 1427/11.09.2006** pentru aprobarea PROCEDURII DE CODIFICARE a atenționărilor și avertizărilor meteorologice și alertelor meteorologice;
- **O.M.A.I. și M.T.C.T. nr. 708 din 09.06.2005** privind comunicarea principalelor caracteristici ale cutremurelor produse pe teritoriul României și convocarea, după caz, a structurilor privind gestionarea riscului la cutremure;
- **Ordinul nr. 1995 din 18.11.2005** pentru aprobarea Regulamentului privind prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență specifice riscului la cutremure și/sau alunecări de teren;
- **O.U.G. Nr. 20/1994** privind măsuri pentru reducerea riscului seismic al construcțiilor existente, **modificată și completată prin O.U.G. nr. 14/26.01.2006, aprobată prin Legea nr. 128/12.05.2006, modificată și completată cu Legea nr. 195/28.06.2007;**
- **Ordinul nr. 735 din 22.07.2005** privind evidența, gestionarea, depozitarea și distribuirea ajutoarelor interne și internaționale destinate populației în situații de urgență;
- **Ordinul nr. 736 din 22.07.2005** privind instituirea serviciului de permanență la toate primăriile în zona de risc în caz de iminență a producerii unor situații de urgență;
- “Managementul protecției civile în România” – Col. drd. Nemeș Liviu Viorel, Col. drd. Geantă Ștefan și alții, Ed. Ministerului de Interne– 2001;
- “Pregătirea pentru accidente majore” – Col. Ștefan Geantă, Col. Bebe Dobre, Cpt. Ing. Francisc Senzaconi, Ed. S.C. Telegrafia România S.R.L – 2002;
- “Îndrumar de protecție civilă pentru elevii din clasele V-XI” – Runcan Rodica;
- “Managementul sistemului de protecție civilă pentru prevenirea și înlăturarea efectelor dezastrelor pe timp de pace, criză și război” - Col. dr. Florea Dan, Ed. Spiritul Românesc – 2003;
- „Manual pentru acțiuni de căutare-salvare” - Col. Viorel Nemeș și alții, Ed. Ministerului de Interne – 2003;
- „Manual de descarcerare” – General de brigadă Vladimir Secară și alții, Ed. Ministerului de Interne – 2001;
- „Protecția Civilă, dimensiune a securității naționale” – Col. drd. Ștefan Geantă, Telegrafia București – 2004;
- „Terorismul” – Magda Ferchedău-Muntean și alții, Ed. Omega - 2001;
- „Situații și servicii de urgență” – Ionel Crăciun, Ed. Ministerului de Interne – 2002;
- Colecția de reviste „Buletinul pompierilor”, anii 2007-2008;
- „Securitatea la incendiu în reglementările europene și românești”- Col. Constantin Zamfir, Col. Ștefan Vintilă, București- 2004.
- „Managementul protecției civile în România” - Colectiv de autori ;
- „Protecția civilă - Dimensiune a securității naționale” - Editura Telegrafia, București, 2004, Col.dr.Ștefan Geantă;
- „Accidentul nuclear”, Gl.bg.(r)ing.Dumitru Prunache, col.drd.Liviu-Viorel Nemeș,

Agenția Națională a Funcționarilor Publici

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

Instrumente Structurale
2007-2013

Proiectul “Consolidarea performanței Prefecților și Subprefecților din România în contextul integrării în Uniunea Europeană și al descentralizării administrative și financiare” cod SMIS 32582

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

col.drd.Ștefan Geantă, col.drd.Petre Trandafir, Editura Telegrafia, 2003;

- „Manual pentru acțiuni de căutare-salvare” Col.drd.Viorel Nemeș, col.Constantin Oprea, mr.ing.Vasile Pirtea, Editura M.A.I., 2003;
- „Manual de protecție civilă pentru personalul cu atribuții în domeniul protecției civile, de la localități, instituții publice și agenții economici” Lt.col.drd.Niculae Stan, Editura M.A.I., 2005;
- „Ghidul pentru organizarea și desfășurarea pregătirii personalului care încadrează C.J.C.C.I. în domeniul situațiilor de urgență determinate de inundații”, realizat în cadrul proiectului RO PHARE 2005/017-690.01.04 „Contribuția privind stabilirea unei administrații pentru managementul la dezastre, la nivel regional și local”;
- „Ghid de bune practici bazat pe experiența țărilor membre UE în domeniul managementului inundațiilor”, realizat în cadrul proiectului RO PHARE 2005/017-690.01.04 „Contribuția privind stabilirea unei administrații pentru managementul la dezastre, la nivel regional și local”;
- „Analiza de risc pentru inundații la nivel local”, realizat în cadrul proiectului RO PHARE 2005/017-690.01.04 „Contribuția privind stabilirea unei administrații pentru managementul la dezastre, la nivel regional și local”.
- Bârsan-Pipu, N. Managementul riscului. Concepte și abordări. Buletinul Științific al Universității Creștine „Dimitrie Cantemir”, Brașov, 2003, pag. 237 – 241.
- Costel Ceocea. Riscul in activitatea de management. Editura Economica, 2010
- Chiciudean, Ion; Stănciugelu, Irina; Bilanici, Aurel; Dogeanu, Marius. Comunicarea în situații de urgență. FCRP, Centrul de Perfecționare în Comunicare, 2006.
- Chiciudean, Ion; Țoneș, Valeriu. Gestionarea crizelor de imagine. Editura comunicare.ro, 2010.
- . Psih. Adriana Savu, Managementul stresului, http://adrianasavu.psycens-center.ro/?page_id=46, 07.08.2013
- Jorg-Peter Schroeder, Reiner Blank , Managementul stresului., Ed.All, 2011
- Henri Brunel, Cum sa te relaxezi repede si placut. Ed.Trei, 2003
- Coman, Cristina. *Relatiile publice si mass-media*. Ed.Polirom, 2000.
- Coman, Cristina. *Relatiile publice. Principii si strategii*. Ed.Polirom, 2001.
- Coman, Mihai. *Manual de jurnalism. Tehnici fundamentale de redactare*. Ed.Polirom, 2006.
- David, George. *Relatii publice – garantia succesului*. Ed.Oscar Print, 2003.
- David, George. *Tehnici de relatii publice. Comunicarea cu mass-media*. Ed.Polirom, 2008

Agenția Națională a Funcționarilor Publici